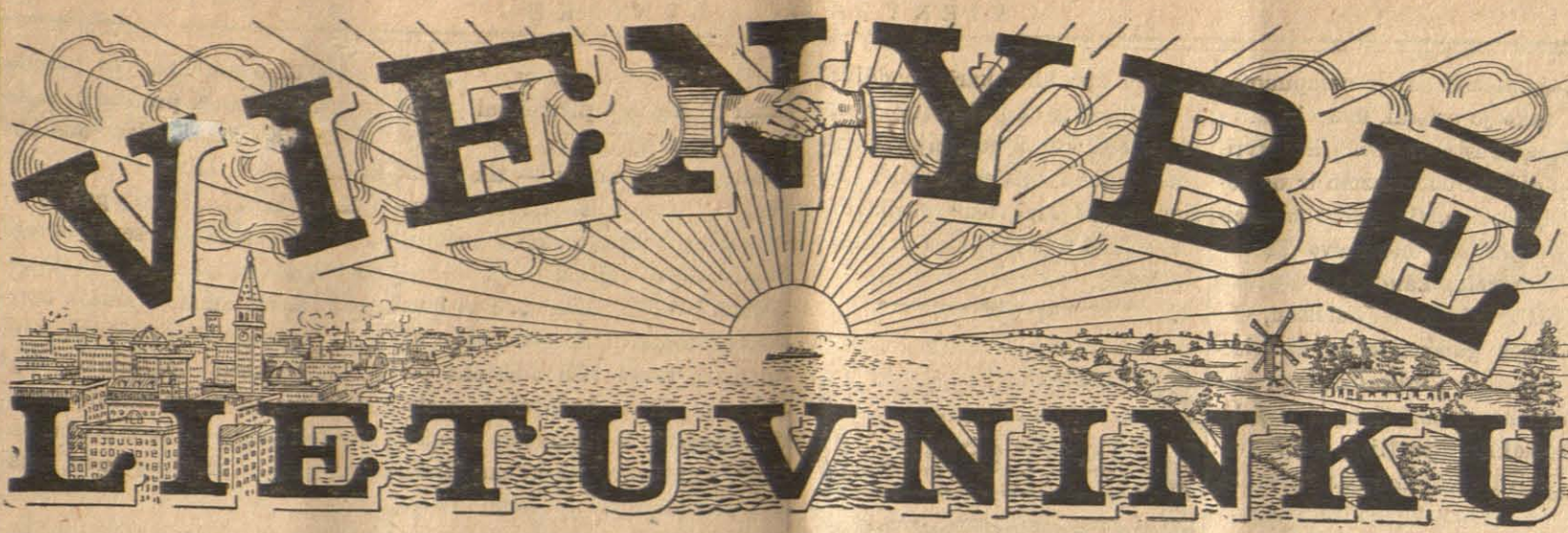

IŠEINA KĄS SEREDA
Brooklyn New York.
Prenumerata metams:
Suvientyose Valstijose \$2.00
Europoje ir kitur \$3.00
Kanadoje \$2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitoši nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku:
J. J. Pauksztis ir K. Brazys
120-124 GRAND ST.
BROOKLYN NEW YORK.

"VIENYBĖ LIETUVNINKŲ"
PUBLISHED EVERY WEDNESDAY.
Brooklyn New York.
Yearly subscription rate:
In the United States \$2.00
To Foreign Countries \$3.00
To Canada \$2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to the publishers:
J. J. Pauksztis & K. Brazys
120-124 GRAND ST.
BROOKLYN NEW YORK.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Dar apie Liaudies Namus

Rodos jau nemažai buvo suaukvota mūsų laikraščiuose vietos, popieriaus ir rašalo besiginėjant apie liaudies namus, vienok ikšiolei tik dar nedidelė dalis mūsų vien...

sim Chicagoje arba Brooklyne; tenai lietuvių yra gal tik dešimta dalis, kaip Bro...

rodos jau nemažai buvo suaukvota mūsų laikraščiuose vietos, popieriaus ir rašalo besiginėjant apie liaudies namus, vienok ikšiolei tik dar nedidelė dalis mūsų vien...

New Britaino liaudies namas stovi dailioje vietoje, ruimingas budinkas, salė teatrims bus tokia didumo, kaip Brooklyno lietuvių kolonijoje garsioji McCaddin Hall, su vieta del kokio 1000 ypatų sėdēt. Iš priešakio yra du dideli ruimai tai bus gal kningynui ar skaitykloms. Už scenos keletas švie...

Pas mus dar to nėra. Mēs daug dalykų manome, apie daug šnekame, bet svarbjaušų dalykų nematome ir nenorime matyti. Pagerinimu savo būvio rūpinamies tik lūpomis ir ant popieriaus suvytusiais žodžiais. Laukiame kas-žinko ir nesulaukiame nieko. Tūkstančius dolerių išmētome kas mielas metas besamdinėdami nuo svetimtaučių visokias sales teatrims, prakalboms, susirinkimams, ir niekad šitie piningai mums nebegrįžta. Sužvanga desėtkai lietuviu darbininko dolerių ir jau dingsta jie kažin kieno kišenėse. O už tuos piningus mēs per keletą metų įsitaisytume puikų palocių, kuriam turėtume savo sales, knigynus, skaityklas ir mokyklas. Piningai pasilikti pas mus ir mūsų savastis amžinai pasilikti mūsų pačių ir kitų mūsų gentkarėjų rankose. Savo liaudies namuose mēs kasdien ateitume atlikti savo viešus reikalus ir niekas mūsų negainiotų.

Juk New Britaine nėra lietuvių milijonierių; jų salė atsistojo centais iš tų pačių pūslėtų delnų, kurių buvo tik šviesios galvos, kad gana lietuviams dolerius mētyti, o laikas jau juos pasave palikti. Argi negalėtų to paties padaryti Brooklyno lietuvių, kurie savo draugystes skaito desėtkais ir kurie daug daugiau kas metas piningų išpila už sales svetimtaučiams, nes čionai kur kas daugiau lietuvių daro teatrų, mass-mitingų, susirinkimų, balių, vakarėlių, prekeikių, etc. Ar gi negeriausiai būtų, kad mūsų piningai pasilikti pas mus pačius ir mēs amžinai savo tokioje didelėje kolonijoje turėtumėm savo liaudies namą? Jeigu mēs nežinome kaip šitas darbas pradėti, reiktų mums pasiteirauti nors pas tokių mažesnių miestelių lietuvius, ku-

rie surado daugiau pas save iniciativos, kaip tokių prakilnų darbą atlikti. Čia nėra sarmatos. Didesnė sarmata toliaus Brooklyne neturėti savo liaudies namo. Čia nereikia krūvos kapitalo, tik gero noro ir sutartino darbo.

pagalvokime, vienuoliai!

rie surado daugiau pas save iniciativos, kaip tokių prakilnų darbą atlikti. Čia nėra sarmatos. Didesnė sarmata toliaus Brooklyne neturėti savo liaudies namo. Čia nereikia krūvos kapitalo, tik gero noro ir sutartino darbo.

pagalvokime, vienuoliai!

Peržvalga.

Mūsų „hurry-up“ pačtos. Keletą sykių jau buvo minėta, kaip rytinių valstijų pačta neatžvalgiai elgiasi su svetimtaučių laikraščiais. Su „Vienybės Lietuvninkų“ siuntinėjimu pačta ir gi pridaro jėbų. Gavome šiemet pasiskundimus nuo skaitytojų iš Skotijos, Prūsų, Šveicarijos ir... net Argentinos, kad „V. L.“ kai kurie numeriai pirmiausia nuveina i... Vilnių, paskui grįžta vėl į kitas šalis ir tik tada skaitytojus suranda. Dabar randame „Liet. Žinių“ NS0, p-no M. šioki pranešimą: „Siunčia man iš Amerikos laikraštį („Vien. Liet.“) Šveicarijūn. Ir „stebūklai“.

Laikraščio numeris vieton Šveicarijūn atsiduria Vilniuje, tenai cenzuroje primaša antspaūdą: „Dozvoleno cenzuroju. Vilna“. Bet kadangi tokio sutvėrimo Vilniuje, matyti, nerado, tai iš Vilniaus tą nelaimingą numerį pasiunčia į svieta „vandravoti“. Pirmiausia jisai atsidūrė Kauno gub. Janavoj. Bet tenai, matyti, atsirado „mokytas“ valdininkas, kuris nusprendžia, jog aš gyvena Liublino gubernijoje (parašyta ant konverto). Ir tiktai iš tenai pagaliau atsuntė laikraštį Šveicarijūn. — Adresas gi aiškus ir pažymėta ne tiktai Šveicarija, bet net kantonas nurodytas.

Šitokių pačtos elgimais p. M. ironiškai pavadinu „gudrumu“ (atbulai galima pasakyti). Ir ištikro pačtos labai dar negudrios: amerikoniška pačta Šveicarijūn randa Rusijoje; o rusiška pačta—Janavoj ir Liubline!

Neseniai mēs delei pirmesnių pasiskundimų iš skaitytojų padavėme skundą į vietinę krasą. Šitoji numetė bėdą ant New Yorko centralės pačtos ir ištėn prasidėjo tardymai. Gavome eilę užklausių-informacijų. Manoma, kad vietiniai valdininkėliai per amerikonišką „hurry-up“ (skubyk!) svetimtaučių laikraščių neišskirsto pagal šalis, bet sugrūda į maišus Europon, o tenai vokietaikai viską ir nubugdina, kur jų galvelė išrodo geriausiai. Matyt ir tenai „hurry-up“ yra madoje. Taip va ir mēs dažnai gauname lenkiškus laikraščius iš Varšavos ir Krokavos, adresuotus Danijon

ir... Vilniun. Juk tai irgi stebūklas! Kaslink mūsų, tai tikimės, kad mēs priversime krasą biskį akyliau daboti į siuntinėjimą laikraščiu.

Vertimas Teod. Norbuto raštų. Neseniai tapo sumanyta išvesti lietuvių kalbon kapitališką veikalą, didelio lietuvių historiko Teodoro Norbuto raštus: „Dzieje Narodu Litewskiego“. Šitie raštai susideda iš didelių devynių tomų, kuriuose telpa labai plačiai aprašyta visa Lietuvos seniausia, vidurinė ir kiek vėlesnėji historija. Čia yra seniausios Lietuvos mapos-žemlapjai, piešiniai iš lietuvių mythologijos, vaizdai dievų, lietuvių rašto-rūnos, herbai, etc. Visi tie raštai, jeigu per keletą metų pasisektų išvesti ir išleisti, tai lietuvių literatūron indėtu neišpasakytos brangenybės turta. Norbuto veikalai, kurie rašyti lenkų kalba, dabar ir už didelius piningus veik nebe gaunami.

Vertimą šitų raštų pasidalino J. O. Širvydas ir V. K. Račkanskas. Pirmasis paėmė ir jau verčia I-ąjį tomą, antrasis paėmė II-ąjį tomą. Manoma yra tuojaus pradėti ir leisti per „Vienybę Lietuvninkų“ ir „Tėvynę“, — jeigu su leidėjais bus susitarta. Kada bus tomas gatavas į spaudą (statymas iš laikraščio nebus panaikintas), tada bus žiūrima: kas apsiims išleisti. Katinama kreiptis į TMD, kuriai šitie raštai, iš laikraščių sudaromi, bus jau gatavai paduodami ir nebrangiai apsieis. Šitai draugijai ir priderėtų toki lietuviams brangintiną triušą išleisti. Leidimas gal trauktųsi iki desėtko ar mažiaus metų. O per metus po tomą išleidžiant nei nepajustų, kaip savo narius apdovanotų, šalia kitų savo leidžiamųjų raštų, da pō didelį tomą Norbuto „Lietuvių Tautos Veikalai“.

Kaip šitas visas išeis, da anksti pasakyt. Bet vertėjai savo darbą jau pradėjo.

Draugijų albumai. Nėsant pas mus iliustruotų laikraščių mūsų vienuoliai dar niekad nepamato surinktų paveikslėlių ir vaizdų iš Amerikos lietuviškų kolonijų. Lenkai savo tokius paveikslus senai jau populiarizuoja įvairiuose laikraščiuose. Taip darė anais metais savo mėnesiniame „Kuryer Ilustrowany“, o dabar talpina gražius lenkiškų kolonijų vaizdus neseniai pradėjęs eiti New Yorke savaitinis „Kraj“ (išėjo 3 NN). Pas mus nieko tokio dar nėra, nors būtų labai reikalinga. Pamename anais metais buvo ketinęs išleisti amerikiečių veikėjų albumą p. P. Bukšnaitis. Bet ir tas sumanymas nutilo. Dabar gavome matyti „Žvaigždės“ išleista „Albumas Lietuviškų Draugijų Rytinėj Dalyj Suv. Valstijų“. Tai platokas sąsiuvas iš 86 pusl. su 39 paveikslais nuimtais nuo

draugijų iš Bostono, Broektono, Brightono, Cambridge, Deerfield, Gardner, Haverhill, Holyoke, Hudson, Lawrence, W. Lynn, Manchester, Upper Falls, Northampton, Norwood, Orange, Peabody, Rumford ir Westville, — iš Mass., N. H. ir Me. valstijų. Čia yra draugijų data, kada susitvėrė ir kiek turi narių bei turto.

Leidėjai, matomai, nori ir daugiau tokių albumų pagaminti, nes šita pavadinu „Laida I.“ Tas labai gerai. Tik reiktų palinkėti, kad i tokius albumus indėtu paveikslus ne tik katalikiškų draugijų, bet kokios tik randasi. Reiktų žmones numeruoti ir apačioj vardais paaiškinti. Be to reiktų indėti fotografijas visų įžymesnių vietų, kokios lietuvių kolonijose randasi.

Vargonininkų konservatizmas. Vilniaus „Viltyje“ kartais pasirodo, kartais ir vėl prapuola vargonininkų skyrius. Lietuvos vargonininkų yra šimtai ir jie visi jau pamokinti žmonės; kiti iš jų yra neblogi ir muzikai. Jie sudaro savo profesijoje jau ne mažą inteligentijos luomą. Lietuvos tautiškasis atbudimas nuo keletu desėtkų metų rodos jau galėjo ir mūsų vargonininkus sujūdinti prie viešo darbo, kad ir jų srityje: rinkimo dainų, populiarizavimo grožės Lietuvoje, tvėrimo tautinės kompazicijos. Bet — deja! nieko tokio iš vargonininkų nesimato. Net nepajėgia jie inkurti savo draugijos, kurioje jau bent geriau galėtų palaikyti savo profesiją, geresnes algas išreikalauti. Buvo rodos susitvėrusi Vargonininkų Sąjunga. Ejo kokį laiką mėnesinis laikraštukas „Vargonininkas“. Ir vėla viskas tas dingo. Neišpasakytai ramus tas mūsų vidutinės inteligentijos luomas!

Dabar vėla pradeda kurie-kurie vargonininkai rašinėti „L. Žiniuose“ ir „Viltyj“ apie savo susivaziavimą ir sutvėrimą draugijėles. Argi tie balsai ir užnirs taip, kaip po mišparų vargonų paskutinė dūda?...

Mūsų laikraščių pelenyne. „Keleivis“ pasidarė pelenų dieną ir su nusizėminimu atsaukė korespondenciją, kurioje buvo įžeistas Worcesterio kuningas Bukaveckas. Tas laikraštis tarp ko kito sakosi, kad jo „papratumu yra niekad nespausdinti jokių žinių nei korespondencijų, kur neteisingai kalbama apie kokią nors ypatą ar ypata, arba kur užgautama kieno nors būdas ar padėjimas“.

Malonu girdėti, kad pas „Keleivį“ ineis toksai doras „papratumas“. Ikšiolei tai jo nebuvo. Ir kiek nekaltų ypatų yra iškioti „juodašimėiais“, „skebais“, „supuvėliais“, „renegatais“, „vagimis“, „doriškais bankrūtais“ ir tam panašiais jo leksikono „per-

lais“, tai jeigu visos tos ypatos taip kietai „Keleivį“ priverstų, kaip kun. Bukaveckas, tai pasirodytų, koksai to laikraščio yra „papratumas“.

„Saulės“ jubilėjus. „Saulės“ N63 paskelbja savo skaitytojams pranešimą, jogei ateinančių (1913) metų liepos mėnesiu sueis lygiai 25 metai, kaip likosi uždėta šis laikraštis. Iš tos priežasties „Saulės“ leidėjai pirmiaus ketinę išleisti kitiemėt liepoje tam tikrą jubilėjinį numerį, bet paskui apsirovkavę ir nutarę išleisti tiktai tiems metams didelį kalendorių, kurian jau ir kviečia biznieriūs paduoti savo apskelbimus.

Mums rodos, jog kalendorius visgi neturės tokios svarbos, kaip jubilėjinis numeris. Būtinai reikėjo „Saulėi“ surengti savo sukaktuvėms tam tikras numeris ir nors paviršutiniškas aprašymas tų laikų, kada šis laikraštis atsirado, kas jį privertė užgimti, kaip jam klojosi ir tt. Mēs iš tokių leidinių turėtume šiek-tiek medžiagos Amerikos lietuvių historijai.

Susiranda Daukanto rankraščių. Simano Daukanto biografas ir ketinanties šito mūsų stambaus historiko raštus išleisti, reiktų nepraleisti šios žinios, kurią „Viltis“ (N81) persako iš lenkų laikraštis „Czas“. Tenai lenkų prof. Vaitiekus Kentrzinskis apskelbė, jogei Lvove, Osolinskių bibliotekoje esą kopijos kai-kurių svarbjų dokumentų iš Lietuvos praeities, priklausiusių kitkart historikui T. Norbutui. Viena kninga esanti pažymėta su raide „GN VII“. (Lietuvos dokumentų iš tarpo 1391—1635 m. kopijos), kuri buvusi perrašyta Simano Daukanto, kuomet jis buvęs Peterburge metrikanto padėjėju. Gali būt, kad tenai yra da ir originalių Daukanto raštų ar bent jo korespondencijos, biografinės žinios, etc.

Vėliausiai atkeliavę lietuvi. Sulyg Darbo ir Vaisbos departamento bjūletinū, šiemet berželio mėnesiu atkeliavo Amerikon 2,276 lietuvių (gegužės mėn. atkeliavo tik 1,871 — žr. „VL.“ N29). Išvaziavo lietuvių iš Amerikos per tą laiką 357. Taigi liko 1,919.

Per apskritą pereitą fiskalinį metą (nuo berželio 30, 1911 iki berželio 30, 1912) atvyko lietuvių 14,577 (iš kurių 499 vyko jau nebe pirmą sykį); per metus gi išvaziavo iš Amerikos 5,690. Todel šiais metais lietuvių Amerikoje pasidaugino ant 8,887. Neįleista Amerikon per tą metą 142 lietuvių.

Taigi šiemet, kaip matome, lietuvių apie trejetą tūkstančių mažiau atvyko, negu pernai (pernai atvyko 17,027).

// Rusai sako išleistų lietuvių raštus. „Viltis“ N82, šiaip sako: „Liet. žiniose“ rašo, kad „Viestnik Znanija“ galėtų išleisti lietuvių poezijos almanachą (rusų kalba). Męs žinome, kad prieš metus to laikraščio redaktorius susirašinėjo net su vienu lietuviu literatu, bet tuo kartu nieko iš to sumanymo neišėjo“.

Neišėjo, tai neišėjo. Bet visgi svarbu, kad rusai publicistai pradeda lietuvių literatūra žingeidautis. Tas pareiškia, kad mūsų raštija jau prasigvyvena savo originališkais turtais, kuriais grožėjasi ir mūsų kaimynai svetimtaučiai.

// Išėjo TMD. kninga. Šiomis dienomis jau pristatė iš kningų taisytuvės kninga: „Paskaitos iš Biologijos ir Bakterijologijos“, kurią parašė Dr. A. Garmus, o išleido Tėvynės Mylėtojų Draugystė. Kninga storumo iki 172 psl., didelio formato su p-uo A. J. Dulbjo dailum nupieštu viršėiu. Tai bus iš eilės 17-tasis TMD. išleidimas ir tokios sturumo kningos ši draugija dar veik nebuvo išleidusi, jei neskaityti Dr. Kudirkos raštų. Neužilgo bus gatavas ir tos kningos, kurios bus kietuose apdarnose.

Politikos savaitė

AMERIKA. Juokais ne juokais, o naujoji Progresistų Partija bene tik užtemdys visas kitas politiškas partijas, ir šitos partijos emblema-briedis (Bull Moose) kad tik nepaliktu užpakalį savęs republikonų nerangaus dramblio (slonias) ir demokratų asilūnko. Šiandien National Progressive Party Chicagoje laike savo konvenciją. Net ir priešingieji Rooseveltui laikraščiai šitą konvenciją aprašo, kaip visai nepaprastą, kaip nepanašią į kitų partijų rėkšmingas konvencijas. Čia gieda nacionališkus hymnus visi sustoję su neišpasakytu entuziazmu, net su ašaromis akys; čia kalba oratoriai pilni ugnies ir tikėjimo, kad atėjo laikas išliuosuoti Ameriką nuo politišku bosų tyranijos ir atiduoti laisvą Ameriką žmonėms; čia nauja partija prižada moterims teisių lygybę suteikti; čia žadama kovoti už panaikinimą kūdikių darbo fabrikuose; žadama iš pamatų peržiūrėti tarifą ir papiginti pragyvenimą. Tokie prižada, suprantama, galės neblogai atsiliepti ir ant žmonių, kurie rudenį galės atiduoti už šitą naują partiją savo balsus ir įstatyti prezidentu Rooseveltą su visais jo šalininkų gausiais pažadėjimais.

Konvencijon suvažiavo suvirš 1000 delegatų, iš kurių yra daug moterių. Net ir Amerikos sufragistės pasiumtė savo vadoves. Konvencijoje apie sufragizmą labai prielankiai kalba, ir ten esančios moteris dar daugiau pridoda vietams entuziazmo. „Anoje republikonų konvencijoje, kuri šioje salėje buvo laikyta, moterių pusėj buvo moteris tik šilkuotos miljonierkos; čionai gi jų vietą užėmė baltos jakutės. Bet entuziazmas! fanatizmas! Laikraščių reporteriai aprašo šitą konvenciją ne kaipo kokių politikierių seimą, bet kaipir koki religišką metodistų susirinkimą, kur visi užsidede fanatizmu ir visi žino kad jie fanatikai bei tuomi gėrėjasi. Net ir aštriais Roosevelto priešais sutinka, kad jo partijos programoje yra tiek daug naujų dalykų, tiek pažangumų, kad Amerikos po-

litikoje niekad dar ir nesapnuota. Tik, sako ji priešai, kad visi šitie prižadai būsią negalimi išpildyti. Su dideliu entuziazmu ir be jokio balsavimo, tik per aklamaciją, progresistai nominavo Teodorą Rooseveltą kandidatu į prezidentus ir Hiram W. Johnson, Californijos gubernatorių, už viceprezidentą. Progresistų partijos programa priėmė dangelį dalykų iš socialistų partijos, kaip va: iniciativą, referendumą, atsaukimą ir pripažįsta sufragizmą — moterims teise. Patį socialistai sako, kad Rooseveltas dabar prieš savęs patrauks minią balsuotojų ir iš socialistų partijos.

TURKIJA. Šiandien atsitiko tas, ko turkų politiškoji istorija dar nebuvo mačiusi. Valdžia drąsiai atkirto nuo savęs kitą pusę kuno, kuris jai pačiai buvo paskutinė parama. Sultanas savo dekretu uždarė parlamentą ir išvaikė galingą jaunaturkių arba „Vienybės ir Progreso“ partijos kabinetą. O tas kabinetas ligšiolėi buvo didžioju valstybės stulpu. Negana, kad parlamentas, tapo uždarytas ir ministerija išvaikyta, bet dar ketinama visus buvusius jaunaturkių ministerius areštuoti ir paduoti teisman už daugelį prasižengimų prieš valstybę, ypač už įvedimą turkų su italais karėn. Taigi jaunaturkių galybė nupuolė. Dabar ingavo galybę militariškoji partija, kuri dar neturi vardo, bet kuri eina su sultanu beveik išvien. Kas tuom tarpu atsitinka, dar neaišku. Bet turkų politikoje beabejonės įvykis labai didelės permainingos. Gali būt, kad ir jaunaturkiai dar stengsis savo galybę atgauti; gali būt dar bus bandoma ir maįštai sukelti. Bet valdžia jau ant to yra prisirengusi: sostapilėje Konstantinopolį tapo apšaukta ant 40 dienų karės padėjimas ir sutraukta kariuomenė, kuri tuom tarpu eina su valdžia, nes karės didžiūnai baisiai neapkentė dabar nupuolusių jaunaturkių. Neužilgo bus apskelbta nauji rinkimai į parlamentą, o tada sakoma prasidės Turkijos ramios ir išmintingos politikos darbas. Gali būt tada ir karė su italais paims kitokią pakraipą.

CHINIJA. Prezidentas Yuan liepė apskelbti po visą Chiniją, jogei ateiną nacionališki rinkimai atsibūsią apie lapkričio mėnesį. Rinkimų vietas bus tikrai didžiūnosiuose miestuose. Šitie rinkimai dar neduos progos kiekvienam chinų piliečiui balsuoti, nes sakoma, jogei prie to chiniečiai dar nesą pribrendę, — bent taip valdžia tvirtina. Tačiau visgi bus įvesta pirmtinis demokratiškas žingsnis valdžią rinkti. Žmonės išrinks atstovus į parlamentą, o parlamentas išrinks prezidentą. Prezidentui yra daugelis kandidatų, tarp kurių bus statomas ir dabartinis laikinasis prezidentas Yuan Shih-Kai, Dr. Sun ir kiti.

VOKIETIJA. Nei iš šio nei iš to Vokietija vėl susilaukė sau naują rūpestį. Francūzų laikraščiai mat praneša, jogei Francija ir Rusija padarinosios vėl draugišką sutartį tarp savęs, kad nei viena pusė nesitars jokiuose Europos klausimuose, pakol pirmą nepadarys sutarties tarp savęs. Iš šito Vokietijos valdžia išveda, kad tai esąs aiškus Rusijos ir Francijos suokalbis priešais Vokietijos interesus, kad nuo jos kaiminkos slapstosi. Nors pastaraisiais metais Vokietija pati save inbaidė įvairiais nuožvalgavimais ant kaimynų, negu kas kitas.

MEXIKA. Prezidentas Madero

paliepė apšaukti karės padėjimą ir sustabdyti konstituciją visose valstijose, kur revoliucija išnaurojo pribrendo. Mirties bausmė apskelbta už kiekvieną pasikėsimą ant valdžios, ant ypatos ir turto.

Iš Visur.

× **Vokietijoje šnipų šmėkla.** Dar tik neseniai Vokietijoje net aštuoniolika svetimtaučių buvo pasmerkta už tai, būk jie atvažiavę šnipinėtū. Rugsjūčio 4. Eekernforde vėl areštavo penkiuos anglus, pas kuriuos radė kokias ten fotografijas. Jiems irgi užmeta, būk jie vokiečių vietas nuėmė su kamera. Jie bus teisti karės teismu. Ant rytojaus čia-pat suėmė vokiečių karių, kuris išdavinėjęs vokiečių kariuomenės slaptas Anglijai ir Francijai.

× **Dinamitas užmušė prezidentą.** Haiti respublikos sostapilėje Portau-Prince, užsidedė sukrautas dinamitas apačioje palociaus, kuriame gyveno prezidentas gen. Leeonte. Žuvo patsai prezidentas ir apie 400 žmonių buvo tai užmušta, tai sužeista. Kas padegė dinamitą, dar nesusekta.

× **Popežiaus memuarai.** Iš Romos rašo, kad popežius pradėjęs rašyti savo memuarus arba atsiminimus, kuriuos leisias tik po savo mirties išspausdinti. Memuaruose esą daugelis slapybju, taip kad popežius juos laikas skrynutėje užrakinęs ir rakcinuką su savim nešiojasis.

× **119 vokiečių pražuvo.** Ties Bochum, Vokietijoje, kasyklėse užsidedė juodosios dujos ir joms susprogus užmušta žemėse 119 anglekasiai. Visa Vokietija nuo tos žinios padrebinta, renka visur likusiams našlaičiams aukas. Net pats kaizeris tuojaus 15,000 marčių pasiuntė.

× **Ispanijoj rengiasi revoliucija.** Barcelonoj ir Valencijoj sussekta republikonų suokalbis sukelti revoliuciją. Sakoma, kad Argentinoje esą surinkta daug piningų vedimui Ispanijoje revoliucijos ir išgriovimui karaliaus sosto. Revoliucija būsianti pradėta nuo visuotino streiko.

× **Areštavo anarchistą.** Zurich, Šveicarijoje, areštavo anarchistų laikraščio „Reveil“ redaktorių, Louis Bertoni, kuris neseniai per prakalbą pasakė, jog gerai esą karalius užmušinėti. O mat čia ketina neužilgo atvykti vokiečių kaizeris į svečius. Todel šveicarių policija bijo, kad anarchistai nesukurstytų ant kaizerio.

× **Žemės drebėjimais daug pražudė.** Turkijoje, Adrianopoliaus ruožtu įvyko žemės drebėjimai. Mieste Chorlu drebant apvirto kur tūn lempa ir iš to kilęs gaisras sudegino suvirš 300 namų. Kitose vietose žuvo daug žmonių.

Iš Lietuvos.

VILNIUS. Rinkimai Vilniuje. Labjausiai kruta lenkai. Jie per savo laikraščius nuolat ragina lenkus dalyvauti rinkimuose, duoda visokius patarimus, nurodymus ir tt. Sutvėrė dargi tam tikrą rinkimų komitetą. Nors jie ir nesiskelbja, kas jie tokie yra, kokios partijos žmonės, tačiau aišku matyti — kad tai yra atžagareiviai, tautininkai, abra-

kaip juos vadina, „endekai“. Lenkai pirmiečiai tuotarpu bent tyli. Teisybė — jų Vilniuje labai mažai — tik maža sauželė. Daugelis lietuvių, gyvenančių Vilniuje, kaip matyti, bus užrašyti lenkais.

VYZUONOS. Ukm. p. Pas mus po Sekminių laiko pamaldas už mirusius tėvus viso miestelio piningais. Eina bažnyčion mels-tis. Sugrįžė iš bažnyčios ir susirinkę kur nors ir gi meldžiasi, bet besimeldsami met kelioliką rublių prageria, kaip tai buvo šiemet. Gėrė netik vyrai, bet ir moteris.

Paskutini metai prieš išsikelianį vienąsėdžius, daug geria. Ar negerian būtu tuos piningus, kuriuos dabar prageria, paaukavus apšvietimui ar kokiems kitiems naudingiems reikalams.

Lietuvaitė. **KALVARIJA,** Telšių pav. Du metu pas mums pardavinėjo klaupkas. Susirinkdavo gerokai piningų. Kuriam tikslui tuos piningus išleisdavo parapijonims buvo nežinia. Matai, kaip ir paprastai, jokių apyskaitų niekas neduodavo. Bet kairius „avelės“ ir tuo rūpinosi. Jie rengėsi eiti pas kleboną ir pareikalauti išrinkti naują bažnytinį komitetą. (Ir dabar yra komitetas, bet tas žadėjusiemis eiti išrodė nuolanku). Tiesa neprisirengė nueiti, bet klebonas apie tai sužinojo. Taigi klaupkų siemet da nepar-davinėjo. Matai, tie-kurie, tebesirengia, pareikalautų naujo komiteto ir apyskaitų, kaip tiktai klebonas pradės klaupkas pardavinėti.

J. Vanagas. („Liet. Ukin.“)

TOMSKAS. Siemet Tomske baigė mokslus lietuviai: K. Milinytė ir J. Augštuolis. Pirmoji gavo dantų gydytojos teises, antras baigė teisių fakultetą ir apsigyveno Kaune.

Miko Petrausko koncertai Lietuvoje. Žinomas mūsų daininikas ir muzikas-kompozitorius g. Mikas Petrauskas mažesniuose ir didesniuose Lietuvos miestuose žada duoti koncertus. Pirmas toks koncertas bus Kupiškij, liepos 15. Tikimės, kad lietuviai tokiam g. M. Petrauskiu sumany-mui pritaris ir visur apšėiai apsilankys jo konvertuose.

SUVALKIJOJE beveik visur įjavai siemet gražus, truputį mažai lietaus. Dobilai neužaugo. Dangelyj vietų sulygintus su pernykščiais metais, dobilų siemet vos kelinta dalis tegauta.

MARIAMPOLĖ. Da nei vienais metais apie Mariampolę tiek neprigerdavo žmonių, kaip siemet. Daugiausia žuva besimaudantieji vaikai. Žmonės pradeda net bijoti maudytis.

S. **Gipso sluogsniai Lietuvoje.** Rastauskynės apyl. (Pan. pav.) lankose vietiniai gyventojai aptiko gipso sluogsnius. Sluogsniai esą vieno sieksnio storumo ir vietomis išeina aikštėn. Tveriamam tyčia dr-ja gipsui išdirbinėti.

Išvičiams žinotina. S. Z. T. rašo girdėjęs, kad Brėmene P. Mislerio emigrantų bjūras atidengęs lietuvių išvičių skyrių.

VILNIUS. Senovės radiniai. Bekasant prie Pilies kalno kanalizacijos ravus, rasta daug misin-ginių sagučių anglų, francūzų ir kitokių kalbų parašais. Be to da rasta su senovės kirviu ir 1810 met. 2-jų kapeikių rusų piningų. Podraug randama nemaža arklų kaulų. Iš to galima spręsti, kad toje vietoj turėjo būti palaidota daug žmonių iš Napoleono kariuomenės.

KAUNAS. „Viltis“ N79 rašo, kad šiomis dienomis L. K. M. Dr-ja gavusi leidimą III. L. K. M.

Dr-jos ūkio parodai. Ta paroda bus rugsėjo mėn. pradžioje. Apie atidarymo laiką ir vietą bus apgarsinta kiek vėliau.

KALVARIJA, Telšių pav. Miestelio ūkininkai jau senai norėjo pasidalinti ganyklomis, bet vis negaudavo matininko. Matai, tvarkomoji komisija pasakiusi, kad, girdi, negausią matininko, ligi neišsiskirstysią vienasėdžiuosna. Miestelėnai pagaliau ir su tuo sutiko, jau ir prašymą buvo senai padavę. Bet atsirado ir nenorinčių skirstytis. Jie irgi padavė komisijai prašymą, prašydami nedalinti jų žemės. To klausimo išrišti berželio 30. buvo atvažiavęs žemiečių viršininkas ir vėl visų išklausinėjo. Nutarta dalintis.

J. Vanagas. („Liet. Žin.“)

Naujas gubernatorius. Kamergeris A. Kulomzinas, paskirtas Kauno gubernatorium vieton p. Veriovkino, apsigyvenęs tuo tarpu Rygos pajūryje, Bilderingofe, žadąs atvažiuoti Kaunan liepos pusėje, taigi jau šiomis dienomis.

SUBATAS, Kuršo gub. Sekmadienybė, liepos 8. buvo visuotinas „Blaivybės“ draugijos susirinkimas pirmininkui ir kasininkui išrinkti. Pirmininku susirinkimas vienbalsiai išrinko vietinį kleboną, kun. I. Butėną, o kasininku — Subato namų savininką Joną Butėną.

Svyruojanti lėdrė. **ŠIAULIAI.** Lakūnas P. V. Abromavičius savo lakstytuvu ir su antru savo kelionės draugu liepos 8. šešiomis valandomis rytmetį buvo laimingai nusileidęs ties Leporių sodžiaus lauku ant pievos, keturi varstai nuo Šiaulių. Palikę savo aeroplaną policijai sergėti, patį lakūnai nuvažiavo į Šiaulius pasilsėti ir pavalgyti. Po pietų penkiomis val. vėl grįžo prie savo aeroplano, kur buvo didelės minios žiūrėtojų. Šiauliai tokio reginio dar nebuvo matę.

V. Abromavičiaus Šiauliuose laukė dvi dieni, nes jis buvo žadėjęs būti Šiauliuose liepos 6., o atskrido tik liepos 8. Mat, buvo kliučių, kol nepervaziavo per Prūsų sieną, o ir lakstytuvas truputį kelionėje buvo sugedęs ir pūtė priešingas rytų vėjas. Išlėkus iš Berlino lakūnas Abromavičius liepos 8. kiek atsilsėjęs, išlėkė iš Šiaulių Peterburgan. Su juo lėkė dar vienas žmogus. Pakeliui jie žadėjo nulėkti Rygon. Išlėkus iš Šiaulių tą pačią dieną, netoli nuo Joniškių miestelio, sulūžo kažkokia lakstytuvo dalelė. Nelaimės bet gi neatsitiko; Abromavičiui pasisekė laimingai nusileisti žemėn. Sulūžusiąją dalelę tuojaus išrašė naują iš Berlino. Lakūnų lydi automobiliu Rusijos aeroklubo pirmininkas kuningaiktis Krapotkinas.

Palikimas. Nepersenai Chicago miesto, Amerikoje, mirė, nelaimėi ištikus, Žarėnų valčiaus, Bugdinės sodžiaus valstietis Karolis Sadauskas. Dabar jo gimtinės gavo atlyginimo 937 rub. 80 kapeikų.

Palikimas. Giminės mirusiojo Chicago miesto, Amerikoje, Jono Lėkio gavo šiomis dienomis iš įstaigos, kurioje jis tarnavo, 855 r. 90 k. Teko po 285 r. 30 k. trims Lėkio giminėms: Kazini, Stasini ir Ursulei Lėkiams. Nabašninkas buvo kilęs iš Raseinių ap.

Neleido skaityklų. Kauno „Blaivybei“ neleido kurti bibliotekų-skaityklų Kvedarnos (Raseinių apskr.), Šilavo (Raseinių apskr.) ir Pasvalio (Panev. aps.) miesteliuose.

VILNIUS. Paskyrimas. Vyriausias valdininkas nepaprastiesiems reikalams prie Kauno gubernatoriaus kuningaiktis N. V.

Sachovskoi perkeltas tokion pat vieton Vilniun.

Šiomis dienomis žuvo Sevastopolyje lakūnas Zakutskis, kilęs iš Vilniaus. Jo kūną išsiuntė iš Sevastopolio Vilniun ir čia palaidos. **Šnipai.** Vilniaus gubern. kalėjiman atvežė iš Kaumo 5 žmones: kariuomenės raštininką Joną Grėblovą, Zacharą Kaufmaną, Irsą Sagalovičių, Jonkelį Rabinavičių ir Sallamoną Šeina, kaltinamus, kad buvę vokiečių politikos šnipais.

KAUNAS. Šiomis dienomis gavome Kauno gubernatoriaus III. L. K. M. Dr-jos ūkio parodai leidimą. Ta paroda bus rugsėjo mėnesio pradžioje. Apie atidarymo laiką ir vietą bus apgarsinta kiek vėliau. Šios II-sios L. K. M. Dr-jos ūkio parodos programą norime žymiai padidinti. Norime, kad be vietinių, Kauno apylinkės, parodoje dalyvautų iš provincijos ir tolimesnių apylinkių žmonės, ypač geistumėm, kad lietuvaitytės parodytų savo pažanginius dipbinius ir audimus, kurių tiek turi. Norintieji parodoje dalyvauti, privalo išanksto kreiptis į L. K. M. Dr-jos valdybą ir pranešti, kokius dirbinius siųs. Galop, kurie patįs negalėtų būti, turi padėti sąlygas, ar grąžinamas daiktas ar parduodamas ir kokia kaina. Norėtumėm, kad šią mūsų parodą knodangiausia svečių aplankytų.

L. K. M. Draugijos Valdyba.

ALUNTA, Kauno gub. Neseniai pas mus buvo šioks žvėriškas atsitikimas. Valsčiaus raštininko padėjėjas su raštininko tarnaitė prigyveno vaiką ir, norėdami tai paslėpti, nunešė kūdikį į balą ir inkasė, tikėdamiesi, kad ten niekas neberasiąs. Bet apie tai sužinojo policija, suėmė kaltininkus ir nuvarė pas antstolį į Utėną, o antstolis liepė nuvaryti į Aluntą. Paskui kaltininkai, sargybinių lydimi, turėjo tą vaiką parodyti ir iš balos išimti. Jų būtų nepaleidę, kad ne raštininko kauceija. Tas raštininko padėjėjas vėl ėmė tarnauti toje pačioje vietoje, bet žemiečių viršininkas liepė raštininkui išvaryti. **Dedė Senis.**

DUKŠTAS, Ezer. apskr. Žmonės pas mus dar tebėra maža apsišvietę, todėl duodasi bet kam apgaudinėti. Šiais metais jau pradėjo garsinties naujas gydytojas. Tas žmogus yra malūnininkas ir apie tai jis gerai išmano, nėra ką ir kalbėti. Bet kai pradėjo žmones gydyti, tai jau kas kita: tas amatas jam visai nebetinka. Nusipirko kningų su visokiais piešiniais, kaž kokių vaistų, ant cukraus lašina ir žmonėms duoda, už tokius vaistus ima po 2—3 rublius. Sako, kad tai užsienio vaistai esą. Daugiausia eina moteris pas tokius „gydytojus“. Taip pat šį pavasarį į Dukštą buvo atvykęs kažkoks „pirklys“. Vazi-nėjo jis po sodžius girdamas, jog jis atvešias prieš šienapjūtį gerų dalgių. Ėmė už dalgę iškalno po 20 k., o kai atvešias dalges prieš šienapjūtį, turės jam primokėti, kiek sulygta. Surinkęs gerokai iš visos apylinkės piningų, nesirodo lig šiam laikui. Matyti, kad tas pirklys buvo taip-pat apgavikas. **Nauj. Liet.**

STUMBRISKIO valsčiūj, Panevėžio apskr. netoli nuo Grudinskių sodžiaus, miške, netyčia užtko lavoną. Pasirodė, kad tai pražuvęs dar pernai rudenį Vabalninko gyventojas J. Aukštakalnis. Lavonas buvo paslėptas pačiam tankumyne, retai užena-moje vietoje. Lavonas jau pusiau supuvęs.

KRINKŪ miestelyje, Gardino gub. policija atėmė iš atvažiavusių čia akrobatų (štukų rodytojų) 11-kos metų mergaitę, kurią

jie buvo pasivogę būdami Kaune. Mergaitė nusiuntė jos tėvams Kaunan.

UZPALIAI, Ukmergės apskr. Užpalių valsčiaus teisėjus žemiečių viršininkas, susekęs juos imant kyšius ir neteisėtai teisiant, nubaudė: pirmininką Čeponį 25 rub. ir 7 dienomis kalėjimo, teisėją Merkį 15 rub. ir sėdėti 7 dienas. Juos ir kitus prašalino nuo vietos. **N. Lie-vis.**

KALVARIJA, Telšių apskr. Čia atsirado valstiečių klubas vardu „Artojas“.

Kratos Peterburge. Šeštadienio naktį žandarai iškrėtė Maskvos dienraščio „Ruskoje Slovo“ skyrių ir to laikraščio korespondento Rumanovo būta. Rumanovą suėmė. Iš redakcijos žandarai paėmė daugybę rankraščių. Krėtė ligi sekmadienio ryto. Sekmadienio naktį tokia pat krata buvo dienraščio „Birževyje Viedomosti“ redakcijoje. Paėmė daug rankraščių ir suėmė vieną bendradarbią Stembą. Antradienio rytą suėmė čia Peterburgo apsaugos skyriaus agentą Leonidą Rakovskį, kuris paskutiniiais laikais rašinėjo įvairiuose laikraščiuose apie apsaugos darbus ir išdavė daug paslapčių.

DINABURGAS. Nuteistas metams tvirtovės už knigos išleidimą ir suimtas Jaltoje žinomas rusų rašytojas N. A. Morozovas išsiųstas etapu iš Odesos Dinaburgan, kur jam paskirta kalėti.

Gubernatorių šaukia tieson. Senatorius Manuchinas, kuris neseniai darė Lenos kasyklių reviziją, pašaukė Irkneko gubernatorių Bantišą, kurį jis kaltina už neveiklumą ir neteisėtus paliepiumus.

KAUNAS. Atsisveikino su gubernatoriumi. Berželio 27. lietuvių draugijų atstovai: kun. Olsauskas, advok. Leonas, daktarai: Šliupas, Stonkus ir Alekna ir darbininkas Andriūsis buvo apsilankę pas paskirtąjį Vilniun gubernatorių Verioviną atsisveikinti ir išreikšti padėką už jo palankumą lietuviams.

Žemaičių vyskupijos kuningų permains. Juodaičių kleb. kun. Noreika perkeltas į Meškučius klebonu; Ariogalos kleb. kun. Strielčiūnas paskirtas į Juodaičių filiją; Vieksnių kamend. kun. Šereiva ir Pakapės kam. kun. Gendrenas sumainytu vietomis; paskirti naujai įvesti kuningai: Stulginskis ir Ilukštą, Gaičevskis ir Lidakius, Šveikauskas ir Krekenavą, Nakos ir Šaukėnus, Turovekį ir Palavėnę, Mieškauskas ir Balninkus, Kaščiūkas ir Svėdasus, Pakalnis ir Anykščius, Liepas ir Panevėžį, Ignatavičius ir Pušalotą, Gvalda ir Tirkšlius, Kirna ir Vydzius, Baltrimas ir Linkuvą, Andraitis ir Rumšiški, Gilvydis ir Batakis, Bardžiūsis ir Nemakščius.

Paleido užsienin: vyskupo sekretorių kun. Šaulį šešiams mėnesiams, „Draugijos“ redaktorių kun. Dambrauską vienam mėnesiui, Kražių altaristą kun. Bum bulį trims mėnesiams, Janapolio kleb. kun. Vitkų dviem mėnesiams, kun. Zimblį trims metams į Ameriką, Kužių kleb. kun. Dargužą pusantram mėn. į Kemerną.

Žemaičių seminarijoje. Žemaičių vyskupas G. Cirtautas berželio 24. įsventė subdiakonais šiuos žemaičių seminarijos klerikus: Aug. Adomavičių, Domą Amankavičių, Kazį Andriukaitį, A. Butkevičių, Juozą Davidonį, Joną Gerulį, Petrą Malakauską, Juozą Meškauską, Joną Petrošį, Kazį Petravičių, Povilą Pukį, Konstantiną Šimašį, Joną Šleinį, Juozą Žemaitį.

Kelionė šiaurėn. Rugsėjo 1. išplauks iš Archangielsko į šiaurės vandenyną oficerius Siedovas.

Jis yra pasiryžęs pasiekti šiaurės polį (žemės galą). Jei norvegų Amundsenas, iš taip toli atplaukęs, pasiekė pietų polį, tai rusai turi būtinai pasiekti šiaurės polį, sako Siedovas. Jo sumanymui labai pritarė rusų laikraščiai ir visuomenė, ir greitu laiku sumetė jam gerokai pinigų. Tais pinigais jis nusipirko jau laivą „Šv. Foko“, kuriuo ir plauks, kiek bus galima. Siedovas prityręs keleivis, ir tikisi savo kelionę laimingai pabaigti.

Uždraudė lakstyti. Suomijos general-gubernatorius Zeinas, kaip rašo suomių laikraščiai, uždraudė Suomijos ribose ir lakstyti, ir lakstytuvų daryti.

VILNIUS. Karaimai. Miesto Valdyba davė Vilniaus karaimams plotą prie Miesto gatvės, Žvėryne, kad jie pasistatytų sau ten maldos namus. Šiomis dienomis jau pradėjo statyti.

Nusizudėlių statistika. Nuo sausio 1. ligi liepos 1. šių metų Vilniuje buvo 126 pasikėsinimai nusizudyti. Kėsinosi žudyti 75 vyrai ir 51 moteris. Pagal tikėjimą jie dalinasi taip: 53 katalikai, 34 stačiatikiai, 22 žydai, 2 evangelikai ir 17 nežinomo tikėjimo. 27. pasikėsinimai pasibaigė mirtin. Keturi penktadaliai bandė nusizudyti nuodais. In domu, jog nusizudėlių dauguma būvė kurdai ir namų tarnai. Intelligentų žūdėsi iš 126 tikslai 18 žmonių. Kėsinusiųjų nusizudyti intelligentų pasimirė 60%.

KAUNAS. Veriovinio gatvė. „S. Z. T.“ rašo girdėjęs, kad Kauno miesto dūma ketinanti Ukmergės gatvę pavadinti Veriovinio gatve, kad tuo pagerbus buvusiojo Kauno gubernatoriaus atmintį.

L. Dailės paroda. Kaune kalba, kad rugsėjo mėnesį š. m. L. Dailės Draugija ketinanti čia intaisyti dailės parodą, kuri trukšiant arti mėnesio.

Del ginklų laikymo. „L. Ukas“ buvo parašęs, kad mūsų krašte visi gali pirkties ir laikyti medžioklėms šautuvus be gubernatoriaus leidimo. Dabar gi Kauno gubernatoriaus raštinė pranešė apskričių policijai, kad ji paskelbtų, jog tokios nėra. Ginklams laikyti Kauno gub. reikią gauti tam tikras leidimas. „G. Codž.“ stebisi del tokio Kauno gubern. raštinės paaiškinimo, kadangi lapkričio 21 d. 1911 m. vidaus reikalų ministerija paaiškinusi, jog visoje valstybėje galima esą pirkties medžioklių šautuvus ir paraką be jokio leidimo. Kodėl gi paskui uždrausta tatau Kauno gubernijoje?

VARNIAI, Telšių ap. Šiomis dienomis buvo susirinkusi Varnių valsčiaus sueiga sumanytosios įsteigti čia miesto mokyklos reikalais. Iš valsčiaus reikalavo tik dailės išlaidų. Bet sueiga atsisakė visai, sakydama, jog valsčiui mokyklos „nereika“.

DAUGĖLIŠKIS, Švenč. ap. Čia Šv. Petro atleidų dieną girtuokliai užmušė 22 metų jaunikaitį, o kitam akį išlupė. Tai degtinės vaisiai!

Kazio draugas.

VYDIŠKIS, Švenč. ap. Liepos 5. Kaminsko tarnaitė Mariona Janušaiskytė su bačka įvažiavo į ežerą vandens semti. Truktėlių žvėrys arkliai ratus, jinau pasverdėjo ir įkrito į ežerą. Vargšė iš ežero ištraukė po dviejų valandų. Reikia stebėtis, kad kiti moterims duoda ne moterų darbą.

Kazio draugas.

TAURAGĖ, Ras. ap. Liepos 7. išryto 9 val. atlėkė iš Prūsų lakūnas V. Abramavičius, kuris savo orlaivio sparnų dirbimu sujudino visus miestėlius: žmonės stebėjosi, pirmą kartą pamatė lakūną bėgo gatvėmis šaukdami, kas tai per laikai virtė! Kita boba net

verkdama pasakoja, kaip ji nusigandusi, pamaciusi nusileidžiant ant žemės neregėtą paukštį. Lakūnas, pabuvęs apie 6 val., po pietų vėl išlėkė savo keliais į Šiaulių pusę.

J. Gadavičius, Švenč. apskr. Dvarininkas Jonas Kaminskas, po pežiaus rūmų šambelionas, paauskavo tris dešimtis žemės naujai stačiatikių cerkvei pastatyti Ignalinos miestelyje.

SIAULIŲ apskrityje, tarp Dubėnų, Ubesos ir Likėlių dvarų rusų kolonistų ir vietos gyventojų lietuvių, kaip praneša „Rieč“ liepos 7 dieną (N184), kilusios riaušės.

(„Viltis“.)

IŠ LATVIJOS.

Miestargiai vėl gaus lazdas ir rankas. Rygos poliemeisteris paliepė miestargiams vartoti lazdas, kaip įrankį važiuojančių sulakymui, jei kuomet reikalinga delei tvarkos užlaikymo gatvėse. Kaip tik miestargiai pakels savo lazda augštyti, tuojaus visi vėžėjai turi sustoti. Kas tokių miestargių ženklų nepaklausys, bus baudžiamas. Užsienių didžiausiose miestuose tokia tvarka jau senai įvykdyta.

Uždengė latvių blaivybės draugiją. Rygoje latvių blaivybės draugija „Vilnis“ buvo per sekmines išvažiavusi žaliuomsna į Skriverius. Netoli nuo žaliųjų vietos yra kita vieta, kur tapo anais metais baudžiamos ekspedicijos nušauti ir užkasti revoliucionieriai. Toje vietoje kažkurie draugijos „Vilnis“ nariai ir kiti dalyvavusieji buvo padarę politiška demonstracija. Į tą pasielgimą atkreipė atidžią Vidžemės gub. draugijų dalykų komisija, kuri gegužio 24. tą draugiją uždengė. Apie draugijos uždengimą ta draugija gavo oficiališką pranešimą, ir draugijos knogos tapo užpečėtytos.

(„Rygos Naujienos“.)

RYGA. Vieši dabar Majorengofe žinoma lietuvių rašytoja, bendradarbė „Rygos Garso“, „Vilties“, „Litvos“ ir „Lud“ plė Elena Ceprinskaitė.

Prieš chiromantus (burtininkus) Lyvžemės gubernatorių išleido poliemeisteriams ir apskričių policijai cirkuliarą, sulig kurio chiromantais pagal Rusijos įstatymų priskaitoma prie apgaulysčių ir todėl jokie chiromantų apskelbimai ir reklamos nedaleidžiami.

Snipų skyriaus viršininko pagelbininkas Gedgaudas gavęs neseniai iš gubernatoriaus papeikimą, kad neseniai 12 val. naktį įsiveržė vienan viešbutin, reikalavdamas numeryj, kur buvo apsidaryti atvykę neseniai svečiai, atidaryti duris, nors keliuoninkai buvo savo pasportus policijai rode.

„Latvių negaliu kešt“, taip anot „Sadz.“ esąs išsireiškęs Saldose laike egzamenų vietinėje mergaičių progymnazijoje Mintaujos apskričio liaudies mokyklų direktorius Šatalovas, kuo labai pasipiktino latvių spauda.

Proklamacijos apie betvarkę kalėjimuiose rasta pastaromis dienomis išmėtytos Rygos mieste.

Lyvžemės gubernatorių įsakė poliemeisteriams ir apskričių viršininkams surinkti tikras žinias apie užsilikusius dar kareivius nuo karės su francūzais 1812 m. ir pageidaujančius važiuoti Maskvon ant būsimų šiemet iškilmių.

Išievybė. Pastarasis laivas, kurs iš Liepojaus išplaukė („Kursk“) išvežė 300 tonų visokių prekių ir 1400 išievių. Keleiviu tarpe atsiranda tokių šeimynų, apie ku-

rias mūsų šviesioji gadynė ir spratimo nebuturi. Taip antai iš Saratovo atvyko motina 39 m., kuri važiuoja į Ameriką pas savo vyrą. — Jaunasis sūnus 11 mėnesių, o vyresnioji dukterė 17 metų — o iš viso 14 vaikų, 7 bernėliai ir 7 mergaitės. Ir motina sveika ir visi vaikai sveiki-linksmūs.

Estų judėjimas į pietus latvių apygardon anot „Nord. Ceit.“ vis augęs. Kada prieš 30 metų atgal apie estus Lyvžemės gubernijoje nieko nebuvo girdėt, dabar jų čion esą jau 23,000 prirašytų prie vietinių liuterų parapijų, kaip parodo pastorio Eberbergo padaryta statistika. Estai Rygoje ir Valke turi jau ir savo savystoves parapijas. Rygoj prie Šv. Jakubo bažn. — 8000 estų ir Valke — 4500. Kiti prideri prie maišytų parapijų. Lyvžemės gubernijoje, Boldernose žiemą esant gyvena lig 200, vasarą lig 500, nuo salos Ezelio.

(„Rygos Garsas.“)

Iš Amerikos.

Wilsonas ir tabakas. Demokratai kandidatas į prezidentus, Woodrow Wilson pataria amerikoniškus laikraščius truputį suvaržyti, nes jie be jokios gėdos iškraipą teisybę. Dalykas mat kame. Neseniai Wilsonas vienoje prakalboje išsitaręs, kad Amerikos politika ant farmų yra apkalbama krautuvėse, kur fermeriai esą susirenka ir čiulpydami tabaką rimtai apie viską svarsto. Tuojaus laikraščiai šitą žodį pasigavo ir vieni emė rašyti, kad Wilsonas fermeriams siūlęs tabaką čiulpti, kaip rimtumo vaistą; kiti špaltas išrentė, sakydami, kad Wilsonas agituoja už tabako trustą. Nėgana to, tabako trustas iškirpo iš tų laikraščių žinias ir indėjo savo apgarsinimuos: „Žiūrekit ką daro tabakas: Wilsonas sako, kad tabakas padeda žmogui rimtai protauti. Pirkite mūsų tabaką!“ Wilsonas sako, kad jeigu jis nebūtų Wilsonas, tai ir tuos laikraščius ir tabako trustų skųstų už įžeidimą. Bet žinodamas laikraščių tuštumą, paliekąs juos ramybėje.

Areštavo už prakalbas. Pittsburgh, Pa. vietinė policija areštavo net 20 socialistų kalbėtojų, iš kurių buvo devynios moteris. Mat jie kalbėjo ant gatvės be tam tikro leidimo. Tačiau magistratas Goettman visus kalbėtojus vėl paleido, nes kalbos liuosybė yra konstitucijoje leista pirmiau negu Pittsburgho policija atsirado.

Panamos kanalas atdaras. Washingtono kongrese senatas perleido billių išnauro apie Panamos kanalą. Sulgy to billiaus amerikoni laivininkai visgi nemokės jokio maito, plaukdami kanalu.

Sudegino 30 budinkų del žaislės. Greenfield, Mass. tapo suimtas nepaprastas „ugnies vabalas“ — tai tūlas Bernard Murry, iš Hartford, Conn. Jisai policijai prisipažino, kad per kelis pastaruosius mėnesius sudeginęs apie 30 budinkų, vien delto, kad esą jam gražn į ugnį žiūrėti. Del šito jisai anno laiku sudeginęs ir Waterburio miesto rotušę (City Hall). Murray yra 24 m. senumo, tūlo ugnagesių viršininko sūnus. Tėvas mat gesino, o sūnus išmoko padeginėt.

Pagimdė keturius. Bostone, Dorehester ligonbūtyj tūla moteris Seely pagimdė ant syk ketvertą mergaičių. Daktaras sako, kad pirmą sykį čionai toks atsitiki-

mas, kad ketvertą pagimdant visi gyvi ir sveiki išliko.

Popežius neleidžia blaivininkų politikon. Notre Dame, Ind. miestelin susivaziavo Chicagos blaivininkų draugija (Catholic Total Abstinence Union) į savo konvenciją. Tartasi buvo šiemet rinkimuose paremti prohibicionistų partija. Bet staigu gauta iš Romos telegrama, kurioje popežius uždraudžia katalikams jokioje politikoje dalyvauti.

Prakalbas iš fonografo. Demokratų kandidatas į prezidentus, W. Wilson, ketinas savo prakalbas inkalbėti į fonografo volius, kurie bus įstatyti viešose vietose, kad milijonai žmonių galėtų jo kampanijos kalbų šiemet prisiklausyti iš fonografo.

Kirmėlės sustabdė traukinius. South Carolina ir kitose pietinėse valstijose iš kažin kur atsirado armijos kirmėlių, kurios tiek daug nuėdė laukuose javų ir augalų, kad valstijų žemdirbystės departamentas apskaito esą padaryta blėdies į \$8,000,000. Tūlose vietose kirmėlės susimetė plotais ant gelžkelio šėnių, po pusę pėdos storumo, ir sustabdė traukinius.

Suėmė juodarankių tvirtovę. Cincinnati, O., desėtkas policijos po ilgos kovos vos paėmė mūrinį namą ant 614 Carlisle Ave., kur buvo užsidarę devyni italai ir neprisleido. Kada juos areštavo, tai namuose rado čielą arsenalą ginklų: peikenų, buožių, virvinių kilpų ir revolverių. Minėti italai priklausė prie slaptos „Banana Draugijos“, kurios 16 narių jau anais metais čia buvo areštuota už plėšikavimą.

Korespondencijos.

BROOKLYN, N. Y.

Chorų išvažiavimas. Rugsėjo 4. vietinis Scenos Myletojų Choras surengė savo pirmą vasarinį išvažiavimą, kuris atsituvo Casino and Park, Fred. Henne-mut darže, Old Flushing Road et Fry str., Corona miestelyj, netoli North Beach. Suvažiavo svečių apie 200 suviršum; taip gi dalyvavo ir kiti pakvietieji chorai: p-no Ks. Strumskio iš Central Brooklyn, p-no St. Rakausko iš Williamsburg, p-no A. Kvedero iš Maspeth.

Scenos Myletojų Choras, sukviestas visus dailės: dainų, muzikos ir teatrų mylėtojus turėjo omenyj sykį padaryti bendrą susirinkimą visų dailės veikėjų, kad per tą visus suartinti, supažindinti ir dar labiau paskatinti prie viešo darbo Brooklyne, kur jau dailiai yra užsiėmęges nuo poros metų mūsų teatras, operetės, koncertai etc. Ir šitas pilnai nusisekė. Visi svečiai, katrie čia dalyvavo, išsireiškia, jog dar niekad nebuvo tokio dailaus susirinkimo, kur buvo visokio amžiaus, visokio luomo žmonių. Visuomenė mūsų jau parodo, kad dailės darbai užjaučia.

Čia nors trumpąjį paminėsim šio išvažiavimo turinį. Vieta išvažiavimui labai daili giraitės retuma, netoli kelio ir salės. Apie kokią 10 val. išryto pradėjo rinkties svečiai. Šeimynėlės lietuvių išsidėstė ant stalų savo užkandžius ir susėdė bešnekučiuodami stiprinosi. Daugiau susirinkę jaunuomenės pradėjo žaidimus. Iš salės neužilgo buvo išgabentas ant pievutės pianas, ant kurio p-nui Strumskui pagrojus, šoko: Klumpakojį, Suk-

tinį, Noriu miego. (Tuos šokius p. A. T. Račiūnas nuėmė su kameru del judomųjų paveikslų parodyti paskiaus netik lietuviams, bet ir amerikonomams, kad parodyti ir svetimtaučius, kaip lietuviui turi savo dailius tautiškus šokius).

Neužilgo potam Scenos Myletojų Choro šeimyninkai aptiesė ant pievutės stalus ir susodino svečius. Ant stalų buvo dailių užkandžių ir dalino norintiems šio to išsigert. Be to ir gi negalima apsieit. Po draugiškų pasikalbėjimų tapo sumanyta prakalbos. Pirmiausiai keletu žodžių pratarė p. J. O. Širvydas. Jisai sveikino vardan Se. Myl. Choro visus svečius. Sako: dailu matyti burelį lietuvių, kurie čia atsilankė išreikšdami užuojautą dailės veikėjams. Šitokie bendri išvažiavimai ir susirinkimai visus žmones suartina, supažindina ir sudraugina. Ir niekas mūsų kultūros taip nepakelia, kaip bendras ir sutartinas darbas. Kada mes prie šitokio bendrumo prisime, tai mums visi vieši darbai bus lengvi ir smagus atlikti. Taip darydami, mes ilgainiui nei nepajusime, kaip prisivysime kitas augščiau kulturoje pakilusias tautas: francūzus, vokiečius, žydus etc. Per šitokius bendrus išvažiavimus mes net ir pas save suartinsime žmones visokių luomų ir pažiūrų. Štai, sako, mes ir dabar tarp savęs matome žmones visokių pažiūrų. Pirmą sykį, sako, matome lietuvių jaunuomenės išvažiavime lietuvišką kuningą, N. Petkų (čia svečiai suėdė delnų plojimais). Kuningai demokratiškai tarpe žmonių dalyvauti patįs pažįs savo vienuolėjų darbus ir jiems daugeliu galės padėti.

Potam buvo užkviestas pakalbėti kun. N. Petkus, Maspetho klebonas. Tai vidutinio amžiaus vyrukas, ramus, rimtas ir tikras lietuvių tipas. Jisai padėkavojo už uzkvietimą. Sako, aš ne esu prisirengęs pasakyti ilgą prakalbą, bet labai džiaugiuos, kad vien tautėiai ant dailės lauko dirba. Dailė žmogų prakilina, dorina, puošia ir linksmina, podraug ir šviečia. Todėl sako, mano mintis yra, kad visi lietuviui turi ją remti ir simpatizuoti, nes tada mes remiame savo pačių apšvietą ir patįs save augštyti pakeliamė. Tame juk ir yra žmogaus tikslas viešoje dirvoje darbuotis. Svečiai širdingai ir ilgai kun. Petkaus kirbai nuplojo. Potam tapo užkviestas žinomas mūsų veikėjas, p. M. J. Vinikaitis iš New Yorko. Jisai kalbėjo ilgai ir dailiai nurodė, kad mes norėdami save ir savo dailę pakelti, nieko nepadarysime dirbdami išsiskirstę. Jeigu mes kalbėtume ir apie savo teatrus, kuriuos ikšiolei lošėme, tai daugiausiai darėme išsiskirstę, pakrikomis, ir pertai mes tankiai apturėdavome ne gerai surengtus teatrus, tiktai teatro išjuokimą-karikatūrą. Priedė, kad mums yra būtinai reikalinga šitoje dirvoje užmegsti artėsnė vienybė ir susitarimas. Juk mes visi dailę ir teatrus mylime (Čia p. Vinikaitis užklausė: nagi pakelkite rankas, katrie tą mylime. Išklėlė veik visi svečiai rankas). Taigi, sako, jau tas parodo, kad čia suvirš 200 žmonių yra pasivėntusių ir mylinčių dailę. Apie mūsų publiką jau nėra ko ir kalbėti: skaitlinga publika mūsų bile kokiame parengtame teatre liūdija, kad mūsų vienuolėjų sąmonė prie dailumo ir teatrų yra labai pakilusi. Tik reikia mums pastatyti mūsų teatrą ant tinkamo laipsnio, kaip turi kitos tautos. — Kalbėtojas sumanė, kad reikia mums Brooklyne su-

tvirti kas tokis, kas suartintų visas mūsų dainų ir teatrų draugijas.

Kada po p-no Vinikaicio kalbos svečiai su užuojauta nuplojo delnais, tai p. A. M. Martus vardan Seenos Mylėtojų Choro užėmė balsą, padėkavojo svečiams už atsilankymą ir atkartoję p-no Vinikaicio sumanymą — apie sutvėrimą artesnės vienybės tarpe chorų ir teatrų draugijų. Pasiklaus dar ėmė ir kiti svečiai balsą šitame klausime ir tapo pritarę arčiau susižinoti apie šitą draugijų susivienijimą per Seenos Mylėtojų Choro tarpininkystę ir užkviesta tuomi interesuojančius apsilankyti į šio choro susirinkimus, kurie yra laikomi McCadin Hall, ant Berry str. kartoję So. 2-ros ir 3-čios Brooklyne.

Pakilus svečiams nuo stalų, prasidėjo dainos. Pirmiausia Seenos Myl. Choras, vedamas dabar p-no A. Kvedero (vargonininko iš Maspeth) sudainavo šias dainas: Per šilą jojavu, Linksmu laimėj ir nelaimėj, Ant kalno karklai siubavo. Potam išėjo nemažas choras iš Central Brooklyno, vedamas žinomo vadovo, p-no Ks. Strumskio, kuris sudainavo: Jievužė, Gegužinė, Oi matula ma, Baublys ir Eina garsas nuo rubežiaus. Potam dainavo Williamsburgo parapijinis choras, vedamas vietinio vargonininko, p-no St. Rakausko; sudainavo: Nedangel mūsų broliai čion yra, Būkie sveikinta jūrė, Pasisėjau žalią rūtą. Potam išėjo Maspetho choras, vedamas p-no A. Kvedero; sudainavo: Kad aš jojavu, Šaltysius ir kitas. Ant galo dainavo visi suvienyti chorai: Jievužė, Saulelė raudona, Noriu miego, Ant kalno karklai, Tegul giria šlamščia, ūžia ir kitas.

Kaip matome buvo tikras koncertas! Ir ištikro į koncertą atrodė. Visi chorai pasirodė vieni kitiems ir publikai, kad yra ant dainos lauko puikiai išsilavinę ir kad Brooklyne lietuviai jau turi didelę spėką mūsų jaunutės dailės srityje. Negėda su tokiomis dainomis mums būtų pasirodyti net ir prieš svetimtaučius. Ir iš tikro, subėgo dainas išgirdę visi svetimtaučiai, katrie čia darže buvo ir po kiekvienos dainos nuširdžiai lietuviams dainininkams plojo delnais, Reikia pažymėt, kad tie svetimtaučiai buvo vokiečiai, pes kuriuos daina ir chorai yra augštai pakilę. Jie turi dailę skoni ir jų plojimas lietuviams išreiškia nevedimainingą ir gerą kritiką.

Dainavimo laikų, p. A. T. Račiūnas ir p. Pr. Norvydas dviem kamerom nufotografavo visus choros atskirai ir svečių būrį. Neuzilgo manoma iš tų paveikslų padaryti atminčiai chorų ir išvažiavimo paveikslus, kuriuos padarys ant slaidučių ir atviručių, publikai naudotis, kaip tai daro lietuviai Prūsijoje ir Lietuvoje.

Jau gerokai sutemus visi svečiai dar žaidė giraitėje įvairius lietuviškus žaidimus: Agunėlė, Žiūž, Meška, Pelytė, Jaunimėl ir kitus. Potam visi gražiai pasilinksminę ir šviežiu oru pasikvėpavę apie 10 val. nakties grįžo į namus. Iš visų svečių lūpų buvo girdėtis pasigėrėjimas tokiu dailum ir smagum pasilinksminimu, už kurio surengimą reikia tarti ačiū Seenos Mylėtojų Choru. Geistina būtų, kad šito išvažiavimo neužtektų, bet kad tokius surengtų iš eilės visi mūsų chorai, už kurio surengimą reikia tarti ačiū Seenos Mylėtojų Choru.

Geistina būtų, kad šito išvažiavimo neužtektų, bet kad tokius surengtų iš eilės visi mūsų chorai, už kurio surengimą reikia tarti ačiū Seenos Mylėtojų Choru.

ruzaus, savo Tetrazinomis. Mėsai gi džiangkimės mūsų chorų vadovais: Strumskiu, Kvederu ir Rakausku; taip gi džiangkimės su šimtais savo jaunuomenės, kuri organizuojasi ant dailės lauko ir parodo savo vientaučiams, kad ir lietuviai tinka nevien tik pikniui ir spatui. Gyvuokite!

Svečias.

NEWARK, N. J.

Pastaruoju laiku pas mus beveik kas sekmadienis būna išvažiavimai, o kas šeštadienis piknikai. Nieko žingėdaus tame nėra, nes mėsai nieko naujo negalim prasimanyti, kaip tik šokti ir gerti, gerti ir vėl šokti.

Mūsų lietuviai šitame nesnaudžia; taip va 20. liepos sugalvojo dar gatvinį pikniką ir surengė ant kampo Jefferson ir Warwick gatvių. Susinesė kedės ir skrynutes, susėdo ant šalytakio, taip kad nebuvo galima ir praeiti.

Ant rytojaus, tai yra sekmadienį, vietinis Šv. Cecilijos choras buvo parengęs išvažiavimą. Bet delei lietaus neįvyko; tai svetainė buvo atlikta; viskas buvo gana gerai, linksmi laiką praleido, tik užbaigta tai atsizymėjo... bučiais. Vietinės merginos parodė savo dosnumą. V. K. Podžiūnas.

HUDSON, N. Y.

Rugpjūčio 4. buvo Šv. Antano dr-stės susirinkimas, kuriame nieko svarbaus nenutarus, tik ginčais užbaigta; buvo įnešta nors pikniką surengti, bet nėsant kam surengti ir tas nutarta nedaryti! Toliaus A. Bublinskis aiškino, kad reikia surengti vakarą ir partraukti kalbėtoją; dangumas balsų atsiliepė, kad geriaus jie patys gali kalbėti, nes jie viską žina ir nereikalauja jų mokytis...

Draugijoje išviso narių yra iki 40, o laikraščius skaitančių tik tai desėtkas priskaitoma. Pradėjus Bublinskui aiškinti, kad draugai dabar nelankytų saliu, ale geriaus užsirašytų koki laikraštį, nes dabar darbai dar gerai eina, o už poros mėnesių gal teks visiems be darbo sėdėti, tai kad turėtumėm ką pasiskaityti; tai atsiliepė tokių karštuolių, kad jiems laikraščiai neduosią duonos. Tai mat kaip pas Hudsono lietuvius darosi.

Naujas sąnarys.

PROVIDENCE, R. I.

Lietuvių tautiškon parapijon pribuvo iškur neseniai lenkas kuningas ir pasivadines save Rymo katalikų kuningu, užėmė vietą. Išlaikęs 5 mėnesius tautiškąją bažnyčią, sumanė ją pašventinti ant rymiškos; partraukė iškur italų vyskupą, — nes vietinis nešventino, ir taip rugpjūčio 4. atsiliepuo didelis apvaikščiojimas ir atidaromos durys išnaujo. O lietuviai tautiečiai, visi žino, jogei bažnyčia buvo tautiška ir šventinta lenkų neprigulmingo vyskupo Hoduro, rugpjūčio 1, 1909 mete. Po visai ceremonijai ir pamokslui tapo nuimtas vyskupas ir kuningų paveikslas su 400 parapijonų. Svečias lenkų kuningas puikiai nulošė patriotą, ragino lietuvius laikytis „Gediminių ir Vytautų“. Per mišparą užsakė, jogei vyskupas dirnavosias, o svečias kuningas susuko: jei-gu esate kas dirnavoti per koki mariavitą, heretiką, tai turi per-taisyti šis vyskupas.

Taip ir išvirto mūsų tautiškoji parapija į rymišką, su kuningu Bobinu, 27 metų vyrų.

Providencietis.

AMSTERDAM, N. Y.

Čionai esam nemažas būrelis

jaunų lietuvių vyrų, ir tūli jau senai apsigyvenę. Praėjusiais metais nieko nesirūpinom pasirodyt tarpe svetimtaučių, pakelti mūsų vardą; neturėjom jokios organizacijos apart bažnytinį draugysčių. 1912 metuose, kovos 14. jaunuomenė susitvėrė Lietuvių U. P. Klubą, su tikslu pasidarbuoti mūsų gerovei ir apšvietimui, kad galėtum palikti Šv. Valstijų piliėciais. Ligšiolai gražiai einasi. Priguli apie 50 narių; tikimės, kad mūsų klubas augs, nors kuningėlis J. Zidana-vičius mus gerokai pakeikia.

Berželio 5. kuningėlis susaukė keletą vyrų ir sutvėrė savišką arba bažnytinį klubą, kuris pasivadino „Pirmutinis klubas arba susivienijimas lietuvių aplinkinių miestų ir miestelių“ nors mūsų jaunuomenės klubas jau nuo 14. kovo gyvuoja. Dabar matoma, katras klubas yra pirmutinis. Liepos 14. nedėlioje per pamokslą pasakė, kad ištikrųjų pradėsiąs su mūsų klubu kovoti. Mums atrodė, kad nereikalinga būtų su mumis kova kelti, nes mės nesame priešingi nei tikėjimui, nei bažnyčiai, nei jam pačiam. Iš to matosi, kad katalikiškas tikėjimas yra labai priešingas dvasiškios darbams.

Buvo jau susitaisęs lietuviškas benas iš 16 ypatų, ir gerokai jau pradėjo pažinti muziką; nežilgo būtų turėję savus muzikantus, bet vaikinai pabijojo, kad ku ningėlis nenubaustų jų, kam su klubiečiais susidėjo. — Oi laikas, kad mūsų jaunimas susiprastų ir pradėtų visi išvieno darbuoti!

Jau nusamdėme klubui ruimus, kur galėsime vakarais tarpe draugų praleisti laiką lavinimuisi ir laikraščių pasiskaitymui; bus daug naudingiau, negu aludėse prie stiklo, nereikės bijotis, kad nevarytų dalyvauti su lenkais, kaip va berželio 23. buvo pašventimas lenkų naujos bažnyčios ir norėjo priversti, kad visos bažnytinės draugystės dalyvautų. Lietuviai ant to nepristoję, nesibijojo kad kuningas ir bars. Na, ir lietuvių kišenėse atsiliko apie keturius šimtus dolerių.

Jaunas Medelis.

LAWRENCE, MASS.

Paskutiniu laiku pas mus sujudosukruto visų lietuviškųjų krautuvinių darbininkai...clerkai“ ir susirašė į I. W. W. uniją. Mat visose valgomųjų daiktų krautuvėse dirbama beveik kasdien nuo 4 val. ryto iki 11—12 val. nakties! Darbininkui pasirūpinti savais reikalais, užžiūrėti savo sveikatą ir kitką visai nėra laiko ir progos. O jau laikraštį pasiskaityti, ar kningelė kokią peržiūrėti, tai jau visai negalima. Unijon susirašė suvirš 20 asmenų, beveik visų krautuvinių, būtent: Zajanėkauskas, Čibo, Liet. kooperacijos, Matulevičiaus, Štuko, Kandrotro ir kt. Šiomis dienomis eina tarybos su darbdaviais. Darbininkai reikalauja: visos savaitės dienas, išskyrus subatą dirbti tik tai iki 8 val. vakaro (subatoj dirbti iki 11-12 val.), o seredomis nuo 12 val. dienos krantuves uždaryti visai. Bet darbdaviai priešinasi, mat visi, galima sakyti, „apšviesti“ žmonės: jie visais dienas ir vakarus tik ir praleidžia karčiamose; jie visi nieko nemato ir niekuom nesirūpina: kiti iš jų, pavyzdin, P. Čibas savo darbininkams uždraudžia ir laikraščius skaityti. Vienas tik iš jų, Jonas Zajanėkauskas, retkarčiais nusiperka „Vienybę Lietuvinkų“ pasiskaityti. Bet mės tikimės, kad laimėsime ir gausime šiek tiek liuoseno laiko. Kaip toliaus bus, pranešime.

J. Garbinus.

ROCHESTER, N. Y.

„Vien. Liet.“ N31, tilpo nesutinkanti su tiesa korespondencija iš Rochester, kurioje kokis tai Lietuvos Kareivis rašė apie vietinių lietuvių tamsumą ir neveiklumą, podraug apgalestauja ir nupeikia lietuvių apsilėidimą, būk neturi lietuvių išsisteigę savo kningyno. Šitoki žinia būtinai reikalauja pataisymo. Rochesterio Lietuvių Visuomeniškas kningynas tapo įsteigtas 1910 m. per keituras pirmėiviskas draugijas: T. M. D. 52 kuopą, L. S. S. 7-tą kuopą, Teatrališką Ratelį ir D. L. K. Gedemino Draugiją. Kningyne randasi gana plataus turinio apie 250 egz. kningų, taipgi gana puikiai užlaikomas.

Kaslink apšvietos ir rochesteriečių veiklumo, tai pas mus tankiai yra rengiamos prakalbos, prelekcijos ir kitokie progresiviški vakarėliai, ant kurių matoma korespondentas mažai lankosi. Tokiuose susirinkimuose nebuvo praleista nepaminėjus — buvo kviesta visuomenė į mūsų kningyną prie skaitymo naudingų kningų.

Gerbjamieji korespondentai! Stengkimės pažinti dorybę ir teisybę, kuri atneš šviesos spindulius mums ir visuomenei, nes teisybė, dorybė ir žmoniškumas, tai žmoniškos galybės...

Vardan Rochesterio Lietuvių V. Knigyno, Knigius J. Mankevičius.

SO. BOSTON, MASS.

Liepos 29. „Vienybės Lietuvinkų“ bendradarbjui ir rašytojui, Mikui Stakėnui, Carney ligonbūčio daktarai išpjovė iš rankos piršto pavojingos ligos gagreną (blood poison).

Tarpe kitų daktarų buvo vienas ir lietuvis daktaras, Jakimavičius, kuris visą ligos išėmimą perstatė. Dr. Jakimavičius yra tikras lietuvis ir dagi patriotas; kažin delko mus visuomenė jis neapsigarsina. Dr. Jakimavičius yra pasiekęs augštą medicinos mokslą, ko dar nei vienas Amerikos lietuviškas daktaras nepasiekė; jis dabar užima augštą vietą Carney ligonbūtyj kaipo pirmininkas Surgeon Departmente; po jo vadovyste ten būna visos taip moterių taip ir vyrų operacijos daromos. Carney ligonbūtytis yra užlaikomas katalikų draugijų pinigais. Reporteris.

MAHANAY CITY, PA.

Nedėlioje rugpjūčio 4. vakare Lietuviškos mokyklos salėje atsiliepuo prakalbos, parengtos L. S. S. V-to rajono; oratorium buvo p. F. J. Bagočius. Pirmininkaujant K. Puri trumpa prakalba ir susirinkusius mitingas buvo atidarytas. Bagočiui pradėjus kalbėti, štai netoli estrados, kaip iš žemės išdygo stambjai subdavotas žmogus, nedidėlio ūgio, gerokai girtas ir pradėjo šaukti: „Kada tas buvo? Ar tu pačiuotas?... Leiskit mane ten, aš pakalbėsiu“. Susirinkusiųjų salėje buvo į 400, kurie visi sužiuro ir neprašytą rėksnį, prašydami jį nutilti; bet kas tau nutils! rėkė rėksnys savo; tada žmonės, matydami, kad su girtu nieko nepasidarys geruoju, ėmėsi keletas vyrų vesti rėksnį lauk ir tokiu būdu vyrųkams pasisekė nušvesti jį iki durų; tarpe durų rėksnys įsispyrė ir būdamas tvirto sudėjimo pradėjo „vadovams“ pakaušius lasinėti; salėje kilo bausis lermas; publika atsistojo ant kojų ir seni jau vyrai pradėjo šaukti: „Užmušt jį“, moteris šaukė: „išmest tvarklaužį“, o prie durų tuom tarpu ėjo kumščių tai augštyn pakėlimas, tai žemyn nuleidimas; ant

galo, rėksnys tapo pergalėtas šimtų kumščių ir ėbatų galų. Ant galo jį išmetė lauk; publika užėmė savo vietas ir ramiai klausėsi prakalbos. Už pusės valandos po pergalėjimui „buliaus“, tasai vėl sugrįžo salėn su baisiai sudaužytu veidu, su užmuštomis akimis, iš vienos pusės glauzdamasis stipriai prie policianto, o jaunas vaikinai iš kitos pusės, taipgi sumuštų veidu ir suplėšytas drabužiais; išsiaiškino, kad tas niekuo nekaftas vaikinai stovėjo prie durų, kada rėksnį privedė prie durų; rėksnys nustvėręs tą vaikiną ir pradėjęs mušt. Kaip tik policiantas priėjo prie estrados su savo „pacientu“, tuojais iš publikos pasigirdo šauksimai: „Veskit razbaininką į salėtąją“. Policiantas gavęs korėiukę nuo Bagočiaus išsivedė su „ligoniu“. Po visam gavau informaciją kas link to triukšmo — tai buvo pirmininkas „Pranciškonų“ draugijos, amžinai keliantis triukšmus susirinkimuose ir pavardė—Mačiulskis...

Po visų virš minėtų priepuolių, visą laiką buvo ramu iki pabaigai. Tikslas mitingo: sutverti „Lietuvos Sūnų draugiją“, kurios tikslu bus, rūpintis apšvieta ir ukėsiškų poperių išgavimu vietiniams lietuviams. P. Pilėnas.

PASSAIC, N. J.

Šiuom tarpu vasara, tai nematyti lietuvių darbavimosi; bet už tai turėjome gana originališką 45-tos L. S. S. kuopos susirinkimą rugpjūčio 2-raj, kuriame buvo prasalintas iš kuopos p. Sakatauskas. Štai už ką: 1) rašinėjas į „V. L.“ korespondencijas, 2) kritikuojęs socialistų darbus, 3) J. K. Giliaus švogeri, kuris pas Gilių gyvena, pavadinęs Giliaus burdingierium, 4) sakė, kad kuopa lošė teatrus tik del biznio, 5) Giliaus sumanymus kuopoje perdag sukritikuojęs ir 6) svarbiausia, kad Sakatauskas pasakė „V. L.“ korespondencijoj, kad su Giliaus darbai joks logiškas žmogus negali sutikti, o tuom tarpu Gilių 4-tas rajonas išrinko net V. K. nariu. Bemetant iš kuopos Sakatauską, pasirodė, kad ir St. Pauza su p. Norkum yra L. S. S. griovikais, nes kam tai gatve einant pasakė, kad kuopoje priklauso tik apie pora narių. Taip pat atidengti buvo nieko nelytinti pseudonymai ir pakolioti tie, kurie kada ką nors kuopai veikė. Paskui buvo padarytas griežtas tarimas, kad į kuopos susirinkimą neįleisti tuos, ką moka rašyti ir viską supranta (J. Rėklio žodžiai, kuriuos Gilius karštai rėmė), o tie ką nemoka rašyti ir neprasilavinę, tai gali lankytis.

Iš šito aiškiai matyt, ką veikia Passaic'o socialistai ir ko jie geidžia. P. S.—

WORCESTER, MASS.

Rugpjūčio 4. čia buvo tarptautiškas socialistų piknikas: žydų, rusų, lenkų ir lietuvių; kalbėjo lietuviškai, lenkiškai ir rusiškai. Du lenku, vienas ant armoniko, antras ant smuiko pagriežė. Susirinkusie visą dieną žaidė ir gražiai linksminosi. Tik ant galo, vakare, keletas lietuvių susimetė daržinėje pas tą patį ūkininką ant poros bačkučių rudžio.

Liepos 28. taipgi buvo piknikas Šv. Jurgio draugystės, kur lietuviai labai susimušė. Gėda! Piknikietis.

SO. BOSTON, MASS.

Kaip jau buvo rašyta, 26. liepos So. Bostono „Laisvės“ leidėjai ir redaktorius Pruseika tapo nuvesti kalėjiman. Leidėjai tik šie tapo areštuoti: Juozas Na-

viackas ir jo brolis Naviackas, Undzius, Mizara; Pruseika. Varentą jiems išpirkto Lawrence Ramanauskas.

Visi areštuotieji vėliaus tapo paleisti, kada kiekvienas padėjo po tūkstantį kapeijos pas policiją. Dabar laukia su striuku teismo. Reporteris.

GARY, IND.

Gary yra netoli Chicagos, naujas miestas, kur gyvena įvairių žmonių, tų tarpe yra ir lietuvių tūlas skaitlius; visos tautos gyvena pagal savo nuomone, bet lietuviai atbulai, nes jie tik tam tiki, ką mato, o ypač nobažniai garbina stiklinį dievaitį.

Čia yra suvažiavusių lietuvių iš visur, todėl ir susimaišę, kaip žydo pienas su vandeniu, ir taip skurdžiai gyvena, kad tūlus nuo suskurdimo sarmata ir griaudu pasitikti ant gatvės.

Dabar čia darbai gerai eina ir nesunku juos gauti; moka 17 centų ant valandos mažiausia; bet darbai yra sunkūs ir nešvarūs bei pavojingi, — kuone kasdieną užmąsa koki žmogų, zinoma, vis svetimtauti. Būstai yra brangūs ir tų da negali gauti; nevedėliai būstauja pas vedėlius; kaip kur jnamių būna po kelis desėtkus; o ten yra ir... juodakuprių, kaip aš pats mačiau, nes tokiose griėiose gaspadinės niekuomet nešluoja grindžių, kad net šlykštu pažiūrėti; po lova jei kištum ranką, tai rastum katės... nuo įsikraustymo į tuos namus...

Užtai neverta čia niekam važinėti, nes yra viskas brangu, kad žmogus uždirbdamas 15 centų ant valandos kur kitur geriausiai gyvenasi, negu čionai uždirbant 20 centų ant valandos. J. J. Žilinskis.

ATHOL, MASS.

Mūsų vientaučiai čionai yra labai inpratę triukšmingas vestuves kelti; ir įeign nėra 20 ar 25 bačkučių alaus, poros muzikantų, tai jau skaitosi nekoksios vestuvės! Mat seniau tokiu būdu jaunavedžiai padarydavo gerą pelną, kadangi per vestuves įsigėrę svečiai sumesdavo po \$150—200.

Kovo 7. š. m. likos išrinktas naujas policijos viršininkas, Murphy, kuris kietai uždraudė kelti triukšmingas vestuves. Taigi liepos 27. buvo vestuvės J. Bagdano su L. Radzevičiute; vestuvės užsibaigė net 3-ju areštavimu. Liepos 27. atsibuvo teismas, kuris K. M. namų savininką nuteisė \$25, o du pašalinii — po \$10. Šiuos nuteisė už tai, kad darė betvarkę namuose, o K. M. už tai, kad leido kelti riksmą nedėlios diena. Tai tau ir vestuvės!

Nors jau nuo gegužio 1-mos čionai nėra karčiamų, ale lietuviai teisman jau sumokėjo \$130 tik vien už girtybę ir vestuves.

Neseniai čion atvažiavo iš Liepojaus P. J. Karosas. Kaip gir-dėtis, esąs 5 klasių mokslo, ir jau pradėjo drabuotis tarpe lietuvių, nes Šv. Kazimiero blaiv. draugystė žada mokintis teatru „Degtinė“ ar „Nepasisekė Marytei“. Linkėtina geros pasekmės tarpe susnūdusio mūsų jaunimo. Bičių Vaikas.

ST. CHARLES, ILL.

Čia lietuvių yra nemažas būrelis. Kiti gražiai apseina, bet tūli labai dar garbina alkoholi.

Yra keturios draugystės: Vytauto, Šv. Jurgio, Laisvės ir T. M. D. kuopa. Vl. Greviškis.

NEW BRITAIN, CONN.

(Mūsų korp.)

Lietuvių Ukėsu Klubas buvo sumanęs, kad visos vietinės dran-

gystės imtų nuo savo narių tam tikrą mokesį, nors po 25c. kasmetas pavargėlių, t. y. našlių ir našlaičių sušelpimui, kurių čion laiks nuo laiko pradeda rasti. Bet pagaliau ta-pati draugystė atmetė tą savo sumanytą, — nes įvykinus tokį fondą reiktų prie jo ir pinigų ir darbo, šiūm žygiu visos draugystės kaip tik ir apsikrovę esą tokiais reikalais. Bet šitas sumanymas, šelpti pavargėlius nevertėtų praleisti. Čion proga pasidaro moterims paimiti šitą reikalą į savo globą. Joms tiesiog reikia sutverti tokią draugystę ir elgtis taip, kaip ir čion ant vietos, airiai ar vokiečiai elgiai tokias draugystes turėdami, — šelpja netik pinigais, bet ir drabužiais, kuriuos turi atliekamus.

Siemet iš mūsų miesto diktokas skaitlius į Lietuvą iškelia. Kai kurie iš jų išvežė savo suirusią sveikatą pataisyti; daugumo gi apsigyventi važiuoja ir su šeimynomis.

CHICAGO, ILL.

Pereitas keles savaites oras buvo labai karštas ir iš tos priežasties daugybė žmonių pasimirė. Darbai eina labai gerai; kas nenori, tas tik nedirba. Tavorų stočių darbininkus nors ir priėmė daugybę atgal per pirmą porą savaitių po streiko atšaukimui, bet dabar, kur dažniau, kokis yra agitatorius ar agituoja del unijos, tai tuos kuoveikiausiai atleidžia, ir daugybę darbininkų dabar nustojo iš tos priežasties darbo.

Povilas Sirvilas, gyvenęs ant 17-tos ir Canal gatvių darbe dirbdamas iškrito per langą ir labai susižeidė. Doktorai sako, kad jo pagijimas abejotinas.

Kazys Sobaitis, lietuvis, pasikėsino patsai ant savo gyvasties, nes norėjo su skustuvu pasipjauti; bet nepasisekė ir regis, kad pagys. O priežastis to pasikėsimumo buvo tokia. K. Sobaitis buvo išleistas laivakortes į Lietuvą savo moterį ir vaiku, o juos su laikė New Yorke ir sugrąžino į Lietuvą. Iš to Sobaitis gavo proto sumišimą ir norėjo nusižudyti.

C. Booben, lietuvis, gyvenęs po No. 1705 (kokia gatvė? Red.), apleido savo moterį su kūdikiu, kurie neturi pinigų nei cento ir pati dar yra serganti, o tas viskas paėjo iš sportiško gyvenimo, iško pasidaro daug nesutikimų porose. C. Booben moterį apleidęs, pameitė ir pirmąjį darbą, stodo dirbti prie laikraščio „Evening American“ už Special Police saugoti streiklaizius. Bet vos išdirbus tris dienas, važiuojant namo užpuolė streikieriai ir rietus su peiliu subadė. Kokis darbas, tokis ir pelnas...

Nėra jau naujiena, kad mūsų pragyvenimas kyla angštyn su neišpasakytu greitumu; ir tą priežastį mēs visi žinome, kad tai traukai tai daro; dabar Chicagoj jau susitvėrė ir lietuvių Rymo-Katalikų bažnytinis trustas, kuris jau pakėlė prekes iš penkių į dešimtį sykių augščiau, negu buvo penki metai atgal. Pirmiau krikštus buvo pusė dolerio, o dabar du; pamokslas prie nabašninko buvo \$1, o dabar \$5; o kas pinigų neturi, tai nenori nei kalbėti. Kai-kada ir pinigų užmokėjus savo darbo kuningėliai neatlieka kaip reikiant. Štai vienas atsitikimas. Bus kokia savaitė atgal, nuvažiavus į Kensington, Ill., ant giminės laidotuvų. Nuėjom pas kuningą Serapiną rytą anksti ir užklausm: ar negalėtų nabašninko kūną iš namų į bažnyčią palydėti; atsakė, kad ir už tūkstantį dolerių negalės; o kas do priežas-

tis, tai nepaaiškino. Potam mano draugas ištraukęs davė dolerį ir sako: pasakyk nors pamokslą. Tai, sako, vaikuti — tas yra permažai; nes prekė pamokslu prie numirusio kaštuoja penki doleriai. Kuningas žiūrėdamas į pinigų makšną ir matydamas, kad čia nevieną dolerį turi, sako: tiek pinigų turėdamas ir da drįsti man dolerį duoti! Tas sako: kuninge, kai aš tau tuos pinigus, kas yra makšnoje, atiduosiu, tai pėsčias turiu eiti į kapines. Tai taip ir paliko. Biznis tik ir biznis.

Chicago kuningai nori dabar taip padaryti, kad nedėlios dienomis neduoti šliubų, numirėlių į bažnyčią nepriimti, vaikų nekrikštyti; tas viskas būtų atliekama prastomis dienomis. O tas juk būtų labai didelis apsunkinimas darbininko žmogaus, kuris tik šventadieniais ir turi liuosę valandą atlikti religiškas priedermes.

A. Booben.

MECHANICVILLE, N. Y.

Čionai randasi plytų dirbtuvės ir popierių fabrikai. Pirmutinėse dauguma dirba airių ir francūzų todėl, kad tenai geriau apmokama, negu poperinėse; už tat gi čionai ir dirba beveik vien tik lietuviai. Čionykščiai lietuviai daugiausia išėiviai iš Kauno pavieto; tie lietuviai tarp savęs nešneka savo prigimtoje kalboje, bet iš „unaro“ vartoja „poleką“ žargoną; tarpe jų yra įsimaišiusių ir panevėžiškių (Kauno gub.), kurie laikosi lietuvištos ir lenkiškai žargonuot nemėgsta, nors iš jų užtai kai-kurie lenkberniai ir juokiasi, kad nešneka jie „polekai“. Kauno pavieto lietuvių lenkberniavimo stulpas yra tūlas S. Mizerevičius. Mizerevičiaus papročiai tokie: jeigu inėjo į salūnų lietuvis ir jis datyrė, kad tai yra tikras lietuvis ir ant jo lenkiška meškerio neis, tada pradėdamas lietuvius girt save vadina tikru lietuviu Kauno gubernijos; o kad tikrai mato, jog auka pasiduoda ant jo kriukio, tada, lietuvius ir jų kalbą ignoruodamas, vadina juos pagonais, by kokiu nors būdu priversti lietuvių išsižadėti savo lietuvištos; pačių ir vaikų išauklėjo „polkoje“ dvasioje, t. y., lietuviškai vaikai nei žodžio, o pati sykais užmiršdama beesant save „polka“ prašneka lietuviškai.

Keletą metų atgal tapo sutverta lenkiškai-lietuviška pašelpiamoji draugystė po vardu „Sv. Jono“. M. tapęs tokios draugystės prezidentu tapo ir valdonu jos. Keletą mėnesių atgal, virš minėtos draugystės susirinkime, buvo nuspręsta vienbalsiai: apsteliuoti vėliavą su parašais vardo tas draugijos lietuviškoje ir lenkiškoje kalbose ir visą triušą kaslink apsteliavimo minėtos vėliavos ingaliavo vis tą patį p. M. Ir čia jį išskirto špōs: pristatęs vėliavą su bila ant \$108 (abejotina kaina del tokios nedidelės ir nebrangiai apdirbtos vėliavos) ir oho! nagi... su vienu tiktais lenkišku parašu — lietuviškas dingo kaip kamforas. (Gal p. M. nori dar \$108 už pridėjimą „pagoniškojo“ parašo ant „šventos“ vėliavos! Patėm. autoriaus.) Delto subruzdio lietuvių; bet nors jų ir dauguma toje draugystėje, nenorėdami ergelio — stvėrėsi tverti naują lietuvišką draugystę po vardu: „D. L. K. Vytauto“. Tą pajautęs M., kad nuo paties augštai sutverto bokšto ant neteisings pamato pats puola žemyn, prisirašė į „pagoniškąją“ draugiją, ir taikino patapti josios prezidentu. Lietuviai nesykį gavę

geras lekcijas nuo panašių ponų kaip M., atmetė jo „tėviškąją“ globą ir jo vieton išsirinko sau kitą prezidentus. M. už tat baisiai „užsirūstino“ ir iš draugystės išstojo, ir vėl po siai dienai be vadina ją „pagoniška“.

Nors M. dabar ne pagonis, „tikras lenkas“ ir gerai iškrikštytas katalikas-saliūninkas, bet visgi jo protėviai tokie-pat buvo „chamai pagonis“, kaip ir mēs lietuviai.

P. Pilėnas.

CLEVELAND, OHIO.

Darbai čia eina tuom tarpu neperblogai; norintieji dirba visi; anglų laikraščiai rašo, kad fabrikai turį apsteliavimų net ištaisai žiemai. Bet sykais tiesa gali būti atvirsčia, ypač šiemet prieš rinkimus.

Čion 28. liepos socialistų kuopa buvo parengusi prakalbas; kalbėtoją parsikvietė iš Bostono p. Bagočių. Plakatai buvo anksti išdalyti; bet publikos buvo vos apie 300. Mat pirm to Michelsonas buvo pagadines lietuvių skonį. p. Bagočius kalbėjo apie darbininkų skurdą ir ragino šiemet balsuoti už socialistų partijos kandidatą ir prezidentus, E. Debsą. Kvietė rašytis į kuopą (nepatėmijau, ar kas rašėsi ar ne). Ant pabaigos ragino rašytis į visus susivienijimus, kuris kam geriaus patinka ir draugijas, o reikale visuomet kreiptis prie savo vientaučių; sako: atminkit, kad ir manęs neparkvietė kitos tautos žmonės, bet lietuviai, ir už svetainę neatėis kiti užmokėti, kaip tik patįs lietuviai, ir visada greičiau gali pagelbėti tautietis savo tautietį.

Ant pat galo Bagočius ragino skaityti laikraščius visus pervien: „Kel.“, „Kovą“, „Draugą“, „Žvaigždę“, „Liet.“, „Kat.“, „Vien. Liet.“ ir visus. Kalbėjo 3 valandas suvirš ir visi likos užganėdinti; mat jis čia nekurstė vienų žmonių prieš kitus, kaip tą daro kiti jo rūšies „kalbėtojai“. Viskas ką galima Bagočiui užmesti, tai palaidas vartojimas šlykščių žodžių, kaip ve jis bekalbėdamas išvarė trejetą tuzinų gyvačių, žalčių, perkiūnų ir velniū. Geri kalbėtojai moka publiką patraukti ir be tų smarkiū žodžių.

J. S. Sibiras.

ISPŪDŽIAI ANT LIETUVIŠKŲ FARMŲ.

Važinėdamas apie Hartford, Conn. miestelį, žinodamas, kad apie tą vietą yra netoli jau daug kartų per laikraščius perskambėjusi „Lietuvių kolonija“, — taigi interesuodamasi ypatingai taja vieta, kur A. M. Martus lietuvius kolonizuoja, apsilankiau tenai.

Tas plotas randasi visai arti miestelio Hartford palei Connecticut River upę. Vieta labai daili: krūmynai, medžiai, medeliai, upės-upelės ir ežerėliai. Žemė gera, lygi ir labai lengva dirbti; ūkininkai daugiausia užsiima tabako auginimu. Ūkininkai apsigyvenusieji toje vietoje daugiausia pradėję ant ukės gyventi su maža pinigų suma. Dabar gi įsigyvenę ir gana gražiai gyvena. Daugiausia vis tai maži ūkininkėliai nuo 10 — 100 akrų žemės turinti. Ypatingiausia tai tas, kad šitoje vietoje jau veik vieni lietuviai gyvena. Tarpe 60 lietuvių ūkininkų gal apie 10 ar mažiau svetimtaučių teyra. Kalba tarp savęs lietuviškai, turi lietuvių papročius ir labai apstavoja už lietuvištos. Tas mane gana nustebino, kad čiagimio lietuvi-

vaikas taip dailiai lietuviškai kalba, kaip kad ir pats jo senelis (diedukas), kas žinoma mieste (viesdai) kitaip yra. Su tokiu miestu jau sunku ir besuskalbėti lietuviškai.

Čia inedu mažą pasikalbėjimą su tos kolonijos lietuvių-ūkininku, Pranu Struga.

„Aš turiu — sakė Pranas, — 27 akrus lauko, bet dar nevisą galiu dirbti. Dar nemažas gabalas neišdirbtos žemės krūmynuose tebestovi. Auginu šiek-tiek šieno ir kukuruzų (kornų) del galvijų, režta, tai vien tik tabaku užsodinu.“

„O ar daug akrų tamsta tabaku užsodinate? — klausiau aš.“

„Nedaugiau kaip dešimts, — atsakė jis. — Pakanka 10 akrų tabaku užsodinus. Nes beveik patįs galime apdirbti. Aš pats, vaikas, o pačioje darbymetėje kokį vieną darbininką pasamdau, tai ir apeiname viską.“

Pradėjus kalbėti apie tabaką, aš užsinteresavau; buvo žingeidaru didelis skirtumas Lietuvoje ir Amerikoje auginamojo tabako. Todėl aš užklausiau: kokiū būdu ir kaip jie visa tai padirba.

„Paprastai, tamsta, visai paprastai. Nieko tokio ypatingo. Išariame žemę, porą kartų pereiname su akėčiomis, na ir sodiname. Žinoma, neužtenk tik pasodinti: reikia apie porą kartų apkaupti. Mēs, mažesni ūkininkai, kaupjame su kaponėlėmis (matikais), nors tai galima ir su mašina atlikti. Bet pasakysiu tau, žmogeli, kad su kaponėlėmis kaupti yra geriau. Gerai, pats matydamas, iškeri žoles, o kuo mažiau lieka žolių, tuo geriau. Paaugus gi, kuomet tabakas pradeda žydėti, laužome viršūnes, — žiedus, nes tuomet daugiau bujoja į lapus, negu į kamblį. Randasi tokių ūkininkų, kurie tai nedaro; vienok jie gero tabako neišaugina. Suaugus tabakui laužiamo lapus ir džiauame tam tikrai intaisytose vietose. Išdžiūvus gi, rišame į pundus. Na, tuomet, tai jau džiauangsmas ima. Visas vasaros darbas apsimoka.“

„Na, o ar daug gaunate už 10 akrų tabaką?“

„Visaip. Žiūrint pagal metą ir derlių. Kuomet lietinga vasara padarome nuo \$5,500 iki \$7000; kartais daugiau, kartais mažiau.“

„Aš manau, kad visgi nepigus tabakas yra?“ — abejoju klausdamas.

„Taip, taip. Tabakas, tai gal bus vienas iš daugiausiai apsimokančiųjų augalų. Žiūrėkit. Agulniai parduodant gauname už svarą nuo 25—27 centų, žiūrint pagal tabaką. Pats prasčiausias parsiduoda po 18 centų už svarą. Bet štai yra dar vienas tabako auginimo būdas, tai po audeklais, kad būtų ploni lapai. Tokis tabakas brangus — \$2 už svarą. Žinoma, sunkiau užauginti, daugiau darbo prie tokio tabako auginimo.“

„O kur yra gabenamas jūsų auginamas tabakas?“

„Dievas žino. Gal pats tamsta rūkote mūsų tabaką. Pirkliai pas mus atvažiuoja iš New Yorko. Kur jie jį gabena, — tai jau mēs nežinom.“

„Sakot, kad tabaku vien tik ir užsiimate?“

„Ya, lietuvių, kurie sėja rūginius, avizas, sodina bulves. Bet tabakas pelningesnis augalas.“

„O kaip brangi čia žemė?“

„Visokios yra. Žiūrint pagal išdirbimą. Pirmiaus, by viena iš šitų ūkių buvo pigios, dabar vienok, pradėjus tabaką augininti — pabrango. Bet čionai nėra reikalo daug žemės turėti. Pirkes

10—20 akrų lauko galima jau švelniai gyventi. Čia atvažiuoja A. M. Martus, kuris čia pardavinėja ūkes. Štai aš pamėšiu porą, (kurios randasi prie Martaus priežiūrai) neblogų ir pigių ūkių. Viena 27 akrų ūkė ir maža grintelė parsiduoda tik už \$1,000. Žinoma, daugiausia žemė vis dar neišdirbta. Bet paskui, tai jau žinoma, kad atsimokės. Antra gi 17 akrų ūkelė, grinčia, del tabako daržinė ir keletas kitų triobėsių, apie 3½ akrų tabaku sodinamos žemės, režtas bulvėmis ir kukuruzais, parsiduoda tik už \$2,800.“

„Na, o kaip tamsta manote, ar Martus padarys čia koloniją vien lietuviams apgyventą?“ — paklausiau aš.

„Dievas žino. Bet aš manau, jeigu lietuviai norės laimingesnio, negu miestų gyvenimo, — žinoma, kad padarys. Daug sykių jau mačiau, kaip atsiveža žmonių, kurie dairinėjasi, kad kur sau pasirinkus ūkelę. Žinai, tamsta, būtų daug geriau, kad kuodaugiau lietuvių, nors žinoma mums čia jau ir taip nemažai; bet vis kuodaugiau tuo geriau.“

Pasakojo jis (Pranas Struga) man, kad daugiausia lietuvių randasi apie šinos miestelius: E. Windsor Hill, Wapping, South Windsor (apie tas vietas daugiau sia tabaku užsiima), Rainbow, Windsor Locks, Aariffville, Gramby ir E. Gramby. Iš čia apie aštuonios angliškos mylios iki Hartfordo ir daug arčiau yra kitų keletas miestelių. Ypatingai ta vieta puiki, kad daugelis gelžkelių, net ir per pačias ūkes bėgioja striktariai, arti bažnyčios. 10 centų iki Hartfordui, Conn. Taipgi čionai visados reikalingi žmonės prie ūkių darbo. Taippat nemaža ir miesteliuose sutelpta.

Būčiau dar daug ilgiau kalbėjęs, bet laikas nepavelino. Suspaudžiau nuo saulės nudegusią Pranui ranką. Jis man išspraudė gniuštėlę tabako ir pasakė:

„Parsivežk namo ir pasakyk visiems, kad tai lietuviškas tabakas. Meldžiame pas mus tankiau atsilankyti!“

Aš užsėdau ant gatvekario ir dairydami aplinkui gražius lygius laukus, gėrėjaisi tų lankų gražumu ir net rodos pavydėjau tiems žmonėms, kurie čia gyvena, to laimingo, nekalto, čystadvasio gyvenimo.

Važiuodamas namo mįslinau, galvoju, kad tik geriau, suprantamiaus perduoti skaitytojams savo ingautus ant ūkių išpūdžius.

J. Lauraitis.

PRANEŠIMAS.

Gerbjamoji Redakcija:

Nuoširdžiai meldžiu tamstų paaiškinti per jus gerbjamąjį laikraštį publikai kaslink randavojimo lietuviškų ilustracijų. Praņėsu, jogei ateinančiu sezonu aš niekam negalėsiu randavoti lietuviškų ilustracijų slaidutėmis (slides) arba iliustruotų lekcijų. Mat aš paveldu mano lietuviškas iliustracijas ir lekcijas ponams: J. M. Danieliui ir A. Kvederui ant viso sezono. Kodėl aš šitiems vyrams paveldu šias iliustracijas? Todėl, — kad, aš pats negaliu nuo savo naminio užsiėmimo atsitraukti ir aplankyti lietuviškas kolonijas. O grėdėjau keletą kartų per laikraščius, kad mūsų publika tokių paveikslų rodinėjimo jau pageidauja.

Per keletą metų piešdamas iliustracijas sudariau tris illus-

truotų lekcijų serijas: 1-ma Lietuvos Historija, 2) Mūsų vėikėjai, raštininkai, 3) Geografiškai-etnografiškas skyrius. Iš viso susideda apie 600 paveikslėlių, tikrai lietuviškų vaizdų ir tipų. Nenorėdamas laikyti to viso savo darbo paslėpęs nuo publikos, paveldu jį ateinančiu sezonu ponams: Danieliui ir Kvederui, užsitikėdamas, kad šiedu vyrai atliks šitą darbą atsakančiai. p. J. M. Danielius per keletą metų studiavo pas mane vakarinę moksleinę prie kinematografų ir elektra rodomų judančių paveikslų. Šią vasarą išdavė egzameną ant „Moving Pictures“ operatoriaus. Todėl jis galės gerai savo rolę lošti prie rodomo paveikslėlių.

Antras iš tų vyrų — p. Kvederas, visiems žinomas gabus vargonininkas ir vedėjas chorų, galės atlikti kitą darbą prie paaiškinimo paveikslėlių. Šiuomi tikslu minėti vyrai pradės šitą darbą ateinančių spalio (Oktoberio) mėnesį ir keliaus per visas lietuviškas kolonijas rodydami ir aiškindami minėtas lekcijas.

Dabar išreiškiau savo sumanytą, delei ko aš negaliu tų iliustracijų niekam rendavoti; aš tikiuosi, kad šitai publikai suteiksiau daugiau naudos.

A. T. Račiūnas.

VAKARŲ JAUNIMO BALSAS.

Bevartydami laikraščius randame atsišaukimą mūsų rašytojus-poeto Jovaro, kuris skundžiasi, jogei ruošiasi važiuoti į kapus, iš priežasties jo sunykimo sveikatoje. Balsas iš „Vienybės Lietuvninkų“ nuskambėjo labai plačiai, tik gaila, kad labai menką terandą atbalsį, nes į to mūsų poeto atsišaukimą vos-vos kokis geraširdis vientautis iškrapšto centą ir evankteli su juo į Jovaro šelpimui fondą. Nesinori ir tikėti, kad mēs savo rašytojus taip lengvai apleistume. Senai jau tilpo tasai atsišaukimas „V. L.“, o mūsų laikraščiai rods tik „Katalikas“ ir „Lietuva“, nors šaltai, paminėjo peržvalgose. Kiti ir atidžios neatkreipė, — nors visi rėkiame, kad norime artimą mylėti ir šelpti. Matyt, kad pas mus geri norai tik ant lūpų, o ne darbe. Kas iš to, kad mēs negyviems statome paminklus, jei gyviesiems anksti duodame į kapus lįsti.

So. Omaha, Nebraskos, lietuvių jaunimas turėjo p-no Žalpio namuose susirinkimą, ir čionai pasiaiškinus, kad mums reikia netik linksminties, bet reikia neužmiršti ir savo nelaimėje esančių vientaučių, mūsų vietiniai vientaučiai karštai į tą atsiliepė ir sumetė po keletą centų aukų Jovaro šelpimui. Davė šie: A. Žalpis 56c., J. Mičiulis ir V. Stankevičius po 50c., Salve Žalpis 30c., J. Žiemis ir A. Brolaitis po 25 centus. Viso pasiūnčiame „V. L.“ redakciją \$2.36. Padėkodami savo vientaučiams, prikviečiame ir kitų miestų lietuvius neužmiršti mūsų poeto Jovaro.

A. Žalpis.

Nuo vilkelio bebėgdamas — užbėgsi meškiuka. (Vysk. Baranausko užr.)

Džiaugiasi it žirgą gavęs, geležėlę radęs.

Ponu būti nēr kaip, o dirbti nesiorėtu.

Ganyk avis ir vilko nematydamas.

Galva visą žmogų vadžioja. (Vysk. A. Baranausko.)

KAZYS PUIDA.

PASKUTINĖ AŠARA.

atidaręs duris, induos Bėrį kitiems čigonams, kurie raiti už klojimo lauks. Tą padaręs, vėl uždarys duris, išlips per pastogę ir užsėdės arklį su kitu čigonu drauge, visiškai kiton pusėn nujos, kad tokiuo būdu suklaidinti vytį. O čigonų banda tuotarpu pasikels ir, kaip tik Bėris bus jų rankose, tuoj iščia išvažiuos.

Taip apgalvojo savo žingsnį čigonai ir pasitikėjo, kad tas jiems pavyks, — tuo labiau, nes patį buvo patyrę, kad pas Bėrį niekas neguli ir niekas nesaugoja.

Mikas gi, pavalgęs vakarienę ir pasiskolinęs iš šeimininko kaduginį vėzdą, kažką murmedamas, nuėjo tvartan. Dar labai buvo tamsu. Jis išėjo už triubų, apsidairk, apsižvalgė ir vieton to, kad lipti per langelį pastogėn, ką dailiai būtų pamatęs eglėje sėdįs ir tvarto langelin žiūrįs čigonas, Mikas apėjo tvartą iš kitos pusės ir per plačią palėpę užsikrapštė pastogėn. Priėjo prie šiaudų uždengtą skylės ir, praskėtęs šiaudus, nusileido žemyn ir vėl dailiai užtaisė skylę. Bėris, pažįstamą žmogų pajutęs, linksmai, bet kurčiai sužvengė. Mikas paglostė arklį, kažką pramurmėjo į jį ir, lovin ilipęs, atsitūpė prie langelio, iš kurio dieną dailiai būdavo matyti visas pamėškys, pasirėmė lazda ir žiūrėjo į čigonus.

Kaip tik sutemo ir nieko nebuvo matyti, iš eglės išsirangė jaunas čigonas ir pašnabzdėjęs su savaisiais, patraukė per laukus prie triubų. Mikas akis ištempdamas, žiūrėjo tamsion naktin ir nieko nematė. Kartais jam rodės, kad baltai-juodu laukų marginiu kažkas ėjo; kartais vėl, rodės, kad ten nieko nebuvo. Žiūrėjo, trynė akis ir tai matydavo kažkokį judantį judantį tašką, tai vėl nieko nematydavo. Keikė save pašnabzdomis, klotijos ir, dar labiau inpykęs, stengėsi ką-nors pamatyti, bet vis nieko neišeidavo: tai matydavo, tai nematydavo. Galų-gale netekęs kantrybės, nusišpovė per dantis, dar žvilgterėjo langelin ir jau iš lovio išlipęs gulti ėjo, kaip stauga už sienos pasigirdo lengvučiai, lyg slapčiomis einančio žmogaus, žingsniai. Mikas stabtelėjo tvarto viduryje, nervingai suspaudė savo kaduginę ir visomis jėgomis stengėsi ką-nors lange pamatyti. Tvarde buvo visiškai tamsu ir mažas, keturkampis langelis stovėjo nepajudinamu šėmu tašku sienoje. Staiga tame šėmame taške Mikas pamatė lyg kad žmogaus veidą. Bėris prunkstelėjo, sudrebėjo visu kūnu ir atšoko. Čigonas, kuris prieš valandėlę priėjęs prie tvarto ir, pridėjęs ausį prie sienos klausęs, matyti, nieko neišgirdęs, dabar žiūrėjo langelin. Išgirdęs arklį prunkstimą ir nieko kito judant tvarte negirdėdamas, inkišo pro langelį ranką ir kelis kartus pamėjo ant arklio, Bėris dar labiau prunkstelėjo, atšoko šalin ir vos Miko neparstūmė. Mikas, ant laimės, spėjo atsokti į šalį ir taip buvo įmirtęs ant čigono, kad tuoj norėjo stuktelėti savo kadugine jam į šnerves, bet atsiminė, kad iš to nieko neišeis. Taigi jis prėjo prie tvarto kampe stovinčios lovos ir laukė, kol iš langelio išnyks čigono galva.

Čigonas, po tokios ramybės tvarte, tvirtai intikėjo, kad ten tik vienas Bėris ir, nieko nelaukdamas, vartų neatkeldamas, kaip katė per tvorą, peršoko taip lengvai, kad nei vienas šuva nepajuto ir tuoj atsidūrė ant tvarto.

Mikas, išgirdęs čigono žingsnius pastogėje, pamažu perėjo per tvartą, atsistojo prie kopečių, kuriomis turėjo nulipti čigonas ir džiaugsmingai trynė rankas, prieš tai gerai išispjovęs, kad kaduginę tvirtai išlaikyti ir murmėjo, bet taip tyliai, kad nei pats savęs negirdėjo:

— A, ta-ta-ta! paklius paukštelis, paklius... Jau kad aš jam užvažiuosiu... A, ta-ta-ta... —

Čigonas, skylę atradęs ir šiaudus praskėtęs, makalavo kojomis, matyti atramos jieškodamas. Ilgai jis kojomis makalavo; Bėris prunkstė ir nerimo, bėgiodamas iš vieno tvarto galo į kitą. Galų-gale čigonas užėnuopė kojomis kopečias ir pamažu pradėjo lipti žemyn, atidžiai dairydamsis. Mikas, kaip tik pamatė koja, tuoj iškėlė kaduginę ir jau „pašventintį“ norėjo; bet susilaikė, bijodamas, kad nors ir šventinto-

AITVARAS.

RYTOJUN BEŽIURINT JAUNIEJI SKRAUJA!...

Vertė

KAZYS PUIDA.

je su ganta, — pataravo jis, — būk kantrus ir vyk lauk gydytojus!... „Aš niekuomet nepakviesiu jų pas savo Emilį!“

Politiškiesi patarimai, suteikiami jojo Emiliui, taip-pat tolimi nuo pirmųjų dviejų disertacijų radikalizmo.

Neveizint viso to, Ruso „Emilis“ buvo žymus pedagoginis traktatas, turįs savyje nemaža tam laikui naujų bei drąsių idėjų. Del pavyzdžio paminėsimė čionai Ruso atsinešimą lytinin kūdikio ankležimant. Tas atsinešimas toks: „Jeigu neisitikrinę esate, kad pasiseks vaikas ligi šešiolikos metų užtūrėti nuo sužinojimo lyčių skirtumo, tai pasirūpinkite, kad jis sužinotų tai ligi dešimties metų.“ Ruso ideos šiam dalyke tiktai pastaraisiais metais pamažėl pradeda atsigaunti pedagoginėje literaturoje. Ir dar tuo paaiškinimas nepaprastas „Emilio“ populiariskumas, kuris taip išgąsdino dvasiškiją. Indomu pažymėti, kad princas bei karaliai kreipėsi į Ruso delei nurodymų vaikams auklenti. Kuomet jis respublikoninės Šveicarijos vyriausybės ujamas, apsigyveno Neušatele, prūsų karalius Fridrikas II. norėjo paskirti jam pensiją, bet Ruso atsisakė nuo tos malonės. Liuksenburgo hercogas ir hercogienė, princas Konti buvo jo asmeniais draugais. Vos tik nebuvo paskirta jam karališkioji pensija už literatinius darbus. Ilgainiui jis atsisakė ir nuo pasiūlytosios jam anglų karaliaus pensijos. Bet ir francūzų demokratiniai sluogsniai su entuziazmu persiėmė šituo originaliu filosofu. Lenkai ir korsakiečiai kreipėsi prie jo, prašydami suteikti jiems konstitucijos kodeksą. Dargi pažangieji lenkų bei rusų didžiūnai kvietėsi Ruso pas save. Viena tik dvasiškija persekiojo jį savo prispaudimais.

4.

GRAKCHAS BABĖF.

(1760—1797)

Nuo Ruso mirties ligi Babėfo nužudymo praėjo kokie devyni metai; bet per tą laiką Francija pergyveno daug daugiau, negu kitu metu per devynesdešimtį metų. Šios dvi mirtys tai pirmosios francūzų revoliucijos pasienio stulpai. Vienas jų stovį revoliucijos priangyje, antras — žygio galė. Atstumas tarpe šiedvieju erdvii — milžiniškas, beveik nepereinamas. Ruso tik dūsavo del lygybės, kaipo nustoto ir amžinai nesugražinamo žmonių rojaus; Babėfas paaukavo savo gyvybę, kad neatidėliojant šitą rojų ingyti. Ruso, sulyg savo pobūdžio ir sulyg savo gabumo taikinties su visuomeniais nepritekliais, būtu, rodos, pasitenkinęs by kokia konstitucija; Babėfas gi nenorėjo nei klausyti apie francūzų revoliuciją, jei ji ne duos žmoniems tikros, o ne poperinės lygybės. „Šio pasaulio galingieji savotiškai supranta žodį „revoliucija“, kuomet tvirtina, būk revoliucija jau tikrai buvusi pas mus, — rašė jis savo laikraštėje „Žmonių Tribunus“. — Geriau padarytų pasakę — kontr-revoliucija! Dar kartą: revoliucija tai visų laimė; bet šito mes gi negavome; taigi, revoliucijos dar nebuvo! Kontr-revoliucija tai spaudžiančios daugumos nelaimė; tą mes jau turime; taigi pas mus įvyko kontr-revoliucija“... Iškovotoji francūzų respublika jo nepatenkino; jis vadino ją „vieno milijono respublika, kuri visuomet buvo dvidešimties keturių milijonų nevidonas“ ir geidė vieton šios, kitos respublikos, kad įvyktų „respublika naudinga šiems dvidešimties keturiems milijonams“. „Ko verti, — šaukė jis, — visi jūsų įstatai, jei jie galų-gale neišgelbi iš vargo tą milžinišką bėdžių masą, tą minią, kuri sudaro visuomenės skaitlingiausią didžiumą!... Juk ganta sutvėrė žmones tam, kad jie galėtų gyventi, o ne tam, kad smulkutė saujelė monopolizuotų vartojimo medžiagą, visiems skiriamą“... Atsirėmimai gamtos ir jos labdarytų tikslų lygiai dažnai užėnamai pas Babėfą, kaip ir pas Ruso. Nežiūrint to, jis skaitė Ruso „dideliu svajotoju“ ir jo nesugundė Ruso mintis „pasiųsti mus visus miško tankynėn, pasodinti po ažuolu ir gesinti troškulį iš pirmo užėnamo upeliuko“.

Lygiai kaip Moras, Kampanelė ir Ruso, Babėfas ypatingai nukreipė savo aki liaudies švietimam bei ankležimam, bet jis išsiskiria iš visų savo pirmatūnų loginiu nuoseklumu pravedant pamatinį savo reikalavimą — turto bei apšvietos lygybės.

Skaitant atsiokusias mūsų dienų jo laišku nuotrupas ir veikalus, visur susiduri su svarstymais apšvietos bei ankležimo reikalų ir su sumanymais viskas iš pamatų reformuoti. Matomai, pedagoginės problemos nei kiek nemažiau rūpėjo šitam revoliucijiniam maistininkui už politikinius bei ekonominius klausimus. Dar 1789 metais, t. y. pačioje pradžioje revoliucijos, Babėfas iškėlė ankležimo reikalus, kaipo visų-svarbiausį ir pirmaeivį uždavinį, ir rei-

(T. b.)

J. WEYSSENHOFF.

RYTOJUN BEŽIURINT JAUNIEJI SKRAUJA!...

Vertė

KAZYS PUIDA.

— Nebėra!
— O kur?
— Viena ištekejo, kita į žmones išėjo.
— O ką dabar? — nieko? — nesimačiau nei su viena ligšiol — O tu turi prie jų laimė, vaikosi tave.

— Ir jos man tinką; tai geriausia moterių rūšis. Saldžios, ištikimos, darbščios — žinoma, ne visos.

— Tai kodėl tai elgiesi, lyg jau neberūpi jos tau?

— Pasenau... Et! kitą kartą aš tau papasakosiu.

Arkliai prunkstė ritmingai, išstumdami iš šnervių garo stulpus. Ir trypė jie, tamsoje padidėje, atsargūs nuo ūkanotos nakties pinklių...

Pasuko didesniu kelian, mėnulio nušviestam. Per liepas dvelkia lengva dūmų ir arklidžių kvaptis, sumirgėjo du, tris, keturi nušvitę langai. Kažkas laukia arklydėse, kažkas budi dvare — Myli ir liūdi žmonės tame krašte.

III.

SU VAROVAIS.

Jau pora valandų kai važiuoja dideliu išvažinėtu bei iš giedros dulkėtu vieškeliu; kelinui sutrumpinti važiuo ir šunkeliais, kurių vingiais mirgėjo trejopa pievų žaliama, išvažinėta šimtais pavienių vėžų. Važiavo kalneliais, iškilusiais, kai nuo mielių išpūstais bėkanais, šviesiai auksuotais javais ir rugienomis, išmėtytomis pievų žaliumoje, žemai žiupsniai alksnių iškaišytomis, o ant kriaušelių susimėsčiusiais beržais. Tai vėl sukėsi krantais skaniai kvėpjančių ežerų, tylių, bet taip didelių, kad jų vandenys nuolatos plakėsi kraštan silpna banga ir nutildami prie krantų dūsavo. Jau ilgai važiuo tylėdami, įsivare milžiniškan žemės gyvenimam, kuris tyliai alsuoja ir rodos snaudžia, o tačiau daboja blaivai ir sumaningai savo atmainų, ūgių, savo neklaidžios mažiausiam dalykelyje estetikos. Kas turi sveiką protą bei pajautą, nesugadintas svetimu prigimimui mintijimu, jaučia, kaip jis drauge su žole auga.

Buvo tai neišskirtini vasaros medžioklės draugai didelėje brikoje: Stasius Pucevičius ir Mikolas Rajekis su vėžėju Adrionu. Brika buvo naujausios mados: visa gelda gulėjo ant išilginių ir pusresorų, vieton primitivės lentos; užpakalinė sėdynė buvo atskirta siena nuo buko dvim kltėklėm, į kurias du žmogų inkišdavo kojas kai į makštis. Maža vėžėjo sėdynė riogsojo angštai, kai ant kuolo, visa brika dailiai kavine varsa lakeruota. Tokias brikas dirbo Kaune vienas račius, sumaningas žmogus.

Atkuto Mikolas iš pakeleivingų svajonių:

— Bus jau pusiankelė, ką?

— Ligi Šetekšnos, kur apsinakvosime, bus. Bet ligi medžioklei skirtos vietos, ho, ho! dar kokios keturiodesimties varstų.

— Šimts pykpių! geras kelio galas!

— O tau kas? Ot — savo šalį pažįsi. Noras tave ima po svetimus kraštus vaikoties, o po savo ar nemalonu? Ir diena kaip tik kelionei: ne tai, kad persilta būtų, bet vėjelis dar vasarą mini.

— Puiki diena... tiktai man koja nutirpo, nes čia ir šautavas ir avių krepšis... O kam ta lenta tarp mudviejų koju?

— Lenta tu nesiskųsk! Kad ne ji, tai brika ant kokio-nors tiltelio ir suirtų — išilginėje lentoje visa jos stiprybė.

Suprato tai Mikolas, nes kaip tik tuo metu važiuo per nutrukaltį tiltą, gerokai iškeltą ant skersai kelio bėgančio upelio. Arkliai gudrus žemaitukai, pripratę prie vietinių tiltų technikos, kuri nieku būdu nepripranta išilginių prikalti prie skersinių, pastebėjo per skersinius vandenį, palenkė galvas, ištyrinėjo, kaip čia padarius ir pusiau šnoliais peršoko tiltą. Brika apžiojo ratais beveik pusę tilto, išsoko angštyn, sujudino skersinius ir laimingai pervaziavo. Sekantis keleivis jau savarankiai turės susitaisyti tiltą, kol pervaziuos. Jei ir tai Ponas Dievas prileis.

— O jei tau koja nutirpo — pridūrė Stasius, — padėk ją ant mano keliu.

— Ką tu prasimanai — gynės Mikolas — tu pats sėdi nepatogiai.

— Dėk, jei sakau! — atkartojė Stasius šurkščiai, bet draugiškai. — Su medėjais tai jau taip: kartais atsiguls vienas ant žemės, o kitas, nepratęs žemai galvos laikyti, padės ją kitam ant minkštymų, kai ant pagalvio.

Paėmė per prievartą draugo koja, perkėlė per skiriančią vietą lentą ir padėjo ant savo keliu. Sėdėti buvo nepatogu, bet nutirpimas tuo tarpu atsilėjo.

Mažai miško buvo pakeliui, tiktai kur-ne-kur oazai, nes važiuo tirstai apgyventomis vietomis, tarp ežerų. Sodybos nuolatos buvo matomos, vienos žemesnės, žalsvoje paskendusios ir kryžių sergimos — tai kaimai bei sodybėlės, — kitos augštesnės, baltintais mūrais šviečiančios, iškilnių medžių pridengtos, lyg kad herbinių plunksnų — tai bajorų dvarai. Išvisur skrido kvaptis: tai pjamamo atolo, tai ajerų ir paežerinių pievų, arčiau namų-gi malkų dūmų. Važiavo Augščiausio rūmais blaivos stogu, kame gyveno vieni tik Dievo sutvėrimai, nuodėmės nesutepti, mirties nepažįstą, kai rojuje.

Sužibo siauras ežeras, lyg kad kanalas salą apjuosdamas, ant kurios stovėjo rinti, iškilūs mūrai viduryje parko.

— Tai Salos? — užklausė Rajekis.

— Taip — atsakė Pucevičius — aš kaip tik manau ar neužsukus dvaran, kad išklausinėjus apie rytojaus medžioklę. Iš Salų turbūt ir-gi kas-nors važiuos.

— Pervėlai naktį nuvažiuosime Šetekšnon — pratarė Mikolas.

— Suskubsim!

Senovinė Marikonijų sėdyba Salose, ar gamtos kaprizų, ar žmonių pasiryžimais, apsupta aplinkui ežerū. Per didelį vandenį į rūmus veda tiltai, stipriai senoviniu būdu sukalti ir pritaikinti dideliems rūmams su privažiavimu iš šesių kolonų, žymiai panašūs XVIII. metašinio lenkų stiliui.

Rūmuose gyveno dabartiniai Salų nuomininkai, ponai Jelčaninovai, bajorai iš Slonimo pavieto. Rajekis jų nepažinojo ir prisiminė, ar nebus kartais nemandago iš jo pusės taip užėiti.

— Ot, fanaberija! Ponas Mikalojus visų mūsų draugas, su Pucevičium važiuoji, o ką-gi Južintų Rajekis, svetimas žmogus, ar ką?

Suprantamas dalykas. Žemaitukai poilsio prunksdami, pribėgo prie kolonų. Tuo pačiu metu duryse pasirodė keli žingeidaują veidai, tarp kurių tačiau nebuvo matyti nei šeimininko, nei jo žmonos. Pucevičius išsoko iš brikos ir sveikino ponias, bučiuodamas jų rankas, su vyriškiais-gi glebėsiavos. Pažinojo visus. Širdingai svečių kviečiami, keleviai, nupurtę dulkes, ėjo į kambarius, kur rado poną Mikalojų Jelčaninova, sėdintį patogioje kresle ir ragaujantį arbatos. Atsikėlė ir pasveikino svečius, bet ištarė tiktai:

— Ačiu, kad neaplenkėte.

Ir vėl atsidavė savo ramybei.

Ponia Jelčaninoviene, daug judresnė, daug iškalbingiau parodė savo patenkimą del jų atsilankymo ir supažindino Rajekį su susirinkusiais, kurių jis beveik nei vieno nepažinojo.

Didelėje salėje, truputį apytuščioje, langai, durys ir lubų gipsatūra liūdijo senobinį perteklių, o sukiojos čionai tiek įvairaus typo bei aprėdalo žmonių, kad Mikolas užklausė Stasiaus pašnabzdomis:

— Vardadienis kieno, ar kas?

— Ne. Čia ūkmergiečiai taip nuolatos vieni į kitus svečiais važinėja. Šiandien sutiksi juos čia, rytoj pas kitą kaimyną. Ir gerai: žmonės prie žmonių pripranta.

Susirinkę čia žmonės neišrodė, kad būtų iš vienos apylinkės susirinkę. Nei vietinės mados negalima buvo suvokti. Tipai buvo aplamai lenkiškai-lietuviški, bet lyg slepią šaržą veido bei aprėdalo ypatybėse. Vyresniosios ponios: Mikolienės, Ieronimienės, Justinienės, perdideliu prastumu apsitaisios, nesislaspstė tačiau po kampus, atžagariai, visai gerai dalyvavo pašnekėsiuose. Jaunesniosios labai įvairiai išviršiniai išrodė: vienos jokios mados neprisiilaikančios, kiek vyriškai apsitaisiusios, trumpais plaukais, su papirosais dantyse; kitos drabužio bei susiškavimo elegancija neapsileistų nei varšavietėmis.

Nežiūrint drabužių, moters mažiau įvairavo ty-

Nežiūrint drabužių atmainos, moters mažiau įvairavo typais už vyrus, pasirėdžiusios vienodai, bet kiekvienas kitokio tipo. Jaunas dabilia, petersburgietiškos mados, kalbėjo su išdžiūvusiu valstiečiu, artino folvarko šeimininku, apsilvikiusiu ilgu, juodu švarku, kai kokia sutana. Apvalus, apstus ponas, švarku kirptu kai sėmėga, klausėsi draugiškai šypsodamas bepasakojančio moterims lieso vyriškio, ryčieriško stuomens. Buvo tai pagarsėjęs savo iškalbingumu ponas Nareizas Podolskis.

Rusvas, raitenomis pasipuošęs knodas virš traškiškos išvaizdos veido, judėjimų šventadieniškumas dirbo iš jo pajuoktiną žmogų, ne juokdarišką tačiau, bet tik griaudenančių senoviniu ant paveikslu matomu dvariskumdu. Dailiausiai panelei sekė homeriškus komplimentus, o kadangi jis dar kavaliarius buvo, tai ir reikėjo klausyties iš mandagumo. Sumišusių panele išgelbėjo šale sėdinti motina:

— Ponas Nareizai! papasakok mums tamsta apie tą kratą. Visos virpėjome, kai išgirdome.

(T. b.)

Kaip pagerinti buvis?

(Užbaiga).

myn, vėjo siūbuojami tartum kloniojasi savo ūkininkui už gerą išdirbimą žemės. Remesninkas ar prastas darbininkas, kuris gyvena moraliskai, savo brangų laiką nepraleidžia ant tuščių kortavimų ar girtavimų, toksai nors nebrangiai, bet švariais drabužėliais apsiredęs, jo vaikai ir pati taipgi svarūs, visi linksmi ir užganėdinti savo gyvenimu. Linksma ir kitiems žiūrėti į tokių žmonių gyvenimą, visi sako, kad pas tokius žmones Dievas gyvena.

Paimkim patį kuningą, kuris gyvena moraliskai savo stovė, neprisirėšęs prie godulystės—turtų; toks su savo parapijonais sutinka, parapijonai jį gerbia ir jeigu kada prisėina skirtis, žmonės verkia kaip maži vaikai savo tėvo. Su tokiu kuningu žmonės nereikia taisyti po teismus, nesikeikia ir bažnyčiose nesišaučia.

Nors trumpai pažvelgkim į gyvenimą nemoralisko žmogaus — mokyto arba nemokyto. Toks žmogus visas suvargęs, nuplyšęs, basas; jeigu ūkininkas, tai jo gyvuliai vos nevos paeina; triobos nuplyšusios, lauke vienos usnys ir kukaliai; moteriškės akys paraudusios nuo ašarų, vaikai nudrįskę ir cypja alkani be duonos karnio; o ponas vyrėlis smūklėje girtas; kitas, kur mokytesnis, per dienas teismuose nuo girtybės nosis pamėlynavaus, kaip slyva; ligų visokių suspaustas, be laiko miršta mažus vaikus palikdamas didžiausiam varge. Ar gali būti toks žmogus laimingas vienu mokslu be moralisko gyvenimo? Ištikro, ne.

Dabar duokim sau, kad jau būtų socializmo laikai. Socialistais būtų visi vyrai ir moters, vaikai ir mergaitės. Kas gi būtų? Jeigu mes vieni į kitą žiūrėsime su neapykanta, visokiame dailte vienas kitą skriausime, kitų sutauptus centus iš kišenės vogsimė, garbę ypatos ir kuparėlius draskysime, tai gaila, kad mes lūpose turėsim tuos žodžius: „aš buvau ir būsiu socialistu“... žmogiškos meilės del vienas kito neturėsim ir mažiausiam prasižengime tuoj pri policijos su skundais krepsimės (aš turiu turu daug tokių faktų), tai toks socializmas be moralisko gyvenimo neikiok nepagerins žmogaus būvio.

Taip maždaug kai kurie ir katalikai sako: „aš gimiau ir mirsiu kataliku“... Paklausk jo: tai prie kokio kuningo atlieki ausinę, kad taip labai burnoji ant vietinio savo klebono? Tai! jau šešti metai kaip neinu ir man jos nereikia. Tai kas tas do katalikas, kad savo katalikiškų privilegijų nepildo, negyvena moraliskai pagal savo katalikystę; juk jis negali vadintis kataliku.

Gyvenkime visi moraliskai — pagal Dievo įsakymų ir Kristaus mokslo, tai bus geriausias socializmas. Neaikivokime savo proto mąstydamai apie Kristų ir apie tuos įsakymus, kas juos suteikė: ar Dievas ar Maižys, ar kas kitas; bet jie yra geri. Jeigu mes gyventume pagal Dievo prisakymų, tai savo pinigų sunkiai uždirbtų neduotume ant budavojimo ir kasmetas daugimio kalėjimų, ant retėžių, kanuolių, visokių šautuvų, ant užlaikymo gaujos činovnikų—viršininkų, nes to Dievas neliepja. Dievas sako: „Neturėk svetimų dievų“... O mes tokius viršininkus—carus, savo pinigais užlaikome, ir augšėliau gerbjame už patį Dieva.

Tankiai rugojame, kad turtuoliai—dvarininkai užsigriebė žemę, turtus ir mus išnaudoja. Kas gi sergsti tas turčių dirbtuves, apdirba ponui žemę? Kas gi gando streikierius nuo dirbtuvės, streiklaunčius gelbsti, ar ne mes patys? Juk jeigu mes gyventume pagal Dievo įsakymų, tai nepadėtume plėšikui apvogti savo artimą, neatkreiptume tuoj ginklų prieš bėdąjančias minias. Kiekvienas pasakytų: „Negaliu eiti prieš Dievo įsakymus ir Kristaus mokslą, negaliu gelbėti plėšikams ir jiems tarnauti, dargi po prisieka. Neisiu apdirbinėti ponams žemės, nes ji visiems lygiai priguli. Neisiu į leitacijas ir nieko nepirksi, nes aš nenoriu siurbti paskutinę sielą iš vargšų mano draugų. Neisiu į karčemas ir su „rudžiu“ ir „pilkaja“ neužmušiu savo proto. Neisiu į teismus, nes mano sąžinėje teismas. Neneisiu kuningui sunkiai uždirbtų pinigų, kad man atleistų nuodėmes — išklaustų išpažinties: nes Kristus sako: „dovanai gavai, donanai ir tu duok. Neisiu į tokias vietas, kur nori mane išnaudoti ir mano uždirbtus centus dykaduoniams užlaikyti“...

Visokis nešvarumas užpuola ant sergančio žmogaus kūno, taip lygiai ir mes visi esame sergantai ir užpulti nuo piniguočių; viešpačiai—carai, valdininkai, darbdaviai, dvarponiai ir dvasiškija, jie gyvena tik mūsų nuodėmėmis ir greitai visokios valdžios išnyktų iš mūsų tarpo. Jeigu ir būtų, tai jie patys pradėtų maitintis, o mums darbininkams iš jų pusės jokios sunkybės nebūtų.

Aš žinau, kad nevienas man užmesit, kad moraliskumas nieko nepagelebs, nes šalies surėdymas netikęs. Rėdo šalį ir įstatymus daro maža saujelė pinguočių, dvarponių. Bet jie yra taipgi žmonėmis; kad ir jie pildytų Dievo įsakymus, to nedarytų. Visokiems valdininkams nepatinka susipratę darbininkai, maždaug apsišvietę, todėl juos daugiausiai baudžia ir naikina. Bet juk baudžia ir kankina už jų gerą gyvenimą ne kokia burviška spēka. Susipratę darbininkai nepatinka darbininkams, valdininkams ir pačiai kuningijai. Nes kokioj šalyj žmones labiausiai tamsūs tai ten labiausiai tarpsta ir bujoja visokia valdiškoji skriauda; o kur žmonės susipratę, maždaug apsišvietę ir gyvena moraliskai, tai iš ten mūsų skriaudėjai nyksta, nešdinasi, nes ten neturi ką tenai veikti.

Kitas pasakys: gerai daryti taip, kada visi sutinka, o kada ne visi sutinka, o aš vienas arba maža saujelė gyvens taip, tai išnaudotojai tuojaus mums užkankis ir užkas žemėmis, užpils visų akis.

Tikra tiesa; išnaudotojai tokio žmogaus, — tokių susipratusių—apsišvietusių žmonių nemėgsta ir neivieno nepaglosto už tą, kad stengiasi intikti Dievui, o ne išnaudotojams. Nevienas retėžiais surakintas, sušaudytas, ar kitaip nukankintas; nevienas Siberijon išguitas ir nevienas kalėjime kirmija pačioje jaunystėj būdamas. Atsiminkime, kad ir patį Kristų už skelbimą teisybės žodžio, nukankino susitarusios valdžios — dvasiškoji ir svietiškoji. Valdžia samdė melagingus liudytojus, davė girtuokliams pinigų ir svaigalus, inkalbinėjo žmonėms, kad Kristus esąs apgavikas, žmonių sąvedžiojo; žmonės šitų vylių paklause, melagingai liūdijo, o svietiškoji valdžia išdavė mirties nusprendimą ir pakorė nekaltą žmogų ant kryžiaus.

Mums visiems yra duota laisvė: kaip norim, taip galim gyventi, — ar sekti Kristų ir Dievo įsakymus, ar sekti viršininkus—valdininkus. Jeigu gyvenime pagal Dievo įsakymus, tai neintiksime turčiams ir jie visokiais būdais stengsis mus persekioti ir išniekinti; bet atsiminkime, kad negalima tarnauti sykiu Dievui ir velniui—Mamonai.

Iki šių laikų mes gyvenome tarnaudami „Mamonai“; bet dabar jau pradėkime — nes laikas! — tarnauti Dievui. Kaip tarnausime Dievui, tai mes nebūsime alkani, nudrįskę, kitų skriaudžiami; nedirbsime ilgas valandas, vienas kitą nekarsime, nešaudysime, retėžiais nekaustysime; kanuolėmis, šautuvais ir durtuvais nežūdytume vienas kito ir svetiems dievams rankų—kojų nebučiuosime. Nes Dievas sako: „Mylėk artimą savo kaip pats save“... Mūsų artimu yra kiekvienas žmogus, be skirtumo tikėjimo ir pažiūrų. Katalikai nekenčia laisvamanių ir socialistų — juos liepja persekioti ir net mušti! Ar toki katalikai ir katalikystės vadai pildo Dievo įsakymus? Tarpe laisvai manančių — organizacijose kokis—gi sutikimas? Parodo mums, kad mes visai negyvename pagal Dievo įsakymus. Ar ne gėda mums! Kiti šaukia visą gerklę, kad reikia pagerinti redaktorius, tai laikraščiai išmokins visko... Lietuviškų laikraščių redaktorai daugiausiai nėra redaktoriais, bet paprastais raštininkėliais, kurie taiko si su savo leidėjų noru ir savo bizniu. Leidėjai paprastai mažai apsviesti žmoneliai, — jiems rūpi daugiausiai „biznis“, o ne žmonių reikalai. Redaktoriai, kurie yra apsviesti vyrai, negali pagal savo noro eiti. Kaipgi bus geri laikraščiai, kad redaktoriai užversti korespondencijomis visokio turinio — visokių plovonių? Ar ne mūsų kaltė? Ar ne mums tai gėda už tų „polemikų“ rašinėjimą ir redaktorių į pagundą vedimą? Gėda redaktoriams tarp savęs pjautis ir skaitytojus prie to tikslu vesti. Juo redaktorius tamsesnis juo labiau jis nemoralisko gyvenimo, tuo labiau jo redaguojamas laikraštis pripildytas visokiomis polemikomis. Bet ir mūsų visų kaltė, kad nesistengiame žmoniškais buti.

Broliai! Pradėkime moraliskai gyventi, vienas kitą mylėti iš visų savo jėgų, šviestis ir mokytis, stoti visiems į vieną vienybę, tuomet užtekės vienybės saulutė, būsime sau tvirti, o mūsų skriaudėjams tas bus labai baisus smūgis — tuomi mes ir savo būvį pagerinsime.

Lai gyvuojate tarp mūsų meilė, brolybė ir gera vienybė. **Skrudė.**

ZALUMYNUOSE.

Blizga vanduo kriokstolinis,

Tik tėvynės ežeruos.

Žydi gelės ten laukinės.

Gieda paukščiai ten laukuos.

Čia vanduo rūšėiai banguoja,

Pakraščiai pilni putų.

Verkia medžiai ant krantų.

Giesmininkų nėra tu...
Dar melodija pavogęs,

Lyg priverstas viturys,

Sučirškia — Čyris — Čyris!

Tokią giesmę girdi vis.

Žydi gelės šalia tako,

Įvairios spalvos — stuomens.

Lyg samanos ant akmens —

Kerpės ant medžio liemens.

Nerandu aš tiek ramumo

Nesušvelnina jausmus

Nei sumažina skausmus.

Viskas svetima del mus.

17 liepos, 1912.

Pinavyjas.

KAZYS PUIDA.

Laisvos Mintys.

(Kritikos brožuai.)

II.

(I. Kruk. Vytauto sūnūs. Istorios apysaka. Iš lenkų kalbos vertė A. Vėgėlė. Vilnius 1911 m. 64 puslapiai.)

Historijinė mūsų literatūra labai menkutė. Originalių rašinių beveik kad ir neturime, o vertimų kad ir yra, tai apie juos visgi reiktų kuomet plačiau pakalbėti iš įvairių atžvilgių.

Viršminėtoji Kruko apysaka stengiasi aprašyti kokiuo būdu ir kieno nunuodinti buvo Vytauto sūnūs. Iš tokio žymaus savo pasekmėmis historijinio fakto galima buvo sutverti didelę apysaką, plačiu istiso historijinio tarpolaikio apibūdinimu. Kiek būtų čia galima buvę žmonių, historijinių ar kronikos žinių indėti; kaip gražiai galima būtų buvę visuomenei, kaimyninai bei politiniai prietikiai atvaizdinti!

Iš tokios apysakos gal ne vienas būtų gimtojo krašto dėjų pasimokinęs, būtų savos historijos kiek sužinojęs, o dabar — nieko, sausai nieko. Trafaretiniai kryžiuočių neapkentimo aprašymai, marjonetiški gestai tėvynės meilei išreikšti, juokdarsiški pasiryžimai — visa tai ne sympatiją prie aprašomų asmenų gindo, bet sukelia vien pasigailėjimą del jų nemkumo, silpnumo, — taip nerangiai, be mažiausios rašytojo meilės tie asmenys sutverti.

Tveriamas asmuo ar tipas tik tūromet užima mūsų domą, kuomet skaitytojas jaučia, jog dailininkas įliejo savo tvarinui didelį jausmą — meilės ar neapykantos, sympatijos ar gailėsio — visviena koks tas jausmas būtų buvęs, svarbu tikrai, kad dailininko pajautinai aiškiais spinduliais, iškilniomis versmėmis veržtusi iš kningos puslapju.

Minėtoji apysaka, tai nerangus historijinio fakto atpasakojimas. Atpasakota viskas kliša, negyva kalba; didžiausio veikimo momentai tokie negyvi, jog niekū būdu negali tikėti, kad iš tokių žodžių bei geismų galėtų kuomet žygis gimi. Ištisa metų eilė, kovomis, žygiais bei historijiniais nusidavimais metų juosta surangyta 64 puslapjuose mažučio in 16to formato; su kuo čia tik nesuduri: — čia Vytautas maistą kelia prie Skirgėla, čia jis tariasi su kryžiuočiais užstatydamas jiems savo du sūnu, čia jis kovoja vėl su Skirgėla, čia traukia nelaimingai užsibaigusian mūsų ant Vorsklos krantų, nepaminėta tik karai su rusais, čia susitaikinimas su Jogaila ir Grunvaldo mūšis — ir visa tai reikalinga buvę autoriui tikiai tam, kad galų—gale nugalabinus tris kryžiuočių komturas, kaip jo sūnų nunuodinimo kaltininkus.

Nežinau, ar autorius ar vertėjas tai kaltė, bet nuolatos atsikartojanti taftotafija daro veikalo skaitymą nepakeliamai nuobodžiu.

Ar vertėjo tasai, menkutis iš visų atžvilgių, veikalėlis versti lietuvių kalbon?

Žinoma, mano matu, jis neužsipelnė tos garbės. Kitaip, regimai, to veikaluko vertėn pažiūrėję vertėjas ir pagamino tai, ko mums visiškai nereikia ir be ko visai gražiai apsiėję būtumėm.

Apskritai imant, labai apdairiai reiktų elgties vertėjams su historijiniais dalykais. Kas svetioms akims patiko ir gražu išrodė, tas senovės lietuvių supratime galėjo visai netikusiu dalyku būti; nei rusas, nei lenkas rašytojas nepažvelgė ir nepažvelgs mūsų historijon lietuvių akimis ir lietuvių tautos reikalų supratimu. Kaip mus apibūdino garsusis lenkų Sienkevič, manau kiekvienas žino; o juk tai žymus talentas, didis žodžio dailininkas ir visgi pas jį tautinė tendencija paėmė viršų ant teisybės ir nupiesė mus pajuoktiniais, laukiniais žmonėmis.

Jei taip Sienkevič pasielgė, tai kas galima bepasakyti apie įvairius Krukus, Moravskas (Vilkų Lizdas) ir tolygius nevykusios historijinės literatūros gamintojus?! Bepiga, mat, operuoti lietuvių historijos faktais bei padavimais, nėra jie dar platesnei visuomenei nežinomi; o apie vaikus nėra kas nei sakyti. Bet kas nedovanotina svetimtaučiu, savo tautos jaunimą klaidžiais bei nerangiais papasakotais faktais mitinančiam kad ir iš svetioms historijos, tai kas beaktyti apie vertėją, kurs mūsų priaugnčiąją kartą, gimtosios historijos visiškai ne-

žinančią, klaidina ar mitina nerangiu žodžiu?

Tiktai tikroji dailė, tik gyvu jausmu pertekęs dailininko žodis stengs prakalbėti jaunon sielon ir ją sužadinti; o historijinių apysakų skaitymas prisidės prie stropesnio tautinės sąmonės subrendimo ir gimtinės historijos išsimokymo.

GETE.

(Tąsa.)

Sugrįžę Frankfurtan jis labai pradžiugino tėvą, kad ėmė dalyvavimą poroje procesų teisme. Vienok svarbjausiu jo užsiėmimu buvo rašymas „Gez“, o taipgi „Prometejus“ ir „Fausto“ planai. „Gez“ pasirodė spaudoje 1773 m. Tas veikalas jau labai didelį įspūdį ant visuomenės padarė ir iškarto jį pastatė priešakyje apsiėikusios literatūroje sriovės, žinomos po vardu: „Sturm und Drang“ (Viesula ir Pagairė). Tais—pat metais jis parašė ir farsą „Dievai, karžygiai ir Vilandas“, kur gerokai pajuokiami nekurie Vilando veikalai. Tuom—pat laiku Šarlota Buff ištekejo už vyro, nuo ko Gete gerokai širdį paperšėjo; paskui vienas jo artimas draugas įsimylėjo į tą ištekejusią moterį ir delto pats save persišovė. Šitas visas davė medžiagą jo veikalui: „Jauno Verterio kančios“. Šis romanas turėjo labai didelį pasisekimą ir suteikė Gete didelę garbę kaip Vokietijoj, taip ir užsienyje. Ta kninga padarė didelį įspūdį ant jaunimo ir sauskysim nekokių įspūdį, nes jaunimas, kad pasekti „Verterį“, puolėsi prie saužūdystės. Žinoma, nestokavo ir aštrios kritikos, net spaudoje buvo pasirodė ant „Verterio“ parodijos ir išjuokianti epigrama.

Laikė 1772—74 m. Gete parašė keletą nežymių veikalėlių, kai—kurias scenas iš „Fausto“, „Prometejus“, „Mahometo“ ir „Amžinąjį žydą“. Jis taip pragarsėjo, kad Vokietijos atsizymėje vyrai stengėsi su juomi asmeniškai susipažinti ir pas jį atsilankyti, iš ko jo motina labai džiaugėsi. Paskui susipažino su hercogu Karolium—Augustu, kurio palociuje jis vėliau ir apsigyveno. Tuom gi tarpu jis susipažino su bankieriaus Šenemano duktere, Ona—Elzbieta, kurią paprastai vadindavo Lili. Tai buvo graži septyniolikos metų geltonplaukė mergina, į kurią Gete įsimylėjo ir kuri jį pamylėjo. Lili buvo tikra, taip sakant, ponija, pripratusi ištekluije gyventi, turėti daugybes jaunikių pakoketuoti; vienok ji Gete tikrai pamylėjo. — jei tik ji ką—nors galėjo mylėt. Juo tolyn tuo labyn juodu linko prie vienas kito; vienok Gete vesti nenorėjo. Jis matė, kad Lili negalės padaryti jį laimingų; ji buvo pripratusi prie balių, vakarienių ir kitokių pokylių, ir to vargiai ji galėjo išsivadėti. Šalip to ji Getes tėvams labai nepatiko. Kitaip negalėdamas persikirti, Gete leidosi kelionėn po Šveicariją, net neatsisveikinęs su Lili. Šiuom tarpu (1775 m.) jis parašė: „Stella“, operetę „Ervinas ir Elmira“, „Lilės Sodas“ ir kitus veikalėlius. Apkeliaves Šveicariją ir Italiją jis grįžo Vokietijon ir apsigyveno Veimare, herego palociuje.

Prie herego dvaro buvo keletas įžymių poetų, artistų, filosofų ir literatų; mat tuomet buvo didelė mada augstoms ypatoms laikyti prie savęs dailininkus ir mokslo vyrus. Bet Gete juos visus viršijo savo gabumu; jis visur būdavo pirmutiniu: ir šokiuose ir kitokiuose pasilinksminimuose, kurie čion beveik nepasibaigdavo. Jis taipgi prižiūrėjo ir prie dvaro esantį teatrą, kurio režisierium ir pilnu valdytojam buvo. Vienok toks netvarkus gyvenimas pradėjo Gete nusibosti, nežiūrnt nei į tai, kad jis labai susidraugavo su heregu, nežiūrnt gi nei įtai, kad herecogas jį nuskyrė slaptu patarėju, su alga 1200 dolerių. Tuom laiku jis parašė daugelį veikalų: eilių, teatrui lošimų, ir tt. Čion tuos visus veikalus išskaityti ir apčienyti mums vieta nepavelija. Iš čia jis su heregu buvo atlankęs Šveicariją ir kitas vietas, ir bekeliaudamas susitiko beveik su visomis savo buvusiomis numylėtinėmis, kurios jam už jų apleidimą neišmėtinėjo. Bekeliaudamas jis susitiko ir su Šilleriu, kuris tuomet dar buvo suvis nežymus poetas. Nuo šios kelionės Getes charakteris dikėiai persikeičia; jo netvarkus gyvenimas pradeda jam nusibosti; jis nori pataisyti savo jaunystės paklaidas ir jame atsiranda noras vesti pavyzdinę tvarkų gyvenimą. Jis griebėsi studiuoti mineralogiją ir geologiją, o tuom tarpu atimdavo jam daug laiko oficialiskasis užsiėmimas; mat jis tuomet buvo herego nuskirtas pirmsėdžiu viešpatystės taryboje. Tuom—pat laiku (1782 m.) numirė jo tėvas, kuris tuomet jau buvo užganėdintas iš sūnaus karjeros. Šis viskas taip Gete išpyko, kad jis netikėtai, net su niekuo neatsisveikinęs, išvažiavo vėl keliauti po Italiją ir kitas šalis.

P. Norkus.

(T. b.)

Šiandien gyduolių industrija (išdirbystė) auga labai smarkiai, delto tankiai tenka girdėti, kad ten ir ten, toks ir toks milijonierius uždėjo chemijos industrijos fabriką ir reikalauja kelių šimtų chemistų. Bet chemikų nepereaugiausiai dar randasi.

Stoka Amerikoje chemikų ir aptiekose arba drugštoriuose, nes chemijos fabrikai trumpesni laiką dirba, negu aptiekose, per tai ir visus chemistus sutraukia darbdaviai į chemijos fabrikus, o aptiekose jau stoka chemistų.

Man rodosi, kad chemijos amatas yra labai svarbus, delto aš, nuo savo tikros širdies vilju lietuviams imties prie chemijos amato, mokyti, kaip galint, Chemijos kursan gali įstoti kiekvienas vaikinai, kuris tik pažįsta anglų kalbą, gramatiką ir aritmetiką su metrikomis mieromis.

Gabus vaikinai, per 520 valandų laiko klapes chemijos mokslo lekcijas, gauna pilną chemisto diplomą su teisėmis. Viena garsi yra Bostone chemijos mokykla; užlaiko ją Franklino draugija; minėtoje mokykloje yra chemijos lekcijos vakarais, subatoje po pietų ir dienomis iki 12. Galima pasirinkti tokį laiką, koksai yra parankiausias sulys gyvenimo sąlygų. Mokykla randasi ant Berkeley ir Appleton street.

Galima angliškai rašyti arba klausti apie mokyklos sistemą šiuo adresu: **Franklin Union, Berkeley and Appleton st., Boston, Mass.**

Ne-inžinierius.

MŪSŲ DIRVONAI.

(Taip sau mintis.)

I.
Kaip tai liūdna pasidaro apsvaresčius mūsų šiandieninio gyvenimo reikalus. Kaip tai širdis sudejuoja, matant mūsų proto atšipimą, mūsų nerangumą, prie to viskas dar pas mus tebėra atmiešta su piktu noru...

Lietuvis lietuvių, kad galėtų, tai šaukštė vandens prigirdytų. Partijos ir „nuomonių nuomonės“ užmušė mūsų galvose reališkesnes mintis, nuslopino reikalingiausius darbus ir klausimus. Nedamokinti ir nepažįstą mūsų reikalų vyrukai stojosi mūsų „kultūrnesiais“, pasileisdami per lietuvių kolonijas, pjudydami juos vienas prieš kitą ir... keikdami rimtesnę spaudą bei žmones. Ligoniai užėmė protinę žmonių vietas. Kur dingo mūsų tikrieji kultūrnesiai, su meile dirbdami Lietuvai ir lietuvių tautos labui? Ar mirė? Ar visai apeleido Amerikos lietuvius išsivius, kad jie neišjėna tautos akivaizdon? Kur jie?... Ligoniai šiandien yra mūsų „mokytojai“. O reikia žinoti, jog ligotas žmogus ir sveiką protą ir mintį užkrečia. Ir sergam, ir aimanuojam, keikdami-plūsdami broliai ant brolio. Už ką? Aš atsakyti negaliu — pasakykite man. Už ką riejestis? Ar tik ne už kaulą, kurio dar niekas mums neišmetė ir išmesti nemanė?...
Ar pridera mums toji tuščia kova, ar reikalinga ji mums? Argi jau mes neturime rimtesnių reikalų, kurie mums atgabendų didelę naudą?
Kur pas mus šiandien amatais pasirūpinimas, kur technika, kur kiti mokslai, kurie Lietuvą padarytų lietuviams, bet ne svetimtaučiams, kurie atėję Lietuvon puikią duoną turi? Kur randasi tas mūsų šalies ir tautos išganymas — technika, kuri duoda uždarbį

kiekvienam lietuviui Lietuvoje, o Amerikoje pagerintų mūsų būvį po didesnius miestus ir pakeltų lietuvius svetimtaučių akyse? Kodel mes esame tokie akli, kad nematome ir kurčiai, kad negirdime to svarbiausio mūsų tautos šauksmo: technika! technika!

Lietuvia! pameskime tuos mūsų pykčius vieni ant kitų ir į šalį atmetę mūsų tuščius ginčius už partijas (kurios mums jokios naudos dar neatgabena), o atkreipkime akį į Lietuvą ir į patį save; pažinkime Lietuvą ir pažinę patį save imkimės prie atbudavojimo mūsų šalies taip, kad mūsų pačių ir mūsų brolių Lietuvoje būvis pagerėtų...

St. Miliauskas.

VI. LIETUVIŲ DAILĖS PARODA.

(Tąsa).

veikalų; antra, nupiešė jis tai ne kaip tikusiai. Kelmai tie, kelmai — greičiau į stačia galva apversčia paprastos rašalinės kumštuka jie panašus, negu į kelmus... Ir išpūdžionedaro jokio, nors pačiam veikalui viduryje ir tupi šmėkla. Lauksime iš p. Jokūbaičio, kad ir mažiaus pretensionalių, bet už tai daugiau savitų, na, ir geresnių veikalų.

Boleslavo Bulkos (gimęs Vilniuje) išstatyta trys dalykėliai: radastai (169—170) ir bažnytelė (171). Kokių nors įžymesnių dalininko upatybų jie nerodo ir niekuo neatsižymi; tų pačių paveiklų esti paprastai nemažai visose parodose; nėra jie minusu parodoms, bet ir nepriduoda joms jokios savitos fzyzonomijos, nes patįs jos neturi. Nei peiktini, nei girtini.

Žmuidzinavičius šį kartą davė noperdaugiausią. Išskyrus vieną portretą (d-ro Basanavičiaus) ir vieną fantaziją („Raitelis“) vis tai gamtos vaizdai. D-ro J. Basanavičiaus portretas (172) — didžiausia Žmuidzinavičiaus drobė ir viena iš didžiausiųjų visoje parodoje. Pakabinatas žymioje vietoje ir pats savimi žymus — jis jau išlota atkreipia į save domą. Tikrai klasinis ir iškilniai reiškis mūsų pirmojo aušrininko veidas žiūri iš rėmų gana natūraliai. Tačiau tame portrete yra viena didelė yda: perdaug pavesta jame vietos stalui, spintai su kninogom ir kitiems galams, kurie, pavartoti, kaip fonas pačiam Basanavičiui nupiešti, visai nustūmė jį nuošalėn. Žiūrint į tą portretą taip ir kyla klausimas: ką Žmuidzinavičius ištikrųjų norėjo nupiešti — Basanavičių ar tą dailią lietuviškų raštų skotertę? Ir apskritai, ir ta skotertis, ir pats stolas, ir visi stalo aksesuarai, ir spinta, ir visas tas balastas — kam tai visa? Bet už ką girtinas Žmuidzinavičius, tai už rūpestingumą, kuris žymu čia iš kiekvienos kertelės. Nežiūrint savo ydų, yra tai geriausias Žmuidzinavičiaus portretas, kurį ligšiol teko matyti.

„Raitelis“ (173), antras didesnis Žmuidzinavičiaus paveikslas, rėdosi, lyg būtų koks geras, senas pažįstamas. Ogi ištikro ir tie debesys, ir kruvinas gaisras, ir sulūžę kryžiai — visa tai seniau matyta Stabrausko paveiksluose. Iš pirmojo žvilgsnio net rodos, jog tai ir yra Stabrausko paveikslas. Lyg tie motyvai, lyg tie tonai, Bet nežiūrnt į tas taip reikiškas Stabrausko intakos žymes, Žmuidzinavičius galų-gale palieka čia vis delto Žmuidzinavičium. Ir tai geriausias liūdiėjimas Žmuidzinavičiaus talentui. Kad ir pa-

ima jis svetimą meno mintį — savo minties ne tik kad joje nepraskiedžia ir nenuskaidžia, bet duodamas išsivystyti pasiūntajai, sugęba tai padaryti taip, kad išsivysčiusi ji susilieja ir tampa jau jo paties mintimi. Tokiuo pat būdu matyt apsirėiskusi iškilni Stabrausko intaka ir dar viename Žmuidzinavičiaus paveiksle. Tai „Lietuvio rytiečio kiemas“ (176). Pasižiūrėkit tik į jo spalvas — kaip artimos jos Stabrausko prietemų tonams. Betgi Žmuidzinavičius ir čia savitumo nenusižia. „Raitelis“ ir ypač tasai „Lietuvio rytiečio kiemas“ tai geriausi Žmuidzinavičiaus paveiksai šioje parodoje. (Tik ar neperdang jau tų „raitelių“: Čiurlionies, Stabrausko, dabar Žmuidzinavičiaus ir Kalpoko?!). Kiti Žmuidzinavičiaus paveiksai (peizažai) neblogesni, ir negeresni, kaip buvusieji anose parodose. Išsiauksia ūpą (nastrojienije) „Laivo kelias“ (177): tolimas gūdrus kelias pro audrų judinamas jūros vilnis. Iš visų kitų kvėpja Lietuvos laukais — tas „Nemusnas prieš audrą“ (174), tas „Ežero krantas“ (182), „Smidrinėlis“ (183) ir „Milžinkapis“ (184) — vis tai mūsų Lietuva mieloji. Ir maloniai, lyg išsėdomos, žiūri į juos mūsų akis, toje parodos peizažų daugybėje taip mažai savų, lietuviškų bematanti. Žmuidzinavičius ir šioje parodoje „lietuviškiausias“ iš visų savo draugų pašytojų. Lietuva jam tai ne užmirė.

Peterburgo akademijos mokinys Juozas Zikaras (iš Panevėžio ap.), skaptorius, davė tik vieną skulptūrą: „Pavargusi Danaida“ (185). Dalykas neparodąs originalio Zikaro talento, kuris veržtė veržėsi iš kai kurių, dailės atlikimų gal ir menkesnių, bet savo intucija kur-kas angštesnių dalykų pirmose parodose. Kiek tai visokių „pavargusių Danaidų“ sulipdė ir sulipdo kas metai akademijų mokiniai! Tie apverstai ir kitokiais būdais laikomi asuočiai kiek tai kartų visų mūsų jau matyti! Dievaži, neverta del jų termenties su molin ar gipsu! Na, bet Zikaras dar tebesimoko, tat nėra ko daug reikalauti. Tikėkime, jog pasilavinęs ant tų šabloninių akademijos darbėlių — su laiku dar geriau išplis ingimtają dovaną. „Pavargusi Danaida“ glotniai ir sklandžiai padirbta, galės tuomet pavydėti garbės kitiems, ne tik glotniai ir sklandžiai, bet ir artistiškaai ir originaliai sulipdytiems Zikaro tvarniams.

(T. b.)

NEW YORKO ŽINIOS.

¶ Policmano Beckerio byla. Pereitą savaitę policmanas Becker atsaukė savo pirmesnį užsiginimą, kad jis nekaltas nužudydamas loškikų vado Herman Rosenthalio. Dabar jisai prisizino, kad yra kaltas. Todėl formaliskai ir tapo jisai apkaltintas, kaip pirmos eilės žmogžūdis. Kaip tik jis prisizino, tuojaus ir atsisakė jo advokatas Mr. Elder, kuris buvo apsiėmęs jo bylą ginti. Kas dabar apsiūms būti vyriausiu advokatu už Beckerį, dar neišsiaiškino. Bylą gi atsisub spalių mėnesy. Šita byla snjudino daugelį ir politikierių. Kaip ten indomiaai susidėjo, kad šitas loškikų skandalas intrankė didelę dalį New Yorko politikos. Matomai čia tarpe loškikų buvo daugelis ir politikierių, ku-

rie liuosu nuo politikos laiku užsiima netik graftais, bet ir dalybomis surinktais iš loškikų pinigais. Tuomi išsiaiškina ir politikos dalyvavimas. Patsai politikos komisiomierius Waldo prisizino, kad tarpe policijos seniai esą isikeroję graftai, lošimai ir kitoki tamsų darbeliai. Tie darbeliai taip tamsūs, kad net privertė policmanus užmušinėti sau pavojingus loškikus, kaip tą padarė Beckeris su Rosenthaliu. Waldo sako, kad tas jau seniai esą madoje ir jis, kaip naujas viršininkas dar negalėjęs išsikiško išnarkinti. Jisai nūmeta bėdą ant to, kad policijai seniau buvo leidžiama lengvai politikoje dalyvauti. O kur tik jau yra politika, ten esą neišvengtini graftai, lošimai ir kitokios suktybės. Beckerio skandalas matomai neušibaigs su juo vienu ar su tais keturiais sovėjais, kurie jo pasamdėti nušovė Rosenthalį. Be abejonės šioje byloje, jeigu ji bus teisingai vedama, iškils ir kiti platesni policijos darbeliai. Faktas yra, kad policija labai nerimauja, ir girdėtis, kad policija renka aukas vedimui bylos už apgynimą savo draugo policmano Becker. Be abejonės, kad ne iš artimo meilės policija tai daro.

¶ Arestavo sufragistę. Ant 2463 Broadway, Healey restoracijoje bevalgant svečiams vakariene, pakilo viena moteriškė ir ėmė ekspromtu sakyti prakalbą apie moterių teises. Svečiams išreiškus neužsiganėdinimą, moteriškė tapo išvesta ant gatvės, kur ji tėsė savo kalbą ir surinko aplink save apie 200 žmonių, kurie plojo delbais ir juokais šūkavo. Tada atėjo policmanas ir arestavo moteriškę, kuri pasirodė esanti tūla Ira Kirtland. Arestuojant ji suėdavusi policmanui per žandą. Policmanas ją nuvedė naktinin teismian, kur ją apkundė už girtuoklyste, betvarę ir mušimąsi. Bet apskundęs ir patsai policmanas kazinkodel pabėgo iš teismo. Skundėjai dingus, teisėjas sufragistę paleido ir da paliepė policmaną apskūsti už ką girtuokle pavadinu.

¶ Atletų paroda. Ruggjūcio 24. subatoj, New Yorke yra rengiama didelė atletų paroda. Bus tai pasveikinimas sugrįžusių atletų iš Švedijos, kur Stockholm mieste jie buvo ant tarptautiškų lenkybių ir kur amerikonai iš visų pušiu laimėjo. Parodoje dalyvaus visų tantų atletiški klubai, taipgi valstijos milicija, matrosai ir mokyklų vaikai. Vakare Terrace Garden bus del 2000 asmenų vakariene, kurios žada pribūti net prezidentas Taftas.

BŪKITE ATSARGESNI!

Brooklyn, N. Y. rugpjūcio 4. praėjusį sekmadienį po 5.30 vakare, parvažiuojanti nuo mitingio iš New Yorko Politikos Klubo išdininką, A. Brigaitį, užpuolė plėšikai (gal valkatos) ant gatvekario ir atėmė 86. dolerius pinigų. A. Brigaitis, pasibaigus klubo susirinkimui, skubinosi namo, ir ant gatvekario 8-tos gatvės Brooklyne ramiai sau kalbėjosi su kitu nariu apie klubo reikalus. Brooklyne sustojus karui ant paskutinės stoties (Plaza), belipant iš karo, plėšikai apipulė aplink A. Brigaitį, būk turėdamai kokį tai vaidą su karo valdininku, suspaudė iš visų pušiu p. B. ir tuo laiku išėmė iš kišenės minėtą sumą pinigų sau ramiai pabėgo.

Angliški dienraščiai tokių naujienų suteikia žėdną dieną, kad valkatos New Yorko apylinkėje labai šiuo laiku siaučia. Todėl broliai lietuviai, vietiniai arba apsilankantieji, malonėkite apsisaugoti, kad nepapulti į New Yorko plėšikų rankas.

J. A. Mckeveičius.

Vietinės Žinios

— Atvažiavo. Ruggjūcio 10. iš Europos sugrįžo su savo šeimyna Dr. A. Bacevičius, kuris trejetas metų atgal buvo išvažiavęs Lietuvon ir buvo apsigyvenęs Pasvalio miestelyje, Kauno g. Dabar Dr. A. Bacevičius ketina apsigyventi Elizabeth, N. J.

— Lietuvos Ukėšų Pol. Klubo išvažiavimas (outingas) atsibuvo pėreitą nedėdienį Dexter Parke. Klubas podraug šventė savo penkių metų sukaktuves. Publikos privaziavo į 1000 asmenų suvirš. Buvo įvairi žaidimai ir pasilinksminimai; apie outingą mums žadėjo kitan numerin parašyti plačiau.

— Bagočiaus prakalbos. Pereitą savaitę čia lankėsi p. Bagočius, iš Bostono, su prakalbomis. Vieną dieną kalbėjo Central Brooklyne, ant gatvės, o pėtnyčios vakare kalbėjo Williamsburge, Taut. Name.

— Ant vakacijos. „V. L.“ redaktorius, p. J. O. Širvydas, šitame ketverge išvažiuoja kokiam laikui ant vakacijos į Catskill Mountains.

× Mėsa vėl pabrango. Šiandėl vėl pakilo mėsa, kai-kurios rūšies net ant 3 centų už svarą brangiau, negu pernai. Taip

kiauliena (pork loin) pakilo net iki 19c. Mėsininkai sako, kad vakarinėse valstijose labai mažai besų gyvulių užauginta. Vadinan seną giesmelę kartoja.

— Suėmė kontrabandą. South Brooklyne detektyvai patėmijo įneinant į vieną krautuvę du svetimžemiu matrosu, kurie išrodė su labai dideliais pilvais. Kada jie palaukęjus išėjo iš krautuvės, pasirodė daug laibesniais. Tada detektyvai juos suėmė ir padarė krautuvėje kratą. Atrato matrosų atneštą kontrabandą: dang plonučio muslino tavorų ir vilnonių sveterių. Tada areštavo ir krautuvės savininę, italionką Mazzara. Matrosai buvo irgi italai: Romano ir Maglino, nuo laivo „San Guigliamo“.

— Coney Islande kardinolas. Ruggjūcio 5. panedėlyj Brooklyne apsilankė Baltimorės kardinolas Gibbons, kuris apvažinėjo įvairias rezortų vietas, tarp kitų buvo ir garsioje zobovų vietoj Coney Islande. Čia jis ypatingai užsiinteresavo vieta, kur negras per drobules skylę rodo iškišę galvą, o sveičiai taikosi jam išlota su bole suduot. Ka jis apie tą netikusią žaislą mįsliu, nežinia. Tik juokėsi, kaip niekas į negro veidą nepataiko.

— Atsidaro teatrai. Šiandėl Brooklyne atsidaro jau keletas teatrų naujam sezonui.

— Arestavo kišenininką. Ant New Lots stoties policija areštavo tūlą Harry Kominskį, kuris ant Marey Ave. stoties apvogė savo vientautį Louis Abraham, ištraukdamas iš kišenės pinigų ir pastvėres maišelį su deimantais; apvogė paprastu būdu: einant traukinin keletas vagilių susigrūda aplink žmogų, tada ir ištraukia pinigų. Kiti gi vagiliai iš šitos bandos dabar ištruko.

— Blogo skaitymo intekmė. Freeporto priemiesty tapo areštuotas ir pasmerktas 6 mėnesiams kalėjiman tūlas Royal Smith, 36 metų vyras, kuris užpuolė ir išgėdino 6 metų mergytę, detektyvo Teeple dukriukę. Smithas, teisėjui prisizino, kad jis šitą darbą atliko išsiskaitęs į aprašinėjimus apie mergaitę Julią Connor, kurią anuolaik New Yorke rado išgėdintą ir nužudytą. Mat silpnavalyis žmogus nuo blogo skaitymo pagedo.

— Uždraudė pusplikiams vaikšioti. Rockaway Beach maudyklėse policija uždraudė maudytojiams vyrams ir moterims vaikšioti ant gatvių maudomuosiuose siūtnuose. Kurios pagaus ant gatvių be ploščių, tuos areštuos. Mat daugelis vaikštinėja visai pusnuogi, kuomi anot policijos prasižengia prieš dorą.

Sulig tukstančių žmonių Severos vaistai yra geriausi.

Vielu Sukryziavimas== Nerviszkumas.

Jauslys žmogaus kuno nervai yra lyg tikros telegrafinės vielos. Žinai kas atsitinka, kada vielos susirėploja. Nervų suirimas yra priežastis nerviškumo, arzaus padėjimo, nemiego, nuolatinio neramumo ir užsikarščavimo stovio.

Severos Nervotonas.

(SEVERA'S NERVOTON)
atgaivina ir nuramina nervus, gražina galėjimą miegoti ir apsaugoja nuo praradimo sveikatės. Kaina \$1.00.

Kiekvienas žmogus

o ypatingai tas, kuris jau pusės amžiaus sulaukė, turi saugotis jaknų ir inkstų ligos. Priselinti prie tavęs ji gali, kad tu mažiausiai jos lauki, o tasų tavo gyvenimas bus pilnas skausmų ir kančių ažuot linksmo ir vilties pilno stovio, kuriuomi sveiki žmonės turėtų gėrėtis.

Severos Vaistas Inkstams ir Jaknom

(SEVERA'S KIDNEY and LIVER REMEDY)
užves tave ant sveikatos ir laimės kelio. Jis užlaikys tą taip svarbių organų veiklumą sveiku ir suteiks tau daugiau naudos negu koks kitas vaistas. Kaina 50c. ir \$1.00.

Severos vaistus pardavinėja kiekvienas aptiekininkas. Neimk kitokių. Jai tavasis aptiekininkas negalėtų jų gauti, rašyk tiesiog į mus. Kas reikalauja gydytojo patarimo tai gauna jį nemokamai, parašęs į:

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

SKAITYTOJAMS.

Gerbjamieji „V. L.“ skaitytojai, kurių prenumerata užsibaigė ir gavote paragini...

Pasarga: Permainant adresą, pirmiausia parašykite senąjį, o paskui naują.

„Vien. Liet.“ Adm.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI

J. K. Mikui: — Šiaip kas gerai. Bet žinutė tokią pat jau buvome pirmiau...

Report. Savutis: — Žinutė šiam numeriu atėjo per vėlav. Indėsime sekančian.

New Haveniečiams: — Gaila, kad Tam sta kreipiatės ne į tą laikraštį, kuris Tamstų reikalus neteisingai perstatė...

Jaunam Medelinui: — Indėjom tik svarbesnius faktus. Kit-kas nėra tai žinia, bet polemika, kuri del žinios netinka...

Ekskursininkui Vincui: — Žinutė atidėjome kitam numeriu. Nežinia, kaip mes išskaitysim.

„Vien. Liet.“ Adm.

perskaitomi zecerių raštai būna arba sunaikinami arba perrašomi.

P. Petroniui: — Rašote gal ir labai teisingai, tik neteisingu adresu. Jeigu apšmeižė per „Laisvę“...

Providenciečiams: — Žinutes reikia rašyti rašalu, o ne pašėliu, ir tik ant vienos lakšto pusės.

Sturkštus: — „Raudonųjų“ fejletonais negalima išmokinėti. Apšvieta, gryna apšvieta tatau padarys.

Thompsonui, Rochester: — Savo rastelyj vis gi tikrai nepasakote, ar Tamstų laikraštis „Liaudies Gurbas“ išeis, ar ne.

P. Mackevičiui: — Savo straipsnelij „Yietoje šauksmų dirbkime pozitišką darbą“ pakartojate išmūštą frazę „švieskimės švieskimės“.

S. Paužai: — Suprantama, kad „Kova“ suklustuodama Tamstos raštelj padarė negerai.

J. Varnagiriu: — Jeigu Tamsta mums nerašote, tai ne Tamstai buvo ir atsakya.

NAUJI RASTAI

Zemės Giesmė. Kazys Paida. Dalis 11-ra. Raštų rinkinys Tomas III. Išleista „Vienybės Lietuvninkų“ lėša.

Draugija N66-67. Turinys: M. Vaitkus: Išsvajotas vaizdelis, Gegužio garai, Gegužio sniegas, Sodno kampelis...

Ateitis N6-7. Turinys: Kaukys: Vakacijmos — eilės. A. Jaunutis: Iš vakacijmos. Rūgėnas: Užsūdo. De-Skrudė: Apie eksternų mokytojus.

Vadovas N48. Turinys: Pamokslai. J. Kubilius ir kun. P. Bučys: Katalikystė ir tiesa. Dr. J. Totoraitis: Lietuvos atgimimo paveikslai — Ivinskis...

Albumas Lietuviškų Draugijų Rytinėj Dalyj Sav. Valstijų. Paveikslus nutraukė ir savo kaštais išleido Mikolas A. Norkūnas.

Kiekvienas aptuėš tą knygą, kuris tik atsisų keletą stampų už pristūtimo kaštus. TA KNYGA kiekvienam reikalinga.

NORS GYDEISI su kokiais patentuotais vaistpalaikiais, arba bobolais daktarvimais kaip ir pas šundaktarius...

BET NENUSIMINK, kad jau buk yra neišgydoma liga. Tikram mokslilškam specialistui daktarui ir pailniasios ligos yra išgydomos.

UŽ TAI Philad. M. Klinika geriau ir greičiau nė kitus teisingai visokias ligas gali išgydyti.

YVRAI ir MOTERIS, reikalaudami kokios nors rodos, ateinant arba rašant visada adresnot reik taip:

The PHILADELPHIA M. CLINIC 1117 Walnut St. Philadelphia, Pa. Atėinantiems asabiškai ofiso valandos yra šios:

Nuo 10 iki ryto iki 4 po piet. Nedėl. nuo 12 iki 2. Užsien. ir Pėn. nuo 6 iki 8 vak.

AUKOS JOVARUL

Sp. Omolia, Neb. per A. Žalpi \$2.36.

PAJESKOJIMAI

Petras Zelenkauckas pajieskau savo sesers Agotos Zelenkauckiutės, pacina iš Kauno gub., Panevėžio pav., Biržių par.

P. Zelenkauckas, Box 47, Shelter Island Heights, N. Y.

PAGAUKITE VAGI!

Pagaukite Juozas Žinką, pacina iš Lietuvos, Radvilų kaimo, Alyto val., Kalvarijos pav., Suvalkų gub.

Juozas Bacevičia, 56 North 1st St., Brooklyn, N. Y.

ANT PAEDAVIMO!

Parsiduoda Grand Rapids buėrnė ir grosserė, labai pigiai, gimis išdirbtas. Galima daryti gerus pinigūs.

A. Horomanskis, 1304 Hamilton ave., Grand Rapids, Mich.

TEMYKITE!

Aktorai ir aktorės! kurie turite užmėgė roles „Igrovime Kauno pilies“, geistina butų, kad visi iki vienam pributumėte ant ateinančios praktikos.

Su pagarba Režisierius, P. I.

Gerai užmokėciau

už pragyvenimą (board), senas žmogus; malonu but gauti Brooklyne ar apylinkėj.

J. Ambrose, 207 Rodney st., Brooklyn, N. Y.

Kaip pasilikti Amerikos piliečiu.

Knygutė Lietuviškaj ir Angliškaj kalbose. Turinys: Istatymai apie pilietybę, klausimai ir atsakimai kaip išimti popierus, Suvienytų Valstijų konstitucija...

LITHUANIAN AM. CITIZENS CLUB 372 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

TELEPHONE 1295 GREENPOINT.

P. BUTKUS

LIETUVISZKAS GRABORIUS (UNDERTAKER)

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviams, vesilioms ir krikštynoms.

Mano gyvenimo Ofisas atidaras DIENĄ IR NAKTĮ.

213 1/2 Berry Str. Brooklyn, N. Y.

Branch Office: 48 Hudson Ave.

LIETUVIAI KREIPKITEŠ REIKALE PAS LIETUVĮ

Look Out! You'd better take care of Yourself

Advertisement for Dr. Richter's Pain-Expeller, featuring an illustration of a man in pain and a bottle of the medicine.

Large advertisement for CLIX Cigarettes, featuring the brand name in a stylized font and a pack of cigarettes.

Advertisement for Dalina Turta, a medical clinic in Philadelphia, featuring a portrait of a doctor and text describing services.

Advertisement for Eikime ant kolonijų, featuring a landscape illustration and text about colonization opportunities.

Advertisement for FRANAS URBONAS, featuring an illustration of a mortar and pestle and text about medicinal products.

Advertisement for Joseph Topilis & Co., featuring a diagram of a mechanical device and text about various services.

Telephonas 2320 Greenpoint.

Lutkauskas ir Garšva

Graboriai ir Laidotuviu Direktorai.

Laidojame Numirelius ant visokių Kapinių.

PARSAMDOME KARIETAS

veselioms, krikščynoms ir šiaip pasivažinėjimams. Atsiųskit ypatiskai ar per telefoną. Ofisas atdaras dieną ir naktį.

227 Bedford Ave. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

Nauja Krautuve

Atidariau naują krautuve visokių

Vyriskų Drabužių

KAS TIK VYRAMS REIKALINGA. Kaip pavasariu ir vasariniu. Reikale kreipkitės pas savo tautietį.

Peter T. Markevich

131 Grand St. Brooklyn, N. Y.

BIRUTE

LIETUVIŲ TAUTOS VEIDRODIS.

Savaitinis laikraštis skiriamas visiems lietuviams.

„BIRUTĖ“ išeina kas pėntnyčia Tiltėje (Mazojeje arba Prūsų Lietuvoje).

„BIRUTĖ“ yra vienatinis prūsų lietuvių laikraštis, kuris visu pasišventimu darbuojasi atgaivinti savo brolius tautiška.

„BIRUTĖ“ spausdinama lietuviškoms raidėmisi išeina grynų lietuvių kalboje.

„BIRUTĖ“ jau eina trečius metus ir supažindina savo skaitytojus ypač su reikalais prūsų lietuvių, šalė to praneša apie lietuvių tautišką ir kultūrišką kilimą Didž. Lietuvoje, Amerikoje ir Anglijoje.

„BIRUTĖ“ nori būti „apžvalga“ visoms apžvalgoms, ant kiek jai pasiseks tą įvykdinti, prigulės nuo savo tautiečių.

„BIRUTĖ“ tekainuoja visose Suvienytose Amerikos Valstijose visiems metams tikta \$1.50.

Bukie Vyras!

Rnptura Varicocele Prapuolę pajėgos Užnuodintas kraujas ATIMA JUMS VYRISZKUMA

BUKIE Izsmintingas Liki Sveikas

Dr. Alex. O'Malley (Specialist)

DR. O'MALLEY BUDAS

Visados išgydo! Išbanyta per 30 metų! Be peilio ir vaistų! Išrasta per mane! Naudojamas tik mano ofise!

PRASARGA -- Darbininkai, katrie pas mane dirbo, gal sakyti kad jie žino mano metodą ir pagal jį gydo be operacijas. Jie gal ir pamėgdžioja mano raštus. Bet randsi tik Vienas Dr. O'Malley Budas ir naudojamas tik Mano Offise.

Aš nedrukoju jokių gramatų ligonių, kadangi atsilankymas į mano Offisą padarodys jums, kad turite daugybę gramatų ligonių iš visų šalių pasaulė, kurie tapo išgydyti.

Prisiųsk 2c. markę už knygutę padabintą paveikslais apie rupturą.

Dr. Alex. O'Malley

158 S. Washington St. Wilkes-Barre, Pa.

Galima susikalbėti lietuviškai ir lenkiškai.

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS

— pas —

Jona Kulboka

SEANUS ALUS, GARDI ARIELIA, VISOKI VYNAI, KVEPIANTI CIGARAI.

74 Grand St., Brooklyn, N. Y. (kam pas Wythe ave.)

Konkursinis

Geografijos Vadovėlis

Kaina 75c. Apdaryta \$1.00.

J. J. Paukštis & Co.

120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Priederme kiekvieno lietuvio yra išsirašyti „Birutė“, tuomi paromia reikalus prūsų lietuvių ir kartu visos lietuviškos tautos.

„BIRUTĖ“ galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120-124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris yra „Birutės“ atstovu visos Amerikos.

Telephonas: 3254-T-Market.

Daktaras

Jonas J. Kaškiačius

Gydo vyrų, moterių ir vaikų ligas, pagalbsti prie gimdymo.

VALANDOS: Nuo 9-12 ryt. nuo 6-8 vak.

88 Jefferson Str. prie Ferry Str. NEWARK, N. J.

Daktaras Tiesų

Julian Czupka

Advokatas ir Notary Public

Ofisas: 3 N. Main St., Wilkes-Barre, Pa. kadien.

138 S. Washington Ave., Scranton, Pa. Pinedellais ir Ketr. nuo 6-7 vak.

Užsiimu provom's Wilkes-Barre ir Scranton. Teipgi pas švarais pabuudijimus (doviernistis) išrupinu Rosijoje ir Lietuvoje.

VISŲ ATIDŽIAI!

Pas mus galima gauti visus Vidūno raštus.

Mūsų uždavinys 90

Slaptinga žmogaus didybė 30

Mirtis ir kas toliaus 25

Gimdymo slėpiniai 40

Žmonijos kelias 20

Visatos saranga 20

Likimo kilmė 40

Apšvietimas 30

Kur protas? (vieno veiksmo komedija) 25

Piktoji gudrybė (vieno veiksmo komedija) 20

Jonuks mergų bijas (dviejų veiksmų komedija) 20

Tėviškė (vienveiksmis dramatiškas veikalas) 20

Lietuvos varpeliai (muzikos veikalas) 45

Kurie norite gauti auščiau paminėtas kningas, malonėkite kreiptis šiomi adresu:

J. J. PAUKŠTIS,

120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Rusiskas progresyviskas laikraštis

„Russkoe Slovo“

Leidžiamas du kartu per savaitę, redaguojamas J. K. Okuncovo.

Kaina metams \$2.00. Užrubežiuose, Kanadoje ir New York \$3.00.

Prie regakcijos randasi visokių knygų knygynas ir atliekami visi spaudos darbai.

Antrašas: **Russkoe Slovo**

108 E. 12th St. New York, N. Y.

Pigiausios kainos — Didžiausia apsauga \$100,000.00

Skaitykite atydziai!

Nesiduokite apgadinėt triukšmingiems ir melagingiems Agentų apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame nors Jus užtikrina, paklauskite apgaviko, kuomi užtikrina ir kur jo gvarancija? Atsakomasis Agentas ir bankierius sudeda gvarancija į Valstijos kasą. Pirm negu pavesite savo pinigus taupinimui arba pasiuntimui Tėvynėn, pasiteiraukite kaip ir kuomi užtikrina Jūsų sunkiai uždirbta skatiką. Sudėjan Valstijos kason šimtą tukstančių dolerių kaip užtikrinimą Jums. Įsitėminkite, jogei netikrojo bankieriaus reik lentis. Jūsų patarnavimams yra senas datorys Agentas, kuris: Siūnčia 50 rub. už \$26.15, 100 rub. už \$51.90, 500 rub. už \$259.40, 1000 rub. už \$518.00. Parduoda laivakortes į Eurodą ir į Ameriką Padaro kontraktus ir įgaliojimus (doviernistis) visą tą atlieka pigiai atsakančiai ir greitai. Reikalaukite plėgų kurso ir laivakortėjų kainų. Atsakinėju greitai, o patarimai dykai.

HENRY J. SCHNITZER

141 Washington st. NEW YORK.

Pigiausios kainos — Didžiausia apsauga \$100,000.00

MOKSLAINĖ DEL MOVING PICTURES OPERATORIUM.

Atsidarys nuo Spalio (October) 1-mos dienos, kas diena ir vakara.

Dieninės klasos nuo 2 iki 4 po pietų.

Vakarinės klasos nuo 8 iki 10 vak.

Bus mokinama apie judančių paveikslų rodyimą ir elektrą, angliškai ir lietuviškai.

Norintiems plačiau dazižinoti, reikia šaukties adresu:

A. T. RAČIUNAS

630 HALSEY ST. BROOKLYN, N. Y.

P. S. Užrašykite iš anksto, ba per daug neimsiu.

KAS ČIA DO BIESAS? NAGI „TARKA“!

TARKAI

SATYROS IR JUOKŲ LAIKRAŠTIS

Kas prisiųs mums dolerine Tas gaus tarką poperine. Jukų bus per visą metą, Juokai eina į sveikatą. Prisiuntusieji už 10c. markėčių, gausite vieną numerį dovana.

Adresuokit: P. Narvydas, 120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŠKA APTIEKA

Sveikata Brangiausias Žmogaus Turtas.

Jan nuo keliolikos metų Brooklyn- New York gyvuoja Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTIEKA Provizorius VINCAS J. DAUNORAS, kurios tikslu yra apsaugoti savo vienatūcius nuo visokių apgavikų ir gydyti juos tik kra ir geromis ir pasekmingomis gyduolėmis nuo visokių ligų ir kuno silpnybių.

LIETUVIŠKA APTIEKA savo ilgų metų prityrimu išmado daugybę specializikų gyduolių, sutaisytų iš šviežiausių ir geriausių medikamentų ir labai pasekmingai gydančių ligas. Tarpe kitų aptiekos sandėlyje sukrautos ir gausamos sekandios gyduolės:

Kraujo Valytojas \$1.00	Del išvavimo soliterio \$3.00
Gyvasties Balsamas 75c	Del lytiškų ligų ..... 50c ir \$1.00
Nervų Stiprintojas ..... 50c ir \$1.00	Nuo Reumatizmo ..... 50c ir \$1.00
Vaistas nuo vidurių ..... 50c ir \$1.00	Nuo kojų prakaitavimo 25c
Nuo kosulio ..... 25c ir 50c	Gydanti motis 50c
Nuo gerklės skaudėjimo ..... 25c ir 50c	Antiseptiskas muilas 25c
Skilvinės proškos \$1.00	Antiseptiska motis 25c
Pigulkos del kepenų 25c	Nuo dusulio 50c
Nuo galvos skaudėjimo 25c	Proškos del dantių 25c
Nuo kojų nuospaudy ..... 10c ir 25c	Nuo koro del vaiku 25c
Nuo dantių gelimo 10c	Kastorija del vaiku ..... 10c ir 25c
Nuo peršalimo 25c	Nuo viduriavimo 25c
Plaukių stiprintojas ..... 25c ir 50c	Kraujo Stiprintojas 50c
Linimentas arba Expelleris 25c	Gumbo Lasai ..... 50c ir \$1.00
Anatharynas plovimui 25c	Nuo plaukių žilimo 50c
Nuo kirmėlių 25c	Blakių Naikintojas 10c
	Karpių Naikintojas 10c

Specializika tikrai lietuviška Trejanka arba Trejos Devynerios 25c

Taip pat iš Lietuvos pargabentos visokios lietuviškos gydančios žolės, šakinis ir t. t., kokios tik yra žinomos ir žmonių vertojamos.

Reikalaukite prisiantimo Katalogo su mūsų gyduolių aprašymais.

Kreipiantiesiems per laiškus arba asmeniškai duodame tikrai sąžiniiskus ir teisingus patarimus kiekvienoje ligoje.

Jeigu jums brangi yra jūsų sveikata, tai tuojaus reikalaukite gyduolių, rašydami arba atsilankydami į LIETUVIŠKA APTIEKA

VINCAS J. DAUNORA

APTIEKORIUS

229 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

GERA PROGA!

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00

Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo 15c

Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo 10c

Aritmetika mokinimuisi rorkundų, su paveikslais (apdaryta) 35c

Viso \$1.60

Kas atsiųs iškirpes šitą apgarsinimą iš „Vienybė Lietuvninkų“ ir \$1.00 per money orderį, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis

Box 62 New York City

PIRMAS LIETUVIŠKAS

Fotografistas ir Maliorius

Geras darbas. Vidutiniska čienia.

G. BENSON,

328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Antanas Stašauckas.

Labai puikioje vietoje salūnas, užlaikau skaniausius gėrimus ir kvepiančius cigarus. Lietuviai, nepamirškite atsilankyti pas savo vientautį

No. 2 Cor. Nesbitt ir B. EAST PLYMOUTH, PA.

Telephone 2427 Greenpoint

VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA

AGENTURA

Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigus.

Jan nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam šifkortes kuoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prokę. Kurie pas mus piro šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad męs visados suteikiame keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keliovis apsisagot nuo apgavysčių. Priegtam padarome reikalingas popieras pas konsulį dėl perėjimo per rabežią.

Taigi reikalaujant ŠIFKORČIŲ — malonėkit kreiptis prie mūsų, o busit kuogeriausia aprupinti visame.

Offiso valandos: šikiems dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare. Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)

PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Siunciname pinigus į visas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant ruskių ir vokiškių.

Parduodam Tikietus ant geležinkelių ir pietines ir vakarines valstijas.

Persinūciam potografijas į Lietuvą ir užregistruojam laiškus.

Padarom aktus rejentalmus dėlėi žemės ir kitokių priklausantių savasčių. Tą viską darom su Konsulio patidijimnu.

Užsiimame provomis Europiškomis ir Amerikoniškomis iškolektavojime mokesčių.

Darom doviernistis, išjiėkom dales Lietuvoje ir atimam į Ameriką.

„VIENYBĖ LIETUVNINKŲ“

Seniausias Lietuviu Laikraštis Amerikoje. Išurtas 1886 mete. Išaina kas Seređa. Užsirašan „Vienybė Lietuvninkų“ Amerikoje prekinoja metams \$2.00, pusei metų \$1.00. Užrubežiuose prekinoja metams \$3.00, pusei metų \$1.50.

Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bijas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiškam rašyti ir kitokius spaudos dalykus. darbą atliekam greitai ir pigiai.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.

Čia visokias knygas galima gauti, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiskas teip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.

J. J. Paukštis ir K. Brazys,

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

DIDELIS LIETUOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvių stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvinas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exemplorių.

Šiuo adresu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.

120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis

Lietuviškas graborius. Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviams, veselioms ir krikštynom. Ofisas ir gyvenimas: 1034 Bank Street, Waterbury, Conn. Lietuviai, kreipkitės reikale.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

F. FEITELBAUM, savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

274 South First Street,

(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)

BROOKLYN, N. Y.

Moterims kiekvieną utarninką.

SAULE

Du-kart nedėlinis laikraštis. Smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.

IŠEINA kas UTARNINKA ir PĖTNYČIA. Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj: Ant viso meto \$2.50

Ant pusės meto \$1.25

Ant ketvirtio meto 65c.

EURO- Rusijoje ir Lietuvoje \$3.50

Anglijoj ir Skotlandijoj 15 sh.

POJE Prusuose 15 markių.

MĖNESINIS RAŠTAS

Linksma Valanda

IŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO.

Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:

Amerikoje ant viso meto tik \$1.

Rusijoje \$1.50. Anglijoje 7 sh.

Prusuose 7 mk.

Kas užsirašo "SAULĘ" ir "LINKSMA VALANDĄ" ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metų už \$3 ta Ameriką, in Rusiją \$4.50, in Angliją 7 sh. Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.

620-522 W. South St. MAHANAY CITY, PA.

THE LACKAWANNA

Parankiausi geležinkeliai Europos keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasąžierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių keltas).

Trumpiausias kelias į Buffalo. Tiesiai į Scranton ir Anglijų Sritį. Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių kasdien.

Tarpe visų vietinių Punktų nuolatiniis ir parankus susinešimas. Artymsnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

George A. Cullen,

Passenger Traffic Man'r

90 West Street, N. Y.

PATENTS

promptly obtained OR NO FEE. Trade-Marks, Crests, Copyrights and Labels registered. FIFTY YEARS' PRACTICE. Highest references. Send model, sketch or photo, for free report on patentability. All business confidential. HAND-BOOK FREE. Explains everything. Tells how to Obtain and Sell Patents. What Inventions Will Pay. How to Get a Partner, explains both mechanical movements, and contains 300 other subjects of importance to inventors. Address, H. B. WILLSON & CO. Patent Attorneys Box 383 Wilson Bldg. WASHINGTON, D. C.

PUIKUS HOTELIS

Andriaus Milišausko

Visada šaltas alus, skani arielka, ellus, porteris, visoki vynai ir kvėpianti cigarai. Lietuviai vietiniai ir atvažiuoje iš kitur, nepamirškite šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa. Priešai Central Dypa

Teisingiausia

Lietuvizska Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užganėdintais.

SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto nuo-greičiausiai ir pagal pinigų kursų. (Stoviu po kauceja \$30.000.) Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėti dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugražinu.

PIRMOS KLIASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gerimai, per tai visados svečių pilnai visados pavaišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS, 177 E. Main St. PLYMOUTH, PA. (Bell Phone 8-4)

Telephone 2762 Greenpoint.

Telephone 2762 Greenpoint.

Daktaras Brandšteinas

Turėjus praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidare ofisą.

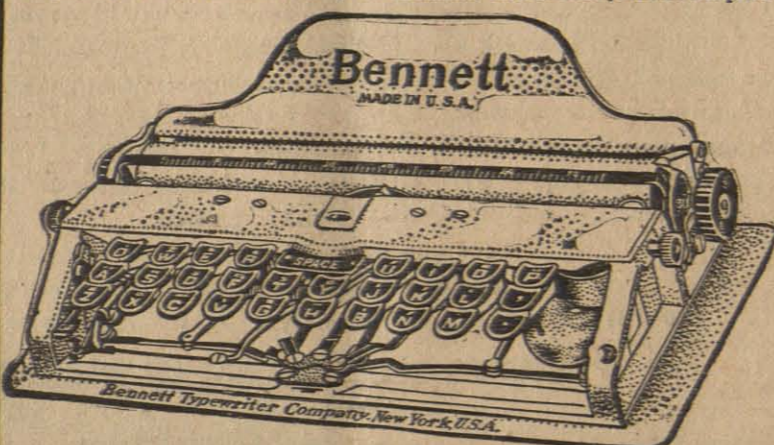
103 So. 2-nd Str., kamps Berry Str.

Gydo naujaisiu būdu ligas vyrų, moterų ir kuklių. Specialistas prie ligų chroniškių (sisenėjusių).

Valandos priėmimo ligonių: Iš ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina \$18.00

Bennett Typewriter yra tą naujaisiu išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universališkais, raktais, teip kaip mašinos už \$100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutę. Padaryta iš labai tvirtu plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierį 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu būdu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešioti rankoje, arba kišenėje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Paukštis & Co.,

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

THE AMERICAN Prekė \$7.00 Labai puiki mašina drukavojimui laišku.

Šita mašina puikiai drukuoja, labai aiškus drukas ir dručiai padaryta, visa jos sistema gražiai sutaisyta. Ji parsiduoda po \$10 dol., bet dabar ant trumpo laiko atpiginta tik už 7 dol. Skrynelė 2 dol. Kam reikalinga tank ai kilnotis, tai geriausia pirkti mašiną su skrynelė, kurią pasiėmę į ranką kaip čemodanėli, gali nešioti kur nori.

Pati skrynelė \$2.00 O mašina \$7.00

J. J. PAUKŠTIS & CO.

120-124 Grand Str. Brooklyn, N. Y.

DIDIS GYDYTOJAS

Dr. IGNOTAS STANKUS, M. D.

Dr. Stankus locnas namas, vertės \$75,000, kuris randasi ant geriausios gatvės Philadelphijoje.

Vienatinis tikras Lietuvis daktaras Philadelphijoje, įrengė savo locną medicališką klinišką ir naminį ligonbutį savo locname name. Gydo visokias ligas: vyrų, moterų ir vaikų. Kurios ligos negalima išgydyti su lekarstomis-daro visokias operacijas. Turi simtais padėkavonių už išgyvimą, kelias ir žion talpa:

Sirilingal dėkavojo" geriamam daktarui Ignotui Stankui už išgydymą. Per septynius metus sirgau, turėjau širdies, galvos ir vidurių skaudėjimą. Taipgi kentėjau didžiulus skausmus prieš atmainą orą. Kuomet atsisaukiau prie savo tautiečio daktaro ir jis per prisitintimą gyduolį mane išgydė. Is-tariu tukstantius kartų širdingą ačiū. JURGIS MYKLAŠEVICIA, P.O. Box 508, Foxcroft, Maine.

MOTĖJUS MIKALAJUNAS sako taip:— Nors da aš visiška neisgijau, bet su džiugsmu siunčiu širdingą padėkavonę didžiam gydytojui Ignotui Stankui. Visos gyduolės, kurias man prisuntė iš Philadelphijos į Angliją, yra labai naudingos. Turėjau aš užsenėjusią akių ligą, kaip tai: akių skaudėjimą, niežėjimą, bijojimą šviesos, sulipimą blakstėnų iš anksto ryto ir t. t. Taipgi turėjau ir odos ligą, niežėjimą ir išbėrimą. Jau dabar visiška baigiu išgyti ir turiu nodęją, kad nuo pirmo prisitintimo gyduolį liksiu sveikas. Anglijos daktarai negalėjo manęs išgydyti. Todėl visiems ligoniams patariu kreiptis prie daktaro Stankaus. Mano adresas: 73 Bread st., Edinburgh, Scotland.

As JONAS URBAITIS, P.O. Box 122, St. Clair, Pa., dėkavoju savo tautiečiui daktarui Ignotui Stankui už išgydymą magas. Dirbdamas mairuose buvau labai blogai apsirgęs, net vieni daktarai osteik mane išgydyti. Kuomet nuvažiavau pas Dr. Stankų, jis priėmė mane savo namini ligonbutį ir rūpestingai storojo dienų ir nakti, idant mane išgelbėti iš tos ligos. Pėrta galybę mokalo ir didelės storioms mano tautiečio daktaro, mane likarto nuramino, nuo pirmos dienos pajutau, kad jau gyvu, o per 7 dienas liksiu visiška išgydytas ir sugrįžiu sveiku į savo namus.

Puritan, Pa., P. O. Box 167, Guodotinas daktaras Ignatijus Stankus, duoda jums žinoti, kad nuo įvairių gyduolių juntu sveikiau, bet da visiška neisgijau, dėlto prasan prisiepti dau-giaus gyduolių, kad galėčiau greičiau pasveikti. Jan dabar juntu, kad mano kojos yra va-nėsės ir užmirusios gijos pradeda atgyti. KAZIMERAS JANIAUSKAS.

Tos padėkavonės yra patalpinos su pavėjijimu pačiū pacientų.

Visi sergantį šaukštas prie daktaro Stankaus ypatiška arba per laiška, be skirtumo, kaspti gyventamėt, o aptarėsit širdingą radį ir pasiba.

Daktarišką rodą duodu dykai ypatiška ir per laiškus.

Dr. IGNATIUS STANKUS, M. D.

1210 So. Broad St., Philadelphia, Pa.

Ofiso valandos: Iš ryto nuo 9 iki 11 po pietų ir nuo 7 iki 9 vakare. Šventadieniais nuo 1 iki 4 v.

Tos padėkavonės yra ištirtos ir teisingos.

Bischoff's Banking House

287 Broadway Kamps Reade Gatvės

New York N. Y. Telefonas: Worth 2822

Kas reikalauja teisingo patarnavimo ir nori kad jo reikalai būtų greitai atlikti, tegu atsiukia

Seniausį Bankinį Namą. Uždėta 1848 m.

\$100,000 (šimtas tukstantų dolerių) yra mūsų kaneja sudėta į rėdišką kasų.

Pinigus siunčiame į krajų nuo greičiausiai. Pinigus visų kraštų išmaioame pagal kursų. Pinigus primate ant procento ir išduodame ant pareikalavimo. Siportus pardodame ant geriausių žaliavų visų Linių ir iš Krajus už pigiausią kainą. Pasportus del keliaujančių į krajų paruparne. Daviernastiis padarome pigiai ir visas kitas rentalistikas popieras su palindijimu Konsulo. Atjieštojių dalių atliekame kuoteisingiausiai.

Atidaryta: kas dienn iki 6 vakare.

Subatoje iki 8 val. vakare. Nedėliofje nuo 10 iki 12 val. ryte.

Tel. 651 Greenpoint.

Daktaras Jonas Misevičia

VIENATINIS TIKRAS VYRIŠKAS DAKTARAS LIETUVIS BROOKLYNE.

Gydo Visokias Ligas; taipgi dar pabaiges kursų Didžiausiame Palaginiam Hospital (N. Y. Lying-in Hospital).

272 Berry Street, Brooklyn, N. Y.

Prie So. 2-nd Street.

Rusizskai Amerikonizska Linija. Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.

Table with routes and dates: Rotterdam 11 dieny, Liepoju 11 dieny, Kursk Aug 24, Russia Sept. 21, Czar (n's) Sep. 7.

Dėl smulkesnių žinių kreipkitės in mūsų agentus ir centrališką kontorą. A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents. 27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

VISIEMS DEL GEROVES!

Mūsų viengėčiai skaito visokius raštus, kaip menkesnių, taip ir geresnių rašytojų, bet tankiai atsitaiko, kad randasi suvisai nesuprantami žodžiai, kurių be tam tikro vadovėlio jokiū būdu negalima suprasti. Todėl mes kiekvienam patariame nusipirkti Svetimų ir nesuprantamų žodžių žodynėlį, kuris skaitytojui gali labai daug pagelbėti, susitikus nesuprantamus žodžius. Kaina tik 35 cent. Galima gaut pas:

J. J. PAUKŠTIS Co. 120 Grand s. Brooklyn N.Y.

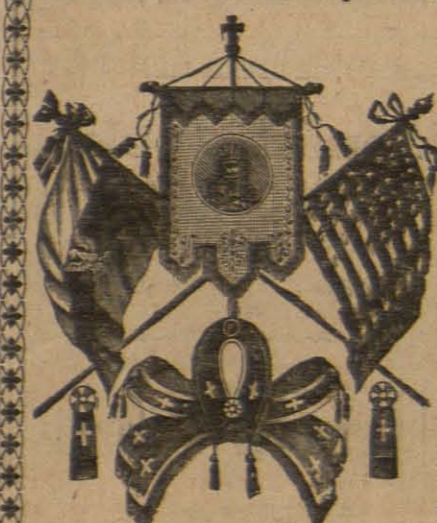
W. SLOMINSKA

Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais

ant Kosciauskos Parodos už rūpestingą ir artistiską išdirbimą

- KARUNŲ, ŠARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAZDŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apreikšti guodintiems Kunigams ir guodotinioms Draugystėms, kad aš dirbu visus augščiau paminėtus daigtus PIGIAUSIAI, TEISINGIAUSIAI IR GERIAUSIAI, nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais Igi-jau geriausia praktika ir del to galū viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai. Su guodone

W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

Nepamirškite Tautiško Namol!

Erta, daili salė mitingams, veselijoms, teatrams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanūs užkan-džiai ir nakvinė. TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.

A. RAZUTIS

101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Telephone 1470 Greenpoint.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counselor-at-Law (Lietuvis advokatas pabaiges Pennsylvanijos Universiteta), užsilma varymu proriū visuose teismuose.

Offisas rumose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.

Office Phone Peoples 37, Residence Bell 47, Peoples 1100

PRIETELIAI LIETUVIAI!

12 dideliu ir 12 mažu,

H. B. ROSENSON, BROOKLYN, N. Y. Telephone, 1108 W'iamsburgh

